JUN 1 1954

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVERIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA

AMERIKĀ

40./268. n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 22. MAIJĀ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVERIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150: par 3 mēn. $4.50:
par 6 mēn. $8.50: par 1 gadu $16.00
SLUDINAJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40: tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

Toronto latviešu ģimnazijas mācību nobeiguma aktā, 14. maijā, dir. prof. V. Burkevics pasniedz labākai skolniecei Brigitai Mercai velti — grāmatu. J. Kreiļa uzņ.

ALA KĀRTO IECEĻOŠANAS LIETAS

IEVĒLĒTI LĪDZŠINĒJIE ALAs BIROJU VADĪTĀJI

ALAs jaunās valdes sēde 16. maijā Ņujorkā

Amerikas latviešu apvienības centrālā valde jaunajā sastāvā sanāca uz pirmo sēdi 16. maijā Baltijas brīvības namā, Ņujorkā. Bija ieradušies visi valdes locekļi, to skaitā arī E. Gallens no Čikāgas. Jaunajā valdē no 12 locekļiem ir divi jauni locekļi, kas nebija iepriekšējā valdē, tie ir inž E. Gallens un V. Klīve, KLB locekļa Adolfa Klīves dēls.

Priekšsēdis prof. P. Lejiņš ziņo, ka saņemta atbilde uz vēstuli, ko prezidentam Eizenhaueram nosūtīja ALA's kongress Klīvlendā. Atbildi parakstījis valsts departamenta Austrumeiropas lietu direktors Barburs. Šinī vēstulē atkal apstiprināta ASV valdības nostāja attiecībā pret Latviju. Vēstulē teikts: „ASV valdība centīsies panākt, lai nodibinātos tādi apstākļi, pie kuriem Latvija varētu iegūt sev pienācīgo vietu brīvo nāciju starpā."

Visamerikas konference komūnisma apkarošanai notiks Ņujorkā 21. un 22. maijā. ALA tagad ir šīs organizācijas pilntiesīgs loceklis. Kā ALA's delegāti konferencē piedalīsies A. Bērziņš, P. Eglītis un G. Meierovics.

Latviešu globālās apvienības lietā saņemts raksts no latviešu apvienības Brazilijā, kas nav apmierināta ar projektēto uzbūvi. Pēc šī projekta Brazilijas latviešiem būtu 2 pārstāvji, Argentīnas latviešiem — viens, bet Čīles un Urugvajas latvieši paliktu bez pārstāvjiem.

Uz Kārļa Ulmaņa piemiņas plāksnes atklāšanu Linkolnas universitātē, Nebraskā, izbrauks ALA's prēz. P. Lejiņš.

Kasieris G. Meierovics ziņo, ka kases atlikums uz 1. maiju ir 1.320 dol., kurus var izlietot pārvaldes vajadzībām. Bez tam dažādos fondos ir summas, kas izlietojamas speciāliem mērķiem. Tā Kerstena komitejai un ieceļošanas akcijai ienācis 772 dol. Nolemj no šīs summas 500 dol. izlietot ieceļošanas akcijai. ALA,s kasē ienākuši autoru honorāri. Nolemj ienākušos honorārus izsūtīt autoriem ne retāk, kā divreiz gadā.

Par ALA's atsevišķo biroju vadītājiem ievēl līdzšinējos: par aprūpes biroja vadītāju — A. Klaupiku, par informācijas biroja vadītāju — A. Bērziņu, par kultūras biroja vadītāju — E. Freivaldu un par sporta un fiz. audzināšanas biroja vadītāju — V. Vuškalnu. Biedrzīņa amatu pagaidām atstāj vakantu. P. Eglītis arī turpmāk paliek referents informācijas birojā.

JĀPANĀK LIELĀKS ATBALSTS ALA'I

ALA's kongress Klīvlendā rādīja, ka lielie latviešu centri izrāda mazāku aktivitāti ALA's atbalstīšanā nekā mazie. Ir jāsper soļi, lai paceltu interesi par ALA's darbību. Sakarā ar to, ka centrālā valdē tagad ir pārstāvis arī no Čikāgas, valde lūdz E. Gallenu iepazīstināt latviešus Čikāgā ar ALA's darbību, lai tie aktīvāk darbotos līdzi ALA'ā. Ir iespējams, ka nākošais ALA's kongress notiks Čikāgā. ALA's darbību vienmēr ir apgrūtinājis tas apstāklis, ka biedru naudas neienāk vēlamā daudzumā. Sakarā ar to valde pārrunā jau agrāk paceltu projektu, pēc kura katras atsevišķas organizācijas locekļiem obligāti jābūt arī ALA's biedram. Valde vienojas ieteikt ALA's sastāvošām organizācijām iekasēt no saviem locekļiem ALA's biedru naudu, ieskaitot to savā budžetā un piesūtot to ALA'i.

Šī jautājuma galīga izkārtošana atstāta katrai atsevišķai organizācijai.

Pārrunājot kultūras nama celšanas jautājumu, A. Bērziņš ziņo, ka viņš apskatījis Karola dāvāto gruntsgabalu Laureltonā un atzīst to par nepiemērotu nama celšanai. Nākošā sēdē attiecīgie valdes locekļi sniegs savus atzinumus šinī lietā.

Sakarā ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienības izteikto vēlēšanos iesaistīties informācijas darbā, prof. P. Lejiņš paskaidro, ka ar attiecīgo priekšlasījumu biroju starpniecību iespējams noorganizēt lekciju ciklu Amerikas universitātēs, ja mums būtu piemērots lektors, kas varētu apceļot ASV.

Novērtējot ALA's kongresa darbību Klīvlendā, atzīst, ka tā vērtējama pozitīvi. Salīdzinot ar iepriekšējiem kongresiem, šis kongress ir vairāk pievērsies darbam un mazāk neauglīgai runāšanai.

Aprūpes biroja vadītājs A. Klaupiks ziņo, ka ALA tagad ir reģistrēta valsts departamentā kā patstāvīga organizācija, kas var nodarboties ar ieceļošanas lietu kārtošanu. ALA'i tagad ir tiesības ienākušo galvojumu virzīt tālāk. Ja ir galvojums uz attiecīgā ieceļotāja vārda, tad formalitātes samērā vienkāršas. Ceļa naudu ASV robežās jāsedz galvotājam, bet par jūras ceļojumu ieceļotājam būs jāmaksā dažu gadu laikā. Šo lietu kārtošanai ALA'i jāpieņem algots darbinieks Vašingtonā. ALA ir lūgusi Ad. Sildi Vācijas amerikāņu joslā un mc. Abakuku Vācijas angļu joslā uzņemties ALA's pārstāvību. Gadījumā, ja galvojuma devējs starplaikā nomirtu, ALA'i jāpārņem atbildība par viņa saistībām pret ieceļotāju.

Par veco ļaužu mītnes iekārtošanu ALA's valdei nav nekāda projekta. Ir tikai izteikta vēlēšanās, ka šāda mītne būtu vajadzīga,

JAUNA LATVIJAS VĒSTURES GRĀMATA

Kultūras biroja vadītājs E. Freivalds ziņo, ka mums vajadzīga jauna Latvijas vēstures grāmata. Līdzšinējās grāmatas pārblīvētas sausiem faktiem un nevar pamodināt bērnā interesi par Latvijas vēsturi. Ir paredzēts izsludināt sacensību šo vēstures grāmatas sarakstīšanai, un šim nolūkam atvēl 500 dol. Pārrunājot jautājumu, vai daļu no 1.000 dol., ko Kultūras fonds atvēlējis latviešu teātra atbalstīšanai, nevarētu izlietot godalgām jaunu lugu sacensībai, jo teātri sūdzas par lugu trūkumu. Vienojas, ka minētie 1.000 dol. izlietojami tikai teātra atbalstam.

LNAK ierosinājusi ASV un Kanadas latviešu draudzības dienu laikā Niagārā noturēt ALA un LNAK kopēju sēdi. Šī jautājuma galīgu izlemšanu atlika uz nākošo sēdi. Atzina, ka Niagārā jānotur kopēja Kultūras fonda sēde.

Uzņēma par ALA biedru Mineapoles latviešu apvienību. Nākošā ALA's valdes sēde notiks Vašingtonā 20. jūnijā un tajā lūgs piedalīties sūtni A. Spekki.

ŽEŅĒVĀ BEZ PĀRMAIŅĀM

Sabiedroto cerības nav vēl zudušas

Ženēvā. — Pēc pagājušās trešdienas sēdes, kurās pārrunāja Indoķīnas problēmas, konferences dalībnieki jau gandrīz bija spiesti atzīt, ka arī Indoķīnas jautājumā sarunas ir iesalušas. Visas cerības tomēr vēl zaudētas nav, jo nedēļas nogalē, pēc pāris dienu savstarpējām privātsarunām, Indoķīnas jautājums no jauna tiks kārts pie lielā zvana.

Āzijas konferencē domstarpības joprojām paliek negrozītas. Komūnisti nemitīgi uzstāj, ka sabiedrotājiem jāatzīst pretestības kustību dibinātās valdības Laosā un Kambodžā. Kaut arī šīm „valdībām" kā Laosā, tā arī Kambodžā nav lielāka teikšana kā komūnistu partijai Kanadā; tirgošanās brīdim pienākot, komūnisti nekavējas šīs valdības mest svaru kausos. Komūnistu Ķīna un arī Padomju Savienība atkārtoti uzsver, ka Kambodžas un Laosas valdības atzīstamas par oficiālām.

Atskaitot komūnistus, visiem pārējiem šis jautājums ir apnicis līdz kaklam. Ne par velti Rietumi ir nākuši ar priekšlikumu nākotnē Laosas un Kambodžas jautājumos atsaukties uz „Lambodžas sajukumu."

22. maijā sagaida Korejas problēmas iztirzāšanas turpinājumu. Sākumā bija domāts, ka sanāksmē otru reizi šai jautājumā runātu Kanadas ārlietu ministrs Lesters Pīrsons. Bet kā tagad noskaidrojies, tad Pīrsons atzinis par nepieciešamāku atgriezties Otavā, lai informētu parlamentu par līdzšinējo Ženēvas konferences gaitu, un tādēļ Korejas jautājumā nerunās.

Vietējās aprindas Pīrsona atgriešanos izskaidro ne tik daudz ar nepieciešamību sniegt informāciju Kanadas parlamentam, kā ar ārlietu ministra pārliecību, ka pašreizējos apstākļos vienošanās Korejās jautājumā nav panākama.

Ženēvas konferencē vēl joprojām valda cerību pilns optimisms, jo dažādo brīvo valstu pārstāvji ir pārliecināti, ka ar laiku Dienvidkorejas prezidents Rī atkāpsies no savām komūnistiem nepieņemamām prasībām, prasot vēlēšanas tikai Ziemeļkorejā. Korejas sarunu atsākšanai nozīmē būtu tikai tad, ja Rī atzītu starptautiski pārraudzītas (ne tikai Apvienoto Nāciju biedri) vēlēšanas visas Korejas apmērā. Bez tam Rī līdz šim runā vienīgi par komūnistu karaspēka izvākšanu.

Daži Rietumu sabiedrotie, piemēram, Anglija un Kanada, kas Korejas jautājumā ir panākušas 100 proc. vienprātību, domā, ka Dienvidkorejas prezidentam būtu jāparedz arī sabiedroto karaspēka izvākšana. Runā arī par neitrālās joslas paplašināšanu līdz 10 jūdzēm, kas nozīmē, ka cerības par Korejas apvienošanas iespējamību nav visai lielas.

Jordāna apsūdz

IZRAĒLU

Ammanā. — Jau neskaitāmas reizes pēdējā pusgada laikā Jordānas valdība ir oficiāli žēlojusies starptautiskajai pamiera komisijai sakarā ar Izraēlas atkārtotiem robežpārkāpumiem. Pēdējo protestu starptautiskā pamiera komisija saņēma pagājušo trešdien, kad Jordānas valdība apgalvoja, ka kāda Izraēlas armijas patruļa esot pārgājusi Jordānas robežu un apšaudījusi jordāniešu lauksaimniekus. Nevienai, ne arī otrai pusei zaudējumi nav nodarīti.

Zemestrīce Ženēvā

Šī gada 19. maijā Šveicē piedzīvoja spēcīgāko zemestrīci pēdējo 8 gadu laikā. Zemestrīce tomēr nebija tik spēcīga, ka būtu nodarīti materiāli vai cilvēku zaudējumi. Lai kāda tā arī būtu bijusi, to izjuta arī Ženēvas konferencē. Pārrunājot Āzijas problēmas, pēkšņi bija sajūtama zemes līgošanās, kas satricināja mājas un pamatīgi nobiedēja to iemītniekus.

FORMOZA GATAVOJAS ATVAIRĪT

KOMŪNISTU GAISA UZBRUKUMUS

Taipeha. Gatavojoties nacionālistu Ķīnas prezidenta Čangkaišeka ievešanai prezidenta amatā otro reizi pēc kārtas, svinībās lūgtiem viesiem ielūgumi ir papildināti ar sīku informāciju, kā uzvesties gaisa uzbrukuma gadījumā. Kā viesiem, tā arī diplomātiskiem pārstāvjiem ierādītas īpašas gaisa patvertnes, kamēr pretgaisa aizsardzība, vairāk kā nedēļu mēģinājusies, stāv kaujas gatavībā. Kaujas gatavībā ir arī amerikāņu dotie un pašu ķīniešu apkalpotie strūklizninātāji.

Nac. Ķīnas oficiālās iestādes Formozā baidās, ka prezidenta zvērests un svinībās klātesošie ļaužu pūļi varētu būt komūnistiem pārāk gards kumoss, lai to palaistu garām bez mēģinājuma nogaršot. Līdz ar to svinību dalībnieki ir sagatavojušies katram pārsteigumam. Gaisa uzbrukuma iespēju vēl pavairo fakts, ka pēdējo dienu laikā komūnistu aviācijas aktīvitāte pieaugusi komūnistu Ķīnas piekrastes tuvumā. Astoņām nacionālistu lidmašīnām iznākusi kauja ar astoņiem komūnistu MIG - 15 tipa lidaparātiem. Lai gan visas nacionālistu mašīnas bijušas 2. pasaules kara ražojumi, vienu komūnistu lidmašīnu tomēr esot izdevies nogāzt. Pēc Formozas ziņām visas nacionālistu lidmašīnas laimīgi atgriezušās savās bazēs.

ASV UN PAKISTANAS AIZSARDZĪBAS PAKTS

pasaules vērtējumā

Karači. Savstarpējās aizsardzības plāns, kas uz vienu gadu parakstīts Sav. Valstu un Pakistanas starpā, izraisījis plašas pārrunas — un plašu neapmierinātību visā pasaulē. Visvairāk par līgumu sašutušas Padomju Savienība, Indija un Ēģipte, kaut arī Vašingtona 75 milj. lielās Pakistanas nācijas militāro modernizēšanu atzīst par brīvās pasaules jaunu panākumu, par jaunu soli tās stiprināšanai. Kā Sav. Valstīm, tā arī Pakistanai ir savstarpējas palīdzības līgumi ar naftas bagāto Vidējo Austrumu bastionu rietumos — Turciju.

Pakistanas un Sav. Valstu līgumā paredzēts, ka pirmā turpmāk ierobežos tirdzniecību ar valstīm, kas eventuāli varētu apdraudēt pasaules mieru. Praktiski tas nozīmē stratēģiski svarīgo ražojumu izmaiņas pārtraukšanu ar komūnistu zemēm. Līgumā nekas nav minēts par varbūtējām Sav. Valstu militārām vai aviācijas bazēm Pakistanas territorijā. Sav. Valstis uz Pakistanu sūtīs savu militāro padomdevēju grupu. Tai pašā laikā Pakistana ir devusi solījumu, ka amerikāņu ieročus nelietos agresīvos nolūkos vai arī pret Sav. Valstīm.

Monarchistu rosība Japānā

SPECIĀLZIŅOJUMS NO TOKIJAS

Japāņu policija pašlaik izstrādā plānu, kā vislabāk pasargāt ministru prezidentu Šigeru Jošidu no pieaugošiem labā spārna terroristu slepkavības mēģinājumiem, ziņo japāņu preses aģentūra Kiodo.

Pēdējais atentāta mēģinājums notika 3. maijā; tad apcietināja kādu 22 g. v. galdnieku, kas bija ielauzies prezidenta vasaras mītnē Oiso, 30 jūdzes dienvidos no Tokijas.

Pirms tam, 29. martā, prezidenta mītnē tika piesūtīts dinamīta sainis, un divi labā spārna jaunieši Daitā (parlamentā) apakšnamā no apmeklētāju galerijas uz likumdevēju galvām kaisīja Jošidas valdībai adresētas denunciācijas. Tas notika dienā, kad apakšnams debatēja par pret Jošidu iesniegto neuzticības rezolūciju, ko pēc garākām debatēm noraidīja.

Šādi incidenti uztraukuši metropoles policiju, kas tagad sākusi krasu labā spārna elementu vajāšanu, pastiprinot Jošidas un citu valdības locekļu apsardzi. Ministru prezidenta privāto mītni pašlaik nepārtraukti apsargā 24 policisti.

Āzijas aizsardzība bez Anglijas?

Vašingtonā. Sarunās ar žurnālistiem Sav. Valstu prezidents ģen. Eizenhauers izteica varbūtību, ka Āzijas dienvidaustrumu daļas aizsardzību noorganizēs bez Anglijas līdzdalības. Spriežot pēc ASV Valstu preidenta izteicieniem, šai jautājumā noteicēja nav vis Anglija, bet gan pašas Āzijas brīvās tautas, kā arī Jaunzēlande un Austrālija.

Londonā Sav. Valstu prezidenta vēsais paziņojums tika uzņemts ar nepatīkamu pārsteigumu, un angļi varēja vienīgi neveikli taisnoties, ka arī viņi, pēc tam, kad starptautiskais stāvoklis Ženēvā būtu mazliet noskaidrojies, būtu gatavi tuvāk iepazīties ar Dallesa priekšlikumu par Āzijas aizsardzības pakta dibināšanu.

Pašreiz galvenā starpība liekas būt tā, ka Sav. Valstis grib nekavējoties rīkoties, kamēr Anglija grib kavēties un nogaidīt.

Visumā Eizenhauera paziņojums par Sav. Valstu gatavību rīkoties bez Anglijas līdzdalības sabiedroto starpā Ženēvā ir radījis nepatīkamu iespaidu, jo pēc vairāku Rietumeiropas valstu domām Sav. Valstu prezidents esot pielaidis lielu taktisku kļūdu, pašreizējos apstākļos atklāti runādams par politiku, kas ne vien nesaskan, bet pat nerēķinās ar Anglijas domām.

A. Valdmanis no jauna apcietinājumā

NEZINĀMAS PERSONAS PĀRMEKLĒ A. VALDMAŅA ADVOKĀTA MĀJU

24 stundas pēc atbrīvošanas no apcietinājuma, piektdien, 14. maijā, Ņufaundlendas premjērs Smolvūds ierosinājis jaunu apcietināšanas pavēli sakarā ar 270.000 dol. lielu civilprasību, kas celta pret A. Valdmani par darījumu ar kādu vācu firmu. Šai sakarā Ņufaundlendas augstākā tiesa no jauna izdevusi apcietināšanas pavēli, kas pamatota uz kāda sena likuma panta un atļauj tiesnešim arestēt katru personu, ja tas pēc viņa pārliecības nepieciešami. Šai reizē Valdmanis nav ievietots vairs aresta telpās, bet ērtā Ņufaundlendas viesnīcā, un viņam esot tiesības pieņemt apmeklētājus pēc savas vēlēšanās.

Nepieciešamo drošības naudu — 50.000 dolarus, A. Valdmaņa atbrīvošanai iemaksājušas divas dāmas — A. Valdmaņa advokāta G. Higginsa māte un St. Džonas ārsta kundze, Mrs. M. Kavanagh. Par jauno prasību — 270.000 dol. — A. Valdmaņa advokāts ir ļoti sašutis un apliecina, ka šādu summu klienta atbrīvošanai nebūs vairs iespējams sameklēt.

Šerifa un RCMP virsnieki ieradušies apcietināt A. Valdmani otrreiz sestdienas vakarā, bet nav atraduši A. Valdmani mājās, jo pēdējais bijis aizbraucis apciemot savu māti. Uzzinājis, mājās atgriežoties, par jauno „apciemojumu" A. Valdmanis sazinājies ar savu advokātu, kurš veltīgi pūlējies sadzenāt attiecīgās augstākās amatpersonas, lai noskaidrotu jauno apsūdzību. Beidzot G. Higginsam izdevies sazvanīt šerifu un paziņot, ka A. Valdmanis gaidīs policijas apciemojumu plkst. 10 no rīta. Starplaikā kādas „nenoskaidrotas personas" ieradušās arī A. Valdmaņa advokāta, G. Higginsa mājās, lai izkontrolētu dokumentus, kādi ir tā rīcībā sava klienta aizstāvēšanai.

G. Higgins par šo gadījumu atteicies tuvāk izteikties, bet Ņufaundlendas tiesa izdevusi rīkojumu presei un radiofonam turpmāk neiztirzāt pretrunīgus jautājumus A. Valdmaņa lietā.

Nakti pirms otrreizējās apcietināšanas A. Valdmanis pavadījis bezmiegā, gaidīdams policijas ierēdņus. Žurnālistiem intervijā viņš izteicies, ka jūtoties ļoti slikti, un tikko valdījis asaras. Viņš apliecinājis, ka nekādā gadījumā nevēloties, ka viņa sieva, mērotu tālo ceļu no Montreālas uz Ņufaundlendu, lai redzētu viņu kādu īsu brīdi tik nožēlojamā stāvoklī, kādā viņa to nebūtu spējusi iedomāties pat visdrūmākos sapņos. „Esmu vienmēr bijis brīvs un lepns vīrs, tādēļ negribu sagādāt sievietei, ko mīlu, šādu pārdzīvojumu."

Cik var spriest no līdzšinējās notikumu gaitas, apsūdzības uzturētāji ļoti noteikti rūpējas par to, lai liegtu A. Valdmanim katru kustības brīvību un tādējādi mazinātu iespējas sagatavoties sevis aizstāvēšanai.

Latviešu darba vīri nostiprina un pārveido kara invalidu mītni Bērzainē, Vācijā.

KOMŪNISTU UZVARAS INDOĶĪNAS KARĀ

NOSTABILIZĒJUŠAS AUSTRUMU BLOKA STĀVOKLI ŽENĒVĀ

Balstoties uz saviem militāriem panākumiem Indoķīnā, komūnisti Ženēvas konferencē var atļauties uzvesties asi pret sabiedrotajiem, prasot frančiem beznoteikumu padošanos, resp. franču karaspēka izvākšanos no Indoķīnas, kam nesekotu vēlēšanas, kuras nebūtu padotas starptautiskai pārraudzībai.

Uzvara Dien Bien Phu nostabilizēja vietminiešu stāvokli Ženēvā. Ar saviem jaunajiem uzbrukumiem Hanojas rajonā komūnisti šo stāvokli mēģinās nostabilizēt vēl vairāk, cerībā, ka ar to pamiera sarunu laikā viņu vārdam būs lielāks svars. Vispār komūnistu prestižs Āzijas dienvidaustrumos pašreiz atrodas uz neparasti augsta līmeņa. Francija tai pašā laikā ir dalīta un nenoteikta. Sekmīga uzticības nobalsošana Lanjēlam ir pārejošas dabas jautājums, jo divu balsu vairākums, ar kādu Francijas valdība palika amatā, ir par daudz nedrošs pamats noteiktas nākotnes veidošanai. Par krizes beigām Francijā vēl ir pāragri runāt.

Francijas nenoteiktā iekšējā stāvokļa dēļ stipri cieš sabiedroto politika. Bez tam Rietumi vēl nav skaidrībā par savu nostāju Indoķīnā, ko komūnisti izmanto savā labā, uzstādot sabiedrotajiem nepieņemamas prasības. Jau minētās Rietumu nenoteiktās nostājas dēļ šīs komūnistu prasības nesastopas ar vienotu opoziciju, kas varētu apklusināt Austrumu bravūrīgo valodu.

Tomēr, kaut arī sabiedrotie tik nenoteikti, par beznoteikumu padošanos Indoķīnā nav ko runāt. Āzijas aizsardzības pakts gan ir radījis domstarpības plāna organizētāju starpā, bet kad runas nonāk līdz padošanās jautājumam, sabiedroto vienotība ir acīmredzama.

Nav domājams, ka arī citos jautājumos sabiedroto nevienprātība Ženēvā varētu ilgt mūžīgi. Komūnistu nekaunība un augstās prasības panāks to, lai Rietumu lielvalstis, savu Austrumu kaimiņu nodomus labāk izpratušas, saslēgtos pret viņiem vienotā frontē. Tādos apstākļos sabiedroto stāvoklis Indoķīnas pamiera sarunu laikā daudzkārt uzlabotos, un tikai tad varētu sākt nopietni runāt par kaŗa darbības pārtraukšanu uz tādu noteikumu pamata, kas būtu pieņemami ne tikai komūnistiem, bet arī frančiem.

Franču izstrādātais Indoķīnas pamiera plāns nav politiķu, bet gan militāristu ražojums. Augsti Francijas armijas virsnieki pavadīja garas nedēļas, iepazīdamies ar apstākļiem Indoķīnā un ar frančiem nepieciešamām stratēģiski svarīgām vietām. Pašreiz franči domā, ka viņi nav ieinteresēti tik daudz Vietnamas territorijā kā atsevišķās vietās, kas nepieciešamas plašu apvidu pārraudzīšanai.

Pēc franču militāro lietpratēju spriedumiem, franču karaspēkam Indoķīnā nebūtu jāuzturas ilgāk kā trīs līdz pieci gadi. Tai laikā ar pašu franču palīdzību vietējiem būtu pietiekami stipra armija un pietiekami stabila valdība, lai sekmīgi cīnītos ar komnūistiem. Lielo piekāpšanos komūnistu priekšā franči izskaidro kā vienīgo veidu komūnistu ieinteresēšanai. Līdz ar to komūnistu Ķīna savas valsts dienvidos iegūst komūnistu pārraudzību apgabalu, kas šķirs komūnistu Ķīnu no brīvās pasaules. Šāda starpvalsts ir patīkama kā kaŗa, tā arī miera laikā. Indoķīnas komūnisti Vietnamā dabūs savās rokās Sarkanās upes grīvas bagātos rīsa laukus, kā arī Hanojas pilsētu. Kā komūnistu Ķīnai, tā arī Vietnamas komūnistiem būs tiesības lietot Haiphongas ostu, ko paredzēts izsludināt par brīvostu.

Franču diplomāti, kas nebūt nav vienis prātis ar militāristu nospraustajām pamiera joslām, baidās, ka tās varētu palikt tādas uz visiem laikiem, ka stāvoklis Indoķīnā varētu iesalt līdzīgi Korejai un ka tagad nospraustās joslas tādas arī paliktu, atstājot Indoķīnu sadalītu līdz nepazīšanai. Bet pieejot lietai no objektīvās puses jāsecina, ka jau tagad Indoķīna ir sadalīta dažādās joslās. Viena josla ir tā, kas pieder tikai komūnistiem. Nākošā joslā dominē franču un vietmiešu karaspēks un tad ir tā saucamās „krēslas joslas," kas nozīmē, ka franči tur valda pa dienu, bet pa nakti neapšaubāmi kungi ir komūnisti.

Bez tam nav jāaizmirst vietējo iedzīvotāju noskaņojums, kas galvenokārt vērsts pret frančiem un kam patīk vietminiešu nacionālās idejas. Šai gadījumā komūnisms iedzimto acīs tiek atstāts otrā plāksnē. Franči pastāv, ka pamiers parakstāms vienīgi saskaņā ar viņu izstrādāto joslu sistēmu.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Draugi grib mūs asimilēt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

GULBIS, LĪDAKA UN VĒZIS

J. GRODNIS

Krilova fābula par gulbi, līdaku un vēzi, kas norunājuši kopīgi vilkt vezumu, ļoti labi raksturo arī tagadējo Rietumu sabiedroto kopēju ārpolitiku. Arī Rietumu politiskais vezums nekustās no vietas, jo gulbis to velk gaisā, līdaka ūdenī, bet vēzis atpakaļ.

Kad Korejas kaŗa laikā ASV gatavojās nopietnākiem soļiem, kas būtu veicinājuši uzvaras izšķiršanu sabiedroto labā, tad sāka uztraukties Anglija, un gan Etlijs lidoja pie Trūmena, gan Čerčils pie Eizenhauera, lai nobremzētu visus labos nodomus. Tie pat atklāti nekautrējās prasīt garantijas Honkongas lietā, kur Anglijai ir zelta birža un kā atklātās, tā arī tumšās tirdzniecības izejpunkts Tālos Austrumos. Tā tas bija arī ar Atlantijas pakta organizāciju, tāpat ar Eiropas armijas līgumu. To Francija bremzē jau gadiem, un par to, atskaitot Adenauera valdību, neviena Eiropas valsts advīt neiestājas. Ja dažas šo armiju ir ratificējušas savos parlamentos, tad ne kā Eiropas un visas pasaules idejisko nepieciešamību, bet gan kā grūtu pienākuma nastu, kaut tā nepašaubāmi ir svarīgākais ierocis pret Kremli kā politiskā, tā arī militārā nozīmē, un pilnīga nepieciešamība pašas Eiropas aizsardzībai. Tā vien liekas, ka Eiropas aizsardzībā, neraugoties nemaz par visas Eiropas pilnīgu atbrīvošanu no komūnisma, ir intereses tikai ASV un Rietumvācija, jo Anglijas un Francijas interesēs ir tikai status quo paturēšana. Anglija sapņo un, atceroties savas varenības laikus, šodien cīnās tikai par tirdznieciskām interesēm, arī ar komūnistiskām valstīm. Francija trīc bailēs tikai iedomājoties vien, ka kādreiz varētu pazaudēt savu lielvalsts godu. Tikai tādēļ, jau vairāk kā 7 gadus velkās asiņainās un dārgās cīņas ar Kremļa piekto kolonnu Indoķīnā. Tā nav idejiska cīņa pret Kremli un tā atbalstītājām ordām, bet ir cīņa par Francijas veco pašlepnumu. Francija cīnās par līdzšinējā stāvokļa paturēšanu.

Tikpat nožēlojama nevienprātība valda sarkanās Ķīnas lietā. Anglija jau pirmajās Mao „kronēšanas dienās" pasteidzās ar Pekingas valdības atzīšanu un visu laiku gan atklāti, gan slepeni censās iemanevrēt sarkano Ķīnu Apv. Nācijās, cerēdama par to gūt priekšrocības tirdzniecisko darījumos. Tas ne kas, ja Ķīna šodien ir Kremļa satelīts, un ka Kremlis to izlieto kā spēcīgāko ieroci pret brīvo pasauli. Liekas, ja arī sarkanā Ķīna cīnītos pat pret kādu no angļu dominijām, t. i. pret pašiem angļiem, Londonā ne brīdi nepārtrauktu piegādāt Ķīnai un pārdot tās bruņošanai nepieciešamos materiālus, kā tas jau notika Korejas cīņu laikā.

Žēl, ka ASV politikas vadītāji tik ļoti slimo ar saprašanās un izlīgšanas slimību. Tā tas ir iepretī Kremlim, tā saviem sabiedrotajiem. Kaut gan ASV rīcībā ir tik daudz un tādu līdzekļu un spēku, lai sabiedrotos piespiestu skatīties ar vienām lielām acīm vairāk no brīvās pasaules nākotnes interešu loga. Anglijai un Francijai ir pilnīgi skaidrs, ka tuvākā nākotnē Kremlis savu spiedienu nevirzīs Eiropas, bet gan Āzijas virzienā. Kādēļ lai, pa to laiku nepalāpītu savu iesrunējušo impēriju ielāpus? Pēdējais laiks būtu ASV apskatīties pēc piemērotiem, un uzticīgākiem sabiedrotiem, un nopietna paškielēšana uz Vācijas, Spānijas un Japānas pusi, Anglijas un Francijas sastingušo cietsirdību un iedomību atkausētu, un griezsirdībā tās kļūtu dzirdīgākas, redzīgākas un piekāpīgākas.

LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS TORONTO PIRMĀ GADA PANĀKUMI

Ģimnazijas audzēkņi un audzinātāji mācību gada nobeiguma aktā. Vidū no kr.: sēž labākā skolniece Brigita Merca, skolotāja V. Slavieša, dir. prof. V. Burkevics, skolotāja A. Mārtinsone un labākā skolniece I. Grava. J. Kreiļa uzņ.

Toronto latv ģimnazija piektdien, 14. maijā sv. Andreja baznīcas telpās noslēdza savu pirmo gadu.

Ģimnazijas drāmatiskā kopa uzveda Annas Brigaderes pasaku lugas Lolitas brīnumputns pirmo cēlienu. Skolēnu lielākā daļa ir meitenes, tāpēc arī lugā meitenēm bija jāuzņemas zēnu lomas. Uzvedumu bija sagatavojusi Nacionālā teātra aktrise Milda Bērziņa. Apmeklētāji izrādi uzņēma ar lielu atsaucību. Skolēni paši bija gatavojuši vajadzīgos rekvizītus. Tautas augstskolas vadītājs un ģimnazijas direktors prof. V. Burkevics sniedza mazu pārskatu par Tautas augstskolas un ģimnazijas darbu pirmā gada posmu, atzīmējot, ka ģimnaziju pirmo mācību gadu beidz 22 skolēni, no tiem 13 meitenes un 9 zēni. Skolā mācīta latviešu valoda, literātūra, Latvijas vēsture un Latvijas ģeogrāfija. Ģimnazijas drāmatisko kopu bez atlīdzības vadījusi aktrise Milda Bērziņa. Labi panākumi bijuši sabiedriskās audzināšanas stundām, ārpus parastā mācību laika. Nobeidzot savu uzrunu, prof. V. Burkevics sevišķu pateicību izteica 1. klases audzinātājai V. Slaviešai, pārējiem skolotājiem un vecākiem par sniegto atbalstu. Labākām skolniecēm — Inārai Gravai un Brigitai Mercai — pasniedza grāmatu veltes. Viena no viņām vēl bija tērpusies gaņiņa tērpā, bet otra tikko bija izlīdusi no sufliera kastes.

Skolotāji un režisore M. Bērziņa saņēma bagātīgas ziedu veltes, bet klātesošie nodziedāja: Nevis slinkojot un pūstot.

Oficiālai daļai sekoja tautiskās dejas un rotaļas. Jāatzīst, ka tautiskās dejas mūsu trimdas jaunatne prot un labprāt dejo. Vecāku padome bija rūpējusies par atspirdzinājumu galdiem un bagātu bufeti.

Z.

KULTŪRAS DIENAS LĪBEKĀ

Arī šajā gadā Latviešu kultūras dienas Lībekā izvērtās visai plašas un iespaidīgas. Tās ievadīja svētbrīdis Lībekas Forverka kapos pie dižā skaņraža prof. Jāzepa Vītola atdusas vietas. Pēc sirmā māc. J. Ramaņa svētrunas, rakstn. J. Sudrabiņš nolika vainagu LCK apgabala pārstāvības un LPB vārdā. No prof. J. Vītola piemiņas fonda ziedus nesa doc. H. Pavasars, bet abu Lībekas latviešu nometņu kopīgo vainagu nolika J. Markavs. Īsu brīdi svētbrīža dalībnieki uzkavējās arī pie prof. M. Bīmaņa un Mirušo latviešu pieminekļiem. Vakarā Mēzenes tautieši pulcējās prof. J. Vītola atceres koncertā. Sarīkojumu atklāja DV nod. priekšsēdis inž. R. Gusars, bet ievadvārdus teica LCK izglītības nozares vad. agr. J. Dağis. Sekoja interesants doc. H. Pavasara referāts par latviešu garīgo mūziku. Brīvmāksl. I. Hese (klavieres) atskaņoja J. Vītola „Ej, saulīte, drīz pie Dieva" un I. Štolterforte (vijole) spēlēja J. Vītola „Romanci" un „Melodiju", izpelnoties dzīvu klausītāju atsaucību.

Dienu vēlāk notika jauniešu pēcpusdiena, kur papildskolas audzēkņi dziedāja, deklamēja un spēlēja

(Nobeigums 6. lpp.)

DARBA VĪRI BĒRZAINĒ

Kopš 26. aprīļa Bērzainē pie remonta un izbūves darbiem strādā kapt. J. Zēgnera 8361. rotas 30 vīri, inž. vltn. A. Cerņauska vadībā.

Darba vīri nāk no Kaiserslauternas, kas atrodas no Bērzaines ap 250 km. Īsā laikā Bērzaines dienvidus nogāzē paceļas 6 teltis, no tām viena virtuve un ēdamzāle, kamēr pārējās — gulēšanai.

Vispirms darba vīri sāka saplaisājošā balkona remontēšanu un austrumu nogāzes vaļņa betonēšanu. Bērzainē sākas dzīvība ar kompresora urbju, riņķa zāģa motora trokšņiem. Vīriem ir līdzi visi vajadzīgie darba rīki. Smagās amerikāņu armijas auto mašīnas piegādā no Reinas granti un oļus, cementu un citus būvmateriālus. Darba vīru vadā ir vispusīgi meistari un amatnieki ar vairāku gadu

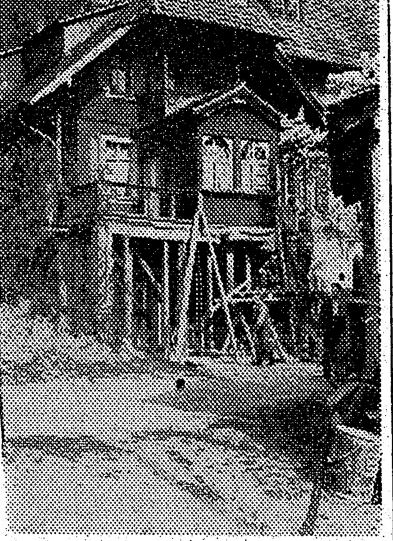

Remonta darbi Bērzainē.

praksi, kamēr atbildīgais darbu vadītājs inž. Černauskis „melno" vienībās sabijis vairāk kā 5 gadi.

Vīri sīvā darbā pavada katru dienu desmit stundas, strādājot ar sirsnību un prieku. Darba diena sākas 6.30, beidzas 19.30.

Vakarā vīri pulcējas vietējās DV nodaļas lasītavā, kur bez krietnās bibliotēkas ir pieejami jaunākie laikraksti, dažādas spēles. Dūšīgākie pulcējas kantīnē, kur var pasēdēt pie alus glāzes, kamēr dažiem interesē apskatīt skaisto Freiburgas pilsētu.

Iecienīta vieta ir virtuve, kur darbus maiņās veic 4 pavāri, kamēr kā palīgstrādnieki iesaistījušies ir vairāki invalidi, jo Bērzainē visiem tagad ir jāstrādā. Darba vīru maltītes ir lieliskas kā garšas, tā arī daudzuma un dažādības ziņā, un tā arī vairāki invalidi var katru dienu „ieskaitīt" sevi armijas kopkatlā. Vada serž. Tjarve gādā par uztura piegādi no Etlingenas. No DV Rietumvācijas valdes Bērzainē atrodas R. Ancāns, kas palīdz pie materiālu iegādes, apspriežas par remontu un būvdarbu attiecīgu izvešanu, jo darba orderi ASV armijas pulkvedis parakstījis līdz 4. jūnijam.

Pēdējās dienās ir uzsākta terašu būve un betonēšana, kā arī iebraucamā ceļa paplašināšana un iztaisnošana, tuvākās dienās šajos darbos tiks iesaistīta armijas ceļu ēvele. Taču Bērzaines izbūves un izdaiļošanas darbu plānos vēl daudz kas paredzēts, kā atkritumu un kanaliācijas novadbedru betonēšana, otra ūdens rezervuāra būvēšana, event. peldbaseina izbūve, māju krāsošana, tālāka terašu izveidošana u. t. t.. Ir izredzes, ka varēs panākt darba pavēles pagarināšanu, ja visi darbi nebūs paveikti.

8.-9. maijā Bērzainē sanāca DV Rietumvācijas valdes sēde, kuŗā lēma par Bērzaines izbūvi, kā arī par jauna objekta iegādi, kas piedāvāts Švarcvaldes kalnos, eventuālu ģimenes mājiņu celšanu u.t..t

8. maija pēcpusdienā notika 19. divīzijas un Kurzemes kapitulācijas 9. gada dienas piemiņas stunda ar koncertu, kur dziedāja soprāns Mirdza Ozoliņa un baritons Vītols

Uz Bērzaini ir aicināti arī sardžu un darba rotu komandieri, lai apspriestu iespējas par „melno" vīra atvaļinājuma pavadīšanu Bērzainē, organizējot teltis rotām.

1. maijā Bērzainē notika dievkalpojums, ko vadīja māc. E. Rozīte.

Darba vīri strādā dienā 10 stundas parasto 8 stundu vietā, tāpat strādā sestdienās, ko parasti nedara.

Bērzainē, 1954. g. 7. maijā. R. A.

KANADĀ

TORONTO

● 1953./54. skolas mācību gada nobeiguma akts ar liecību izsniegšanu, skolnieku apbalvošanu ar grāmatām, skolnieku priekšnesumiem un kopēju azaidu notiks 29. maijā, plkst. 6 vak, skolas telpās.

● 15. maijā vienu darbības posmu nobeidza Toronto Latviešu tautas augstskola. Pagājušā mācības gadā bija izdevies noorganizēt īpašu lekciju ciklu un praktiskos darbus daiļamatniekiem. Mākslinieks H. Mercs, kurš bija šīs nozares dvēsele un vadītājs, stāsta, ka iesākts strādāt ar 10 kursantiem, bet vēlāk to skaits palielinājās līdz 14. Liels ieguvums latviešu daiļamatniecībai Kanadā ir jaunie daiļamatnieki ādas apstrādāšanā, kas mācījušies tautas augstskolas kursos. Kompozicijas nodaļu beiguši 9 kursanti, no tiem 6 ādinieki un 3 audēji. Praktiskos darbus ādas apstrādāšanā beiguši 6 audzēkņi. Latviešu ģimnazijas noslēguma vakarā bija redzama arī kursantu - daiļamatnieku darbu skate. Ar ādas izstrādājumiem un audumiem. Darbi bija ļoti īpatnēji un techniski labi nostrādāti. Tautas augstskola arī nākošajā gadā nodomājusi turpināt lekciju ciklus un praktiskos darbus daiļamatniecībā.

● Latviešu studentu kopa Toronto šovasar aicinājusi viesos profesoru Teodoru Celmu, priekšlasījuma temata izvēli atstājot lektoram pašam.

● Latviešu sporta apvien. Kanadā rīkotais bērnu karnevāls notiks sv. Andreja baznīcas telpās svētdien, 30. maijā. Karnevālā vajadzībām nodotas visas iespējamās blakus telpas un paredzami daudzi pārsteigumi. Karnevālā aktīvu līdzdalību apsolījuši arī Toronto latviešu teātri, kas reprezentēsies ar saviem pasaku stendiem. Karodziņu polonēzi vadīs pazīstamā sporta skolotāja mäksliniece Elfrīda Karlsone-Kukaine. Latviešu sabiedrība ir atsaucīgi ziedojusi paredzētajai loterijai, un tā solās būt bagāta bērniem piemērotām mantām. Stendi būs bagāti arī ar atspirdzinājumiem un uzkožamiem.

● Sv. Trīsvienības baznīcā māc. A. Briedis salaulājis Oskaru Lepši no Toronto ar Hildu Mantonu no Hamiltonas, kristījis Arturu Āzi, Jāņa un Mirdzas dēlu.

● Ar 15. maiju Latviešu daiļamatnieku savienības mākslas salons pārcelts uz Lotosa puķu veikalu, kur daiļamatniecības izstrādājumus var apskatīt un par pieņemamu cenu arī iegādāties. Darbi izstādīti visās daiļamatniecības nozarēs, un tos iepriekš apskatījuši žūrijas kamisija.

● 15. un 16. maijā Sidrabenes pārvalde bija rīkojusi Sidrabenē talku dažādiem uzpošanas darbiem un dejas grīdas būvei. Tuvākās dienās tiks veikti arī dažādi plašāka apmēra zemes darbi. Planētājs paplašinās ceļu, lai varētu nometnē ievest nopirktos tramvaja vagonus. Iespējams, ka LSAK reizē noplānēs laukumu futbolam un basketbolam.

● Toronto Latviešu mednieku un makšķernieku kluba kārtējā mēnešasanāksme notiks piektdien, 21. maijā, pl. 8.00 v., 123 Huron ielā. Sakarā ar makšķerēšanas sezonas sākšanos makšķernieki tiek lūgti ierasties pilnā skaitā. Arī medniekiem paredzams interesants vakars.

● Jaunatnes biedrības Lāpa foto puduŗa nākošā sanāksme notiks sestdien, 22. maijā, plkst. 7 vakarā pie Vald. Bebra, 48 Rathnelly Ave. Visus foto puduŗa dalībniekus un visus, kas interesējas, lūdz ierasties. Notiks pārrunas par vasaras sezonas darbību.

MONTREĀLĀ

● Latviešu inženieru un techniku kopa Montreālā rīko ekskursiju uz Mount Royal Paving and Supplies Limited un National Quarries Limited uzņēmumu — 3701 Cote St. Michel Road, Ville St. Michel. Dalībniekiem jāsapulcējas sestdien, 29. maijā pl. 9,30 no rīta pie uzņēmuma vārtiem, kas atrodas ap pus jūdzi uz vakariem no Pie IX Blvd. un Code St. Michel Road krustojuma.

Dalībniekiem jāpieteicas līdz 22. maijam pie H. Romana, tālr.: HU 8 - 5553 pēc pl. 7 vak.

Ekskursija apmeklēs akmeņlauztuves, drupināšanas un betona javas sagatavošanas rabrikas un modernu betontechnisku laboratoriju. Pēdējās noorganizētājs, iekārtotājs un vadītājs ir būvinženieris N. Zoldners. Viņš ar palīgiem A. Sproģi un J. Siliņu ir uzņēmies ekskursijas vadību.

Uzņēmums ir viens no lielākiem savā nozarē un ražo līdz 8.000 tonnu dienā drupinātus kaļķakmeņus un 2.000 kubikjardus betona javas.

Betona fabrika atbilst pēdējām prasībām, un betona sastāvdaļas tiek automātiski svērtas.

● Montreālas latviešu Trīsvienības ev. - lut. draudzē kristīts Edvīns Miervaldis Jumis, Franča un Otilijas dēls. Iesvētīta Marija Oberburgere.

Montreālas latviešu otrā ev. - lut. draudzē kristīti: Roberts Ivars Klaiše, Imanta un Astras dēls; Linda Dimitre, Jāņa un Džesijas meita. Laulāti: Renē Gunārs Kochals un Guna Ērika Eidemane.

NIAGĀRA

● Niagāras latviešu sestdienas skolas izbraukums uz Forteriju un Kvīnstonu notiks 22. maijā, skolotāju vadībā. Bez sacensībām un rotaļām paredzēts arī „pikniks" Kvīnstonas parkā.

● Skolas svinīgs izlaiduma akts notiks 30. maijā, plkst. 17.00, Stanleja ielas ungāru zālē. Pēc akta skolēnu 4 cēlienu lugas „Ilzīte" izrāde. Noslēgumā tautiskās dejas un rotaļas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● 1. Niagāras mazpulka sacīkstes šaušanā ar mazkalibra šauteni notiks 23. maijā Čipavas šautuvē.

VANKUVERĀ

● Archibīskapa pārstāvis prāvests A. Skrodelis, kas apceļoja ASV un viesojās latviešu draudzēs, maija sākumā atgriezās Kanadā, kur pirmo apciemoja latviešu draudzi Viktorijā.

9. maijā prāvests ar svētrunu piedalījās Vankuveras latviešu rīkotajās Ģimenes dienas svinībās. Savā svētrunā prāvests izcēla latviešu mātes, kā Kristus vēsts paudējas un mīlestības nesējas, nozīmi. Baznīca šim svētbrīdim bija bagātīgi greznota ziediem. Arvīds Grants dievvārdus kuplināja ar 2 piemērotām solo dziesmām.

Pēc dievkalpojuma viesis b-cas apakš. telpās pastāstīja par sava ceļojuma nolūkiem, iespaidiem un atziņām, pieskaroties ģimenes un sabiedriskās dzīves jautājumiem. Referāts ievilkās un pārrunām pietrūka laika. Par svētku dalībnieku cienāšanu ar kafiju un cepumiem bija rūpējušās draudzes, DV un VLB dāmas.

Mācītājs Avotiņš aicināja ziedot uz viņam piesūtītās LNAK palīdzības listes, kuŗā ir aile līdzekļu vākšanai veco ļaužu mītnes ierīkošanai Kanadā. Nodomu organizēt veco ļaužu mītni, klātesošie uzņēma atzinīgi. Uz listes saziedoja ap $14.00.

12. maijā prāvests aizbrauca no Vankuveras uz mājām, pa ceļam apciemojot Kalgariju.

-s.

GATAVOJAS KULTŪRAS DIENĀM KANADĀ

LNAK Kultūras un izglītības nozare savā pēdējā sēdē 15. maijā, kuŗu vadīja Ž. Bukovskis, plašāki pārrunāja par latviešu kultūras dienām Kanadā, kuras paredzētas rudenī, oktobra mēnesī. Vienojās, ka kultūras dienas Toronto notiks no 2. līdz 10. oktobrim, bet pārējās vietās visu oktobra mēnesi. Šinī laikā latviešu organizācijas lūgs saskaņot savus sarīkojumus ar paredzēto kultūras dienu programmu. Kultūras dienas ievadīs ar rakstnieku vakaru 2. oktobrī, bet kultūras dienu oficiālo atklāšanu izdarīs mākslas izstādes atklāšanas laikā. Blakus mākslas izstādei notiks arī daiļamatnieku skate. Attiecīgo rīcības komiteju sastādīs mākslas lietu referents Ed. Dzenis. B. Senkēviča ierosināja sarīkot arī grāmatu skati. Tās organizēšanu uzņēmās V. Upeslācis. Kultūras dienu koncertu Toronto šogad rīkos Kultūras un izglītības nozare svētdien, 3. oktobrī. J. Mežaks izteica domu, ka šoreiz koncertā derētu atskaņot Kanadā dzīvojošo latviešu komponistu jaundarbus. Principā tam visi piekrita un uzdeva šo lietu kārtot mūzikas referentam. Mūzikas referenta pienākumus, nevaļas dēļ atsakoties J. Dzeguzem, uzņēmās Ž. Zentiņš. Vienojās, ka vēlama arī teātra izrāde, kura varētu notikt svētdien, 10. oktobrī. Šī jautājuma izkārtošanu uzticēja sarīkojumu referentam K. Tannim un B. Senkēvičai.

Par pēdējā LNAK Padomes sesijā ierosināto skolotāju konferenci J. Mežaks informēja, ka šinī ziņā veikti daži priekšdarbi, un Kanadas latviešu skolotāju konferenci būtu vēlams sasaukt īsi pirms skolu sākšanās, 28. un 29. augustā. J. Mežaka ierosinājumu pieņēma, bet vienojās, ka konference jāizplāno tā, ka visus svarīgos jautājumus var apskatīt vienā dienā. Konferencē paredzēti vairāki referāti par latviešu valodu, vēsturi, ģeografiju un latviešu trimdas skolas nozīmi. J. Mežaks apņēmās veikt konferences sagatavošanas priekšdarbus. Skolotāju konferences laikā rīkos arī latviešu skolēnu darbu skati.

Pārrunājot bibliotēkas jautājumus, nolēma aicināt par referenti bibliotēkas lietās A. Heveli, kura ar lielu interesi jau ilgu laiku strādā pie LNAK Centrālās bibliotēkas Toronto. Nolēma arī, ka no LPB Kanadas kopas bibliotēkai ziedotiem 50 dolariem 40 dolarus nodos centrālai bibliotēkai, bet par atlikušiem 10 dolariem pirktās grāmatas nodos kādai bibliotēkai citur kā simbolisku atbalstu. No 95 centrālās bibliotēkas duplikātiem 50 grāmatas nodos Port Artūrai, kur prāvests A. Mitulis lūdzis atbalstu bibliotēkas iekārtošanai.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI NAV PAR TRAKU?

Esmu centīgs sarīkojumu apmeklētājs, eju kā uz kooncertiem, tā teātra izrādēm, bet nupat vairs nesaprotu, ko darīt. Kaut gan organizācijas, cik atceros, lēmušas par piektdienu un sestdienu sadali, kaut arī paredzēta sarīkojumu pieteikšana un īpašs „sarīkojumu kalendārs", lai novērstu parallēlismu, tad tas tomēr ir viss tikai „uz papīra". Nupat pēdējās nedēļas nogalēs katru dienu ir pa 3 vai 4 sarīkojumiem, turklāt vienā dienā pat divi koncerti! Vai tad patiesi rīkotāji reiz nesāks domāt arī par apmeklētājiem, kas nevar pārrauties uz pusēm, ne tikai par sevi, kā vienam otru „izkonkurēt"?

E. Br., Toronto.

SARGĀSIM SAVU CIEŅU

LA 15. maija numurā ievietotais ievadraksts „Vēl vienmēr aiz kalna ir spožums" skaisti pierādīja, ka mēs tomēr mākam vēl cienīt savu pagātni un ar drosmi atzīt kā kļūdas, tā to, kas bijis labs un ar pateicību pieminams. Lai kurp mūs aizpūstu trimdas vēji, Latvijas pēdējos laimīgos brīvības gadus mēs neaizmirsīsim nekad, bet būsim par tiem pateicīgi K. Ulmanim un viņa valdībai.

V. M., Toronto

PAR 15. MAIJU

Pēc tik daudz un dažādiem parun piedzīvojumiem pēdējos gados manuprāt jūsu panēģeriks 1934. g. 15. maijam vairāk neiztur kritikas. Te ir atbilde: „Aiz ko manīm kājas gura, aiz ko līka muguriņa? — To darīja Rīgas kungi, grūtais (arājām) linu monopols..."

Nākošā LA ievadrakstā dodiet izsmeļošu paskaidrojumu: kas tagadējos grūtos apstākļos liek latvju jaunatnei tiekties pēc augstiem, mirdzošiem zinību kalngaliem un vecākai paaudzei braukt personīgos limuzīnos, pirkt farmas, vai dzīvot pilsētā privātos namos? Vai arī še to dara kāda autoritātīva vara, jeb vai tā ir tautas spēcīgākā īpatnība?

Arturs Ezergailis, Toronto

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Vācu pulkvedis savu mantu novēlējis latviešu kaŗa invalidiem

DV Rietumvācijas valde apskata jaunu īpašumu

Rietumvācijas valdes sēde Bērzainē 8. un 9. maijā bija veltīta Bērzaines tālākās izbūves jautājumu apspriešanai, piedāvātā Rabenfelsa īpašuma apskatei Šēnavā, kā arī pārrunām par eventuālu invalidu ģimenes mājiņu celšanas atbalstīšanu nākotnē. Darba apstākļu dēļ sēdē nebija varējuši ierasties valdes locekļi R. Kociņš un V. Reimanis.

V. Häzners ziņoja, ka īsi pirms valdes sēdes saņemts Freiburgas pilsētas būvpolicijas galīgs noraidījums arī pēdējā jaunceltnes projekta lietā. Valde nolēma iesniegt pārsūdzību. Saskaņā ar iepriekšējās sēdes lēmumu, līdz delegātu pilnsapulcei turpināma invalidu izvietošanas iespēju pētīšana divos virzienos: a) atbalstot ģimenes māju celšanu invalidu ģimenēm, un b) apzinot jaunus piemērotus objektus.

Inž. Sipiņš no Augsburgas referēja par pabalstu un aizdevumu izmantošanas iespējām, kādas paredz noteikumi par ģimenes mājiņu būvi. Šāda projekta atbalstīšanai varētu tikt izlietātas arī zināmas summas no invalidu nama fonda līdzekļiem. Paši mājiņu cēlāji piedalītos vai nu ar ietaupījumiem, ar līdzekļiem, kas iegūti ar rentes kapitālizāciju, vai arī gluži vienkārši ar savu darba spēku. Šāds palīdzības veids tomēr prasītu divus priekšnoteikumus: pirmkārt, vajadzīgo interesentu skaitu (apm. 30 ģim.), otrkārt, ziedotāju piekrišanu, jo nama fonda līdzekļi šinī gadījumā tiktu izlietāti mērķim, kas ievērojami atšķirtos no sākotnējā projekta.

Jaunas mītnes iegāde pēc valdes domām ir reālāks atrisinājums. Tā 9. maija rītā valde kopā ar lietpratēju komisiju izbrauca uz Šēnavu apm. 40 km dienvidrietumos no Freiburgas, lai apskatītu piedāvāto Rabenfelsas īpašumu. Tas ir trīsstāvu atpūtas nams, ar 39 istabām, sanāksmju zāli, moderni iekārtotu kopvirtuvi, centrālapkuri un apm. 5 ha lielu platību, kas ietveŗ dārzu ar dažiem augļu kokiem, pļavu, un mežu kalna nogāzē. Piedāvātais īpašums atrodas līdzenā vietā aiz kalnu grēdas, kas ieklauj Freiburgas pilsētu. Stāvo kalnu dēļ satiksme ar Freiburgu, sevišķi ziemā, varētu būt apgrūtināta. Turpat gar atpūtas namu cauri zaļajām pļavām tek straujā kalnu upīte Vīze (Wiese). Tuvumā ir arī kāda austuve, kuŗā nodarbināti vairāki simti strādnieku. Tuvākā apdzīvotā vieta ir apm. 2 km attālā pilsētiņā Šēnava ar 2500 iedzīvotājiem. Kā piedāvātais īpašums, tā arī Šēnavas pilsētiņa atrodas līdzenā kalnu ieplakā un vasaras mēnešos tā ir pievilcīga kūrorta vieta. Ziemā turpretim ieplaka piedzīta sniega kupenām un kustība iespējama tikai pa ceļiem, gar kuŗiem sablīvētas augstas sniega sienas. Valde un lietpratēju komisija atzina, ka celtne ir labā stāvoklī. 1949. gadā izdarīti remonti. Galīgu lēmumu viena vai otra projekta īstenošanā valde sagaida no Rietumvācijas delegātu pilnsapulces, kuŗa sanāks 10.—11. jūlijā Etlingenā. Sanāksmes organizēšanu sadarbībā ar 7566. transporta vienību uzņēmusies DV plkv. Kalpaka nodaļa. Pilnsapulces laikā delegāti apskatīs Bērzaini un varbūt iepazīsies arī ar piedāvāto īpašumu Šēnavā.

Sēdes gaitā tika iztirzāts arī statūtu grozījumu projekts. Pr-ža v. G. Odiņš ierosināja Cedelghēmas statūtus atstāt negrozītus, jo tie īstenībā radīti darbībai ideālos apstākļos Latvijā. Turpretim organizācijas darbības noteikumi, kas reģistrēti vācu iestādēs, grozāmi par tik, cik nepieciešams organizācijas veiksmīgākai darbībai. Grozījuma projektā valde nolēma ietvert arī nepieciešamos noteikumus, lai vācu iestādes DV turpmāk pilnīgi atzītu par labdarības organizāciju. — Vairākiem lūdzējiem valde piešķīra pabalstus un aizdevumus.

Par darba talkas gaitu ziņoja valdes loc. R. Ancāns, kas valdes uzdevumā kārto materiālu sagādes un citus techniskos jautājumus Bērzainē.

Darbu norise ziedošajās nogāzēs saistījusi arī vācu preses uzmanību. Tā lielākā Freiburgas avīze Badische Zeitung 8. maijā pievakarē bija atsūtījusi uz Bērzaini fotoreportieŗi, kas sarunā ar pr-ža v. G. Odiņu apliecināja, ka Freiburgas sabiedrība nekādā ziņā nav vienis prātis ar kādu nedēļas izdevumu, kas savās slejās aicinājis freiburģiešus pretoties ārzemnieku nodomiem iegūt šeit īpašumu. Labvēlīgu vietējo iedzīvotāju nostāju raksturo arī vācu invalidu b-bas Reichsbunda pārstāvju apciemojums Bērzainē un kāda nupat Freiburgā miruša vācu pulkveža cildenais novēlējums — atstāt savu mantību latviešu invalidiem.

Invalidu namu tagad vācu iedzīvotāji, atskaitot vienu ģimeni, kas aizņem vēl dažas telpas saimniecības ēkā, ir atstājuši. Atbrīvotajās istabās tomēr vēl šovasar jaunus iemītniekus nolēma neuzņemt. Tās izmantot vasaras atpūtai invalidu saimes piederīgajiem, kas dzīvo vai strādā citur, kā arī abu zonu darba un sardžu vīriem, kuŗi vēlētos savu atvaļinājumu pavadīt Bērzainē.

Darba un sardžu vīru līdzšinējā atsaucība gan materiālās palīdzības, gan arī darba talkas veidā, radījusi sirsnīgu kontaktu ar latviešu invalidu saimi. Viņu apciemojumi Bērzainē izklīdinās vienu otru pārpratumu un iebildumu, kas dažkārt nepamatoti izskanējuši presē par nama trūkumiem.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību bērniem un viņu vecākiem, kas ar tik daudz skaistiem ziediem mani apveltīja audzēkņu vakarā.

Tālivaldis Ķeniņš.

ATZINĪBA

Mīļš paldies kons. V. Tomsonam, A. Greblim ar kundzi, māksliniekiem B. Ozoliņam, V. Dzirnei un J. Rapšam, tautiešiem, kas neliedza savus vērtīgos darbus Latvijas stendam jaunkanadiešu daiļamatniecības izstādē, Montreālā, 1954. g. 1.—6. maijam, kā arī visiem pārējiem, kas veicināja šīs izstādes izdošanos.

Latvijas stenda vadītāja
Aleksandra Kasnikovska

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

K. Kursa

PIECPADSMITAIS MAIJS

PĒDĒJĀS SAEIMAS VĒLĒŠANAS

III

Praktiskā nozīme tam bija maza jo katra partija savos sarakstos jau uzņēma vienīgi tos partijas biedrus, kuŗi deva reversālu, ka ievēlēšanas gadījumā savus deputātu mandatus nodos partijas rīcībā, t. i. atteiksies, ja partija to prasīs. Bet buršu saimei un pilsonībai intereseja tikai šis vēlēšanu akcijas morālā puse: uzskatāmi parādīt visām pilsoņu partijām, ka viņu favorizētie zelta tauriņi ir kaitīgi tautas dzīvības stādam, tiem jānoiet no politiskās skatuves un vienreiz Saeimā jālaiž darboties tikai svērtiem un pārbaudītiem goda vīriem.

Šo interesanto akciju veica īpašs korporāciju Informācijas birojs, kalpakieša un Lāčplēša Gustava Celmiņa vadībā. Vēlāk, par šo buršu „huzāru stiķi," izpērtie politiķāņi viņam neganti atriebās, piesienot Celmiņam „smagu bumbu" ar pērkoņkrustiešu lietu, viņu tiesāja kā dumpja cēlēju valstī, pēc Sodu likumu noteikumiem viņam atņēma brīvības cīņās iegūto virsnieka pakāpi, par kaujas nopelniem piešķirto Lāčplēsi un Celmiņš vēl līdz šai dienai nav rehabilitēts savās tiesībās. Arī Bruno Kalniņam reiz atņēma leitnanta pakāpi — un dibināti, jo ne jau par velti angļu eskadrai bija jāizšauj šrapneļu kārta uz viņa sarkanās rotas kazarmu jumtiem! Bet to pakāpi restaurēja, jo Brunīts taču bija Saeimas kaŗa lietu komisijas specs.

Informācijas biroja locekļi pārsvarā bija apolitiski akadēmiķi, studenti un filistri, kaut gan, jāsaka, pilsoniskās partijas tajā bija arī neoficiāli pārstāvētas. Šo kvēlo patriotu vienīgais nolūks bija skaļi saukt pie kārtības pilsoniskā bloka partijas Saeimā. Akcija izdevās teicami — izpērto partiju birojos pirmajās dienās valdīja pānika, līderu protežētie „šiverīgie" un „šibermaņi" no sarakstu galvgaliem, saņemto balsu skaita ziņā nokļuva pēdējās vietās, bet pirmrindniekos izvirzījās personas, kuŗas bija pazīstamas kā taisna ceļa gājēji, kā asi korupcijas apkaŗotāji, nesavtīgi darbinieki, kuŗu krūtīs vēl mita brīvības cīņu laikmeta ideālisms: ne Tu, bet Tava tauta!

No zemsaviešu deputātiem visi „šiverīgie" bija smagi dabūjuši pa asti, vairāki smagi dabūjušie arī neatguva. Daudziem viņu zaudētos mandatus partijas atguva tikai ar matemātiskām kombinācijām: ievēlētiem atskatoties vienā apgabalā un mandātus pieņemot citā, bet daži Saeimā iekļuva atpakaļ tikai labu laiku vēlāk, kad kāds deputāts atstāja frakciju. Vārdi šajā rakstā netiek minēti, jo diemžēl! — vairāki 1931. g. Saeimas vēlēšanās politiski izpērtie „šivermaņi" trimdā kā „īstie vīri" atkal pratuši noķļūt Latvijas karoga sargātāju vadā!

Kaut gan Informācijas birojs Ulmani nolēma nesvītrot no Zemnieku savienības saraksta (prof. Plāķis to lūdza nedarīt 1918. g. 18. novembŗa dēļ, norādot, ka „krustdēlu" krišana atdarīšot viņam acis un uzvedīšot atkal uz īstā ceļa; profesoru pēc 15. maija kā pirmo iztenēja no Universitātes), paši vecsaimnieki vēlēšanās bija parādījuši viņam asus zobus: Ulmani 4. Saeimā tieši neievēlēja, un tikai ar veiksmīgu izdarību, vairākiem Zemgales apgabalā ievēlētiem kandidātiem atsakoties no mandatiem, Ulmanis dabūja deputāta kartīti. Visi šie notikumi bija dīgļi, kas izaudzēja 15. maiju.

SAEIMAS VĒLĒŠANAS 1934. G. OKTOBRĪ

1931. g. 7. un 8. oktobrī ievēlētās 4.Saeimas pilnvaras strauji tuvojās beigām. 1934. g. oktobra pirmajā svētdienā un sestdienā Latvijas tautai atkal vajadzētu iet pie urnām un vēlēt savus pārstāvjus jaunā, pēc kārtas 5. Saeimā. Nebija šaubu, ka pilsoņu koalicijas K. Ulmaņa kabinets, kas bija pēc kārtas 18. valdība Latvijas neatkarības 15 gados, noturēsies līdz jaunajai Saeimai.

Valdībai vēlēšanu laikā bija jāved ļoti uzmanīga politika, jo katrs neveiksmīgāks vai radikālāks pasākums dotu spēcīgus trumpjus opozicijai vēlēšanu kampaņā aģitēt un dzīt demagoģiju pret valdošo koaliciju. No otras puses, valdībai ar dažādiem saimnieciskiem likumiem, kas nesu svētību plašākām masām, bija iespējams palīdzēt koalicijas partijām celt savu prestižu vēlēšanu aģitācijā.

1933. g. Saeimas rudens sesijas darbu iezīmēja cīņa ap Valsts satversmes grozījumiem, kuŗu mērķis bija palielināt tiesības valsts izpildvarai, valsts prezidentam un valdībai, samazinot Saeimas pārliecīgo aktīvitāti valsts izpildvaras kompetencēs, jo mūsu Saeima faktiski bez likumdevējas varas savā pārziņā turēja arī izpildvaru. Pēc Satversmes grozījuma projekta valsts prezidentam piekristu arī tiesība kattrā laikā atlaist Saeimu. Deputātu vairākums satversmes reformai nepiekrita. Palika tikai viens ceļš — panākt Satversmes grozījumus tautas nobalsošanas ceļā. Šinī gadījumā tam pat nebija jāvāc tautas paraksti vēlēšanu ierosinājumam (vajadzēja vismaz 1000 vēlētāju parakstu), pietika ar piecu Zemnieku savienības deputātu pieprasījumu, lai šis partijas izstrādāto likumprojektu Satversmes grozīšanai nodotu tautas izšķiršanai. Taču Zemnieku savienība, kas apgalvoja, ka par satversmes reformu stāv „visa tauta," tautas nobalsošanai to nenodeva.

Šis eksperiments bija par smagu, jo vēlēšanu gadā izdarīt tautas nobalsošanas propagandas akciju un vadīt Saeimas vēlēšanas aģitācijas kampaņu, kas bija tūlīt jāuzsāk, nozīmēja nevien ārkārtīgu technisku slodzi, bet arī financiāli nepanesamu nastu. Partiju vēlēšanu fondi jau tā bija visai skopi. Pasākt propagandu tautas nobalsošanai par Satversmes grozījumiem nozīmēja nodzīt aģitātorus pirms vēlēšanu kampaņas, nokausēt „tautas sapulcēs" vēlētājus, izšķiest priekšlaicīgi spēkus un līdzekļus, kas balstījās uz diskontētiem vekseļiem. Ka „visa tauta" nebūt nebija par Satversmes grozījumiem, norādīja balsu skaits šajā jautājumā Saeimā, bet katrai Saeimas frakcijai bija savi laikraksti, savs stabils biedru skaits, savs propagandas aparāts, tā ka lētticīgi bija domāt, ka, piemēram, soc.-dem. vēlētāji savā vairākumā nodos balsis par pilsoņu ierosinātiem Satversmes grozījumiem, pretēji savas partijas politiķu asai kampaņai pret to.

Ceturtā Saeima nebija savā deputātu kvalitātē mainījusies. Tauta to kvalificēja ar pazīstamiem sakāmvārdiem, par suni, kurš tikumu nemet, un vēžiem, kas arī citā kulītē joprojām ir tie paši. Piektās Saeimas vēlēšanas Zemnieku sav. frakcijai nesolija nekā labu. Nāvīgākais zemsaviešu ēdājs, gan arī sociķu nīdējs, asais un kustīgais līgatnietis Leikarts, kurš, pats lauku ļaužu būdams, prata runāt laucinieku garā, jau pēdējā Saeimā iedabūja 3 deputātus, nāk. vēlēšanās leikartiešu frakcija varēja pieaugt uz Zemn. savienības lēses. Jaunsaimnieki-sīkgruntnieki, nopietnā Bļodnieka vadīti, arī bija nākotnes partija uz lauku rēķina; izolējot Skuju Frīžu un Šļakānu novirzienu partijā, tā varēja izaugt par ļoti spēcīgu agrārieku pārstāvētāju valstī. Tapšanas stadijā vēl bija pilsoniskā baznīctēvu partija, kuŗu Saeimā pārstāvēja prāvestu — frakcija (prāv. Sanders, Irbe, Kullītis).

(Turpinājums sekos)

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

AR PĪRĀGIEM UN JOKIEM

Ka mūsu runas vīru garajās sēdēs dažreiz to var vieglāk novērtēt ar labu joku nekā ar gaŗām runām, pierādījās nupat V. Janumu un V. Upeslāča „pīrāgu ēšanas sacensībā". Pārmezdams LNAK padomei pārāk steidzīgu lēmumu pieņemšanu Vispasaules latviešu apvienības jautājumā, V. Janums aizrādīja, ka viņam esot nolikts priekšā „izcepts pīrāgs, bet viņam tas negaršojot, tādēļ viņš to negribot apēst." Attiecīgā jautājuma referents V. Upeslācis uz to atbildēja, ka LNAK valde apēdusi daudzus pīrāgus, kas bijuši cepti un no padoma izcepti LAK EC sēdēs Eiropā, bet neesot māgu samaitājusi, jo visa demokrātiskā sabiedriskā dzīve ļoti ievērojami sastāvot no nepatīkamu pīrāgu ēšanas . . .

Galu galā „globālās apvienības" jautājumā, pēc pāris pīrāgu apēšanas no dažādām ceptuvēm, LNAK sēdē panākta pieņemama vienošanās, un arī māgas visiem puslīdz kārtībā . . . Un morāle? „Necep otram to, ko pats negribi apēst."

Mikroskops.

LIETUVAS PĀRSTĀVIS PIE BONNAS VALDĪBAS

Lietuvas augstākā atbrīvošanas komiteja (VLIK) iecēlusi par Lietuvas diplomātisko pārstāvi pie Rietumvācijas valdības Dr. P. Karveli.

Jaunās balerīnas stājas publikas priekšā

E. Ošiņas-Bērziņas baleta studijas vakarā Toronto

Baleta studijas jaunās balerīnas 22. maija audzēkņu vakarā rādīs savus panākumus. No kr.: Vija Kačerovska, Maiga Egle, Austra Jānīte un Māra Avotiņa. Skatuves dekorācijas un mākslinieciskо ietērpu gatavojis māksl. K. Bērziņš. Foto A. Jānītis.

Nokul mani, māmuliņa,
Ar vītola žagariņu,
Lai es augu tik lokana
Kā vītola žagariņš.

Tā skan sena tautas dziesma, un, liekas, maz būs meiteņu starp Ernas Ošiņas-Bērziņas baleta studijas audzēknēm, kas negribētu būt sestdien, 22. maijā, lokanas kā vītola žagariņš . . .

Tas baleta studijas pirmais atklātais audzēkņu vakars, pirmā sasniegto zināšanu, technikas un priekšnesuma veida pārbaude vecāku, draugu un paziņu priekšā.

Tā nebūs viegla diena. Vecākās grupas audzēknim jau vairāk kā divi darba gadi aiz muguras, visjaunākās grupas — „mazajam" tikko elementāro pamatsoļu zināšanas, un tie paši solīši rit dažkārt tīri kā pa zaļām ganībām jo dažai tikai seši mūža gadi pilni.

Un taisni mazajām ar pirmām Šopēna Polonēzes taktīm jāspeŗ, pirmie soļi eksāmena parādes gājienā.

Polonēze ir Latvijas Nacionālās operas baletskolas audzēkņu vakaru tradicija. Tāpat baltie, krokotie tērpi, ko valkājusi arī pati skolotāja, vēl baletskolas audzēkne būdama.

Bet balto meiteņu virknē paspīd arī daži melni stāvi. Kāpēc? — Tās vecākās grupas audzēknes, kas jau iztinušās no baltajām drēbītēm un apmainījušas tās pret „melnā darba" tērpiem.

Melnais, siltais triko saudzē jaunos muskuļus no atdzišanas pēc vingrinājumiem, kas ar katru gadu kļūst grūtāki, nopietnāki.

Šie melnā darba tērpi šķiet kā pirmās tulznas darba cilvēka plaukstā. Bet jo cietāka un tulznaināka roka, jo saldāki darba augļi.

Meitene tautas dziesmā ar mieru saņemt sīksti sāpīgo vītola rīkstes pērienu, ja tikai varētu kļūt tikpat sīksti lokana, kā šī rīkste. Vai tautas dziesmas sacerētāja sendienā paredzēja, ka pēc daudziem simt gadiem izkopta ķermeņa kustību māksla varēs būt tikpat bagāta kā dzīvo vārdu, skaņu un krāsu māksla?

-a-

ADRESES MAIŅA

Laipni lūdzam visu Čikāgas latviešu organizāciju apvienībai paredzēto korespondenci turpmāk sūtīt uz tās jaunā priekšsēža inž. A. Būmaņa adresi: United Latvian Associations of Chicago, 4936 N. Hoyne Ave., Chicago 25, Ill. Tālrunis: ARdmore 1 - 8673.

Rob. Plūme, LSAK pr-dis.

CETURTĀS NOMETNES GAIDĀS

Ceturtā jaunatnes nometne, ko līdzīgi iepriekšējiem gadiem, šovasar atkal rīkos Latviešu Sporta apvienība Kanadā Latviešu Nacionālās apvienības Kanadā protektorātā, nav vairs aiz kalniem. Trīs gadu pieredze rīkotājiem ir daudz devusi. Pirmais mēģinājums nomātajā kanadiešu laukumā lauza pirmo ledu sabiedrībā un rīkotāju apziņā, otrs gads bija jau krietni kuplāks Saulainē, un trešais pērn ritēja raiti Sidrabenē. Darītājiem ir gandarījums, bet sirsnīga pateicība par atsaucību pienākas māc. A. Čopam, māc. A. Lūsim un 1. ev.-lut. latviešu draudzei (sv. Andreja b.).

Šovasar nometne atkal būs Sidrabenē. Priekšdarbi rit Toronto un Sidrabenē. Audzinātāju kadrs jau izveidots. Peldētava tiek uzlabota, un draudze ceļ nometnes vajadzībām saimniecības ēku. Nometnes inventārs šogad ir pilnīgi nodrošināts gan ar to atbalstu, ko pagājušā gadā daži ideālisti aizdeva no savas algas, un saziedoja pāri par 1000 dol. teltīm, gultiņām, matračiem utt., kā arī ar Kanadas iestāžu piešķirto inventāru šogad. Ideālisms, ko šeit pieminu, ir drošākā ķīla, ka pasākums ar tādu garīgo pamatu būs atkal sekmīgs un jaunatnei dos tieši to, ko mēs no jaunatnes nometnes gaidām.

Šogad nometne varēs ieiet, tā sakot, „vecās mājās," jo ar Sidrabeni, pamatojoties uz Toronto 1. ev.-lut. latviešu draudzes atsaucību, nometnes liktenis būs saistīts uz ilgākiem gadiem. Bērni, tāpat vecāki, būs ar Sidrabeni jau saraduši, un arvienu vairāk varēs vērpties labas atmiņas par jaukajām vasarām šinī svešās zemes stūrītī, ko latviešu bērnu čalas ir padarījušas arī par mūsu garīgo īpašumu. Un parocīgais attālums no Toronto, Hamiltonas u. c. tuvākiem centriem šai nometnei nodrošina ciemiņus, nedēļas nogalēs arī turpmāk. Lieki pieminēt, ka Sporta apvienības nometne ir pirmā visu latviešu bērnu nometne bez konfesiju atšķirības.

Rīkotājiem ar nometni saistās lielas cerības un tāpat tas ir bērnu vecākiem. Ne tikai tādēļ, ka paredzams daudz nometņotāju, ka dzīve tur būs veselīga, ka raiti ritēs laiks, un prieks un draudzība gaismos bērnu vasaru. Šīs cerības iet tālāk: kaut vēl vairāk nostiprinātos mūsu bērnos latviskās sabiedrības gars, kaut viņi to īsti izjustu un saprastu. Lai nometnes nopietnajās stundās mūsu dzimtenes vārds Latvija piepildītos ar tā īsto saturu.

Tādas ir šīs cerības. Visi, kam tās ir tādas pašas, mīļi aicināti talkā. Ar darbu, ar ārtavu, ar bērnu sūtīšanu.

Dalības maksu bērniem nometnē Sporta apvienība ir atstājusi līdzšinējo — vienam bērnam $8.00 nedēļā, katram nākošam $7.00.

Pieteikšanās un tuvāka informācija — pie Jāņa Pālena, 40 Auborn St., Toronto, tel. KE 4120 un pie Ernesta Skujiņa, — 149 Wright Ave, Toronto 3.

O. KROLLA JUBILEJA ČIKĀGĀ

Aktīvais kultūras darbinieks Otto Krolls 26. maijā atskatīsies uz 66 gadiem. Jubilārs šo gadu izvēlējies atzīmēt 65. dzimšanas dienas vietā, jo pirms gada bija jāgatavojas uz Čikāgas dziesmu svētkiem un privātās jubilejas nebija laika pieminēt.

O. Krolls ir viens no vecākiem darbiniekiem latviešu avīžniecībā, iesācis strādāt jau ar 13. gadu Baltijas Vēstnesī. Viņa čaklai spalvai pieder nevien daudzi raksti par kultūras jautājumiem, bet arī tulkojumi un lugas, Augsburgā dzīvodams, Krolls izdeva Pāvila Gruznas grāmatu Jaunā Strāva. Vēl vairāk O. Krolls pazīstams kā sabiedrisks darbinieks ar lielām organizātora spējām. Rīgā viņš bija Izglītības ministrijas mākslas un kultūras daļas konsultants, operas inspektors. Viņš dibinājis un darbojies līdz daudzos mākslinieciskų vienību pasākumos.

Jāpiemin viņa noorganizētais 1. ceļojošais teātris, kuŗu vadīja māksl. E. Brencēns, kas pats gatavoja dekorācijas, pats spēlēja un brauca pa Latvijas novadiem. K. nodibināja 1. Latvijas mākslas skolu, Technisko vakara vidusskolu un citas mācības iestādes. Viņa iniciātīvā radās arī I Latvijas mākslas aģentūra.

Arī trimdā dzīvodams O. Krolls raksta laikrakstos un piedalās Čikāgas latviešu kultūras dzīvē, būdams tās faktiskais vadītājs. K. atjaunojis savu mākslas aģentūru, nodibinājis Čikāgas latviešu teātri, darbojas Literārās biedrības valdē un Tautas augstskolā. Brīvos brīžos K. interesējas par pirmo latviešu iecelotāju gaitām Čikāgā. K. ir arī ilggadīgs LPB biedrs.

O. Akmentiņš

JĀZEPS RANCĀNS 30 GADU BĪSKAPA AMATĀ

Grand Rapidos, kur piemājo diezgan daudz katoļticīgo latviešu un pastāv atsevišķa draudze, savas svešniecības gaitas vada bīskaps Jāzeps Rancāns. Sakarā ar viņa 30 gadiem bīskapa amatā, šeit arī notika izcilā latviešu garīdznieka un valstsvīra godināšana. 8. maijā intimā sarīkojumā latviešu biedrības telpās bīskapu sveica savā vidū studentu biedrības „Dzintars" saime, bet plašākas svinības dienu vēlāk bija rīkojusi katoļu draudze. Tās ievadīja dievkalpojums Sv. Andreja kapellā, kur piedalījās pats jubilārs un vairāki latviešu katoļu garīdznieki. Mesi celebrēja monsiņjors J. Velkme. Tālākais godināšanas akts notika Plainfildes sarīkojumu zālē, piedaloties draudzes locekļiem un viesiem. Pie ieejas bīskapu sveica katoļu draudzes. komitejas pārstāvis Antons Čakšs, bet maza meitene pasniedza viņam krāšņus pavasara ziedus. Pie gaumīgi klātajiem kafijas galdiem pirmais bīskapu J. Rancānu sveica māc. Norberts Trepša no Detroitas. Monsiņjors J. Velkme atzīmēja izcilā garīdznieka panākumus un sasniegumus garīgā laukā un Latvijas valsts labā. Visa labā vēlējumus turpmākās darba gaitās nodeva A. Daugavietis no Grand Rapidiem un apkārtnes latviešu katoļticīgajiem. Bija daudz ziedu un balvu. Visiem apsveicējiem pateicās jubilārs, rokā turot vecu lūgšanas grāmatu, kas iespiesta Viļņā, kad Latgalē pastāvējis drukāšanas aizliegums, un pasvītroja, cik latviešu tauta toreiz bijusi morāliski stipra un vienota, kamēr tagadējie modernie laiki noveduši daudzas tautas pie chaosa. Skanēja dziesmas un netrūka īstas latviskas sirsnības. Bīskaps J. Rancāns saņēma arī daudz rakstveida un telegrafisku apsveikumu no daudzu valstu garīdzniekiem, bijušiem valstsvīriem un plašā draugu un paziņu pulka.

1924. g. 4. maijā Latvijas katoļu augstākais vadītājs archibīskaps Antonijs Springovičs, piedaloties valdības locekļiem un diplomātiskam korpusam, iegāja Sv. Jēkaba katedrālē, Rīgā. Tajā pašā reizē Sv. Jēkaba katedrālē Jāzepu Rancānu pāvesta nuncijs konsakrēja par bīskapu. J. Rancāns bijis Saeimas deputāts un vēlāk tās viceprezidents, nav rimis kalpot Latvijai un latviešu tautai arī šinī krastā, paužot Latvijas brīvības darbu ikvienā starptautiskā sanāksmē, kur tam dota iespēja piedalīties.

Valt. Zirnītis.

SAVIENOTĀS VALSTIS

BOSTONA

15. maijā DV apvienība Bostonā sadarbībā ar Latviešu preses b-bu un Studentu apvienību, rīkoja 3 izcilu Latvijas valstsvīru — Kārļa Ulmaņa, Zigfrida Meierovica un Jāņa Baloža — pieminēšanu.

Vakaru atklāja LPB priekšnieks O. Liepiņš. Savā runā Liepiņš ilgāk pakavējās pie Ulmaņa personības, salīdzinādams viņu ar Oliveru Kromveli Anglijā. Angļi ir demokrātiska tauta, bet neviens anglis nenoliedz diktātora Olivera Kromvela lielumu Anglijas vēsturē.

Tomēr ar piemiņas plāksnes uzstādīšanu K. Ulmanim bija jāsaduŗas ar lielām grūtībām no pašu latviešu puses. Vai tiešām esam tik zemiska tauta? Mūs apdraud kosmopolītisms un asimilizācija. Tāpēc nekad nav par ļaunu, ja krasāk top pasvītrots nacionālisms. Dažas latviešu politiskās partijas bija pret plāksnes uzstādīšanu K. Ulmanim, nevarēdamas aizmirst dažas personiskas nesaskaņas. Bet tas nav objektīvi, tāpēc vajadzētu atturēties no attiecīgiem jūtu izvirdumiem. Arī jaunajā grāmatā Latviešu strēlnieki mūžības gaismā vēsturiskais novērtējums varēja būt citāds. Ulmaņa bijušie favorīti tagad novēršas no Ulmaņa. Tas nenāk viņiem par labu. Aizgājušiem nav vajadzīga godināšana, bet mēs godinām lielumu.

Pēc tam gaŗāku referātu lasīja stud. A. Rubenis, uzsvērdams mūžīgās Latvijas ideju. Viņš paskaidroja, ka veltīgi niecināt Ulmani, jo neviens par viņu nav vairāk devis mūžīgās Latvijas idejai.

O. A.

SIETLĀ (VAŠ.)

Sietlas latviešu sabiedriskā dzīve pavasaŗa posmā bija visai rosīga. Dažādi sarīkojumi sekoja viens otram: bērnu rīts, Strausu koncerts, māsu Gudbergu koncerts, vietējās drāmatiskās kopas teātŗa izrāde ar J. Jaunsudrabiņa lugu Jo pliks, jo traks, prāv. A. Skrodeļa dievkalpojums ar 2 referātiem, 1. maijā draudzes dāmu komitejas bazārs un 9. maijā Mātes dienas sarīkojums. Sarīkojumu pavasaŗa ciklu noslēdza K. un V. Lesiņu literāri - vokālais vakars 23. maijā. Diemžēl, jāsaka, ka sietlieši ne visai atsaucīgi viesu sarīkojumu apmeklēšanai, un šie sarīkojumi caurmērā nesuši zaudējumus. Turpretī pašdarbības sarīkojumi, kā teātŗa uzvedums, tā bazārs apmeklēts labi un devuši atlikumu. No pēdējiem sarīkojumiem minams gadskārtējais draudzes dāmu komitejas rīkotais bazārs. Bazārs devis 530 dol. atlikuma, kas domāti trūcīgo, slimo un veco tautiešu aprūpei Vācijā, un savs dolars paliks arī latviešu nama izbūvei Sietlā.

9. maijā draudzes svētdienas skola pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedriskās telpās atzīmēja mātes dienu. Visas mātes, vecākas par 70 gadiem, bija sarīkojuma goda vieses. Skolu jaunatne tām pasniedza ziedus un simboliskas dāvanas. Aktu atklāja vecāku padomes priekšsēdis P. Sīmanis. Dziedāja svētdienas skolas skolnieku koris skolotāja J. Dūmiņa vadībā. Skolotāji bija rūpējušies par programmas sagatavošanu, — bērni deklamēja, spēlēja un dziedāja. Draudzes mācītājs prof. K. Kundziņš ļoti saistīgi stāstīja bērniem atmiņas no savas bērnības. Šis skaistais stāstījums deva ļoti daudz vērtīgu vēsturisku ziņu arī pieaugušajiem klausītājiem. Draudzes pr-ks E. Robiņš pateicās rīkotājiem un jo sevišķi prof. K. Kundziņam par viņa darbu Mūsu ticība, ko godalgojis ALAs Kultūras fonds. Sanāksmes dalībnieki sumināja autoru.

J. V.

GRAND RAPIDI (MICH.)

9. maijā Grand Rapidu latviešu kolonijā jo plaši tika atzīmēta Ģimenes diena. Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudze šo dienu ievadīja ar dievkalpojumu Immanuela baznīcā, kurā bija pulcējušies tik daudz baznīcēnu, ka plašais dievnams tikko spēja tos uzņemt. Izjustu un nozīmīgu svētrunu par mīlestību ģimenē teica cand. theol. Vera Fricsone. Dievkalpojumā piedalījās draudzes mācītājs prāv. J. Ozols, palīgmācītājs Kr. Hermanis, ar solo dziesmām dievkalpojumu kuplināja dziedone E. Reinvalde no Kalamazū. Draudzes pērminderiem pasniedza amata nozīmes, ļoti kupls bija dievgaldnieku skaits. Pēc tam mājas ļaudis ar ciemiņiem baznīcas apakšējā zālē bija organizējuši kopīgu groziņu azaidu. Apsveica draudzes padomes priekšsēdis prof. J. Rutmanis, bet sirsnīgus vārdus vecajiem tēviem un mātēm veltīja prāv. J. Ozols. Visvecākie draudzes locekļi — Emma Saliņa 85 g. veca, Eduards Nille 84, Mile Kārkliņa 81, Lība Purgailis 80, Emma Skrūze 79 un Anna Zvaigzne 79 — no Bērnu dārza dalībniekiem saņēma ziedu veltes. Līdz ar to klusi atmiņu sveicieni tika sūtīti visiem tiem tuviniekiem, kas atrodas tālumā, atdusas dzimtenes kapu kalniņā vai svešās zemes smiltainē. Saturā vērtīgu stāstījumu Ģimene un baznīca sniedza agr. K. V. Liepiņš no Grand Hevenas, bet Verners Vītiņš pastāstīja par izcilākiem notikumiem ALAs kongresā Klīvlendā. Aktrise M. Ozoliņa deklamēja vairākus mātei veltītus dzejoļus un jaunās paaudzes mākslinieki Valters Savickis, Ilze Hermane un Hugo Grants iepriecināja ar klavieru solo. Ne mazāk izteiksmīgi bija mazo guntiņu priekšnesumi, kas izpelnījās nedalītu atzinību. Pie kafijas galda aizritēja vairākas sadraudzības un saderības garā pavadītas stundas.

Vienības draudzē Ģimenes diena 9. maijā izvērtās par vienu no nozīmīgākām, kad latvieši tik kuplā skaitā apmeklē dievnamu, tā pasvītrojot savas saites ar ģimeni un savu baznīcu, kam jo izcila nozīme tagad svešniecības gaitās. Sprediķi teica draudzes mācītājs J. Lazda, daudzi gāja pie dievgalda. Tād draudzes locekļi pulcējās savas baznīcas apakšējā zālē Ģimenes dienas aktam. Referātu par savstarpējo uzticību ģimenē lasīja skol. P. Kļaviņš, izteikto bagātīgi illustrēdams ar daudziem jaukiem piemēriem no dzīves. 7 g. vecā Aija Zirne un tikpat gadu vecais Jānis Ritums, kas apmeklē svētdienas skolu, lasīja stāstiņus, tā pasvītrojot, cik viņi abi stipri latviešu valodā. Draudzes jauniešu pulciņa meiteņu koris dziedāja dažas dziesmas, bet kopā ar ģimenē pulciņa dalībniekiem zēniem, kā runas koris deklamēja V. Pelēča Dēla saucēju. Lilita Buša sniedza klavieru solo. Kā izpildītājiem, tā klausītājiem pateicās draudzes māc. J Lazda un svētdienas skolas pārzinis A. Lapsiņš. Draudzes dāmu komiteja bija gādājusi par gaumīgi klātiem kafijas galdiem. Sakarā ar Ģimenes dienu draudzes dāmu komitejas pārstāves apmeklēja vietējās slimnīcās savus draudzes locekļus — J. Sulaini, kas pārcietis vairākas smagas operācijas, M. Uglenieci un E. Doniņu, pasniedzot tiem ziedus.

KALAMAZŪ

Ritas un Gitas Gertsonu deju studija jau darbojas divi gadi, to apmeklē 18 audzēknes. Gadskārtējais audzēkņu vakars notika 9. maijā, YWCA's telpās, piedalījās visas audzēknes. Uzvedumi bija ļoti jauki un guva lielu piekrišanu.

Sestdien, 15. maijā, Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzes dāmu komiteja Recreation Parka telpās rīkoja kārtējos Ziedoņa svētkus ar plašu programmu. Vakaru ievadīja agr. Venners ar īsu uzrunu par Dr. Kārli Ulmani, pēc kam sekoja Dzimtenes kokkles" dubultkvarteta un E. Freimanes dziesmas, brīvmāksl. I. Vinkleres klavieru skolas audzēkņu solo priekšnesumi un dejas studijas audzēkņu deju uzvedumi. Bija arī vērtīgu mantu izloze, varēja nogaršot mūsu gaumē ceptas tortes ar kafiju. Netrūka desiņu ar skābiem kāpostiem un citu uzkožamo. Dejas spēlēja Grand Rapidu latviešu dejas kapella. Atlikums paredzēts labdarīgiem mērķiem.

Kalns.

— Evelīne sēž pie sava tualetes galda ļoti lielās rūpēs. Viņai šovakar ir randiņš ar kādu jaunekli, kuŗu tā redzējusi tikai vienu reizi, un nu viņa nevar vairs atcerēties, kā viņa toreiz izskatījusies.

ZIEDONIS LANDAVS,

paidagogs, dabaszinātnieks un rakstnieks

Šī gada 21. maijā atskatās uz 65 aizvadītiem mūža gadiem.

Piedomājot pie jubilāra dzīves gaitām viņa cienījamo gadu ciparu maiņā, man ienāca prātā daži Edv. Virzas vārdi par to, ka jaunajā gadā

„Ietekam viņā mēs visi,
kā stropā mēdz ietecēt bites.
Darbiem, kas Latvijai der,
viņu būs piepildīt mums."

Šie pēdējie vārdi nav parādu zīme, kas jubilāram būtu jāizpērk, bet tie drīzāk ir to cilvēku, kam ceļi ar jubilāru gājuši līdzteku vai krustojušies, viņa dzīves un darbu novērtējums, jo jubilāra mūža gadi tiešām bez jebkādiem glaimiem no mūsu puses bijuši veltīti darbiem, kas der Latvijai.

Beidzis Tērbatas universitātes dabas zinātnisko fakultāti, jubilārs ir bijis ģimnazijas direktors Rīgā, Latvijas dabaszin. biedrības priekšnieks, žurn. Latvijas Skola redaktors, Latvijas Mākslas Akadēmijas lektors, docents, prorektors . . . Bet nu viņš mīt Zviedrijā, Istādes pilsētā, kur bez viņa un viņa kundzes vēl tikai viens vienīgs latvietis.

Bet Z. Landavs, kas visu mūžu darbojies Latvijas labā, nav „no darbošanās rimis" arī tagad. Viņš sevišķi dzīvi piedalās Lundas latviešu sabiedriskajā dzīvē, kur viņš ir latviešu biedrības valdes loceklis un kultūras darba vadītājs un kur viņš ir nolasījis daudz vērtīgu referātu, bet sevišķi daudz viņš darījis Lundā noorganizētos bērnu rītos, kuŗos viņš bērniem pazīstams kā Mākoņbānīša un Putniņu tēvocis.

Ievērojot jubilāra nopelnus, lundieši, izmantodami gadījumu, kad Landavs bija ieradies draudzes rīkotajā Mātes dienas sarīkojumā, kurā viņš bija apsolījies runāt par temu Mātes piemiņai, un pēc tam nākošajā dienā mātei veltītajā bērnu rītā ņēma un „atsēdināja" jubilāru un lika viņam klausīties citu atziņas par viņu pašu. Draudzes rīkotajā sarīkojumā jubilāra nopelnus cildināja V. Pāvulāns un T. Zvejnieks, pasniegdami arī piemiņas balvas — grāmatas, bet bērnu rītā J. Sviestiņš, pie kam bērni savam mīļajam Mākoņbānīša un putniņu tēvam vēlēdami vislabākos vēlējumus turpmākajā dzīvē un darbā, saulainā pateicībā un sirsnīgā mīlestībā pasniedza Manceļa sprediķu izlasi un ziedus — līdz ar piemiņas velti no Trellborgas bērnu pulciņa.

J. S.....

CEĻA VĀRDI

Asaras ir tās, kas bieži atveŗ acis, sāpes pamodina sirdi. L. Šefers

Mums būtu jākaunas par to, ka, tik daudz ciešanu redzēdami, spējam tomēr būt laimīgi. Seneka

Cilvēks var iztikt bez daudz kā, tikai ne bez cilvēka. Avenāriuss

Nav tik grūti cita dēļ ciest, bet otram pāri darīt ir briesmīgi, it kā būtu jākaunas atklājot savu ļaunumu. Strindbergs

Visiem kopīga aistētika ir nehigiēniska, tāpat kā kopējs kauss, no kā katrs dzeŗ. Rīmeršmids

DAINA PRESS LTD.
LATVIEŠU SPIESTUVE UN IZDEVNIECĪBA
GLĪTI UN LĒTI
IZPILDĀM VISĀDA VEIDA
IESPIEDDARBUS
384 KING STREET WEST, TORONTO, ONT. CANADA
Tālrunis EM 4 - 7957

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas
AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St., West., Toronto, tel. WA 1-9011
Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

UZMANĪBU, DĀMAS!
Profesionāla igauņu šuvēja ar ilggadīgu praksi gatavo: vakara un līgavas tērpus, kostīmus, mēteļus, ielas un sportkleitas
JUL. ARIKO — URM
89 Charles St., E., Toronto, tel. WA 4-2396
PARĪZES MODEĻI. MĒRENAS CENAS

BALTIC GARAGE
445 KING ST. E. Tel. EM 8-8153, Toronto
Motoru, karoserijas labošana un krāsošana, lēts un garantēts darbs
AUTO TRANSPORTS
A. PURJE P. KURRE

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
GENERAL INSURANCE AGENCY
Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — mēbeļu, kažoku apdrošināšana u. c.
227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

MARIAN BEAUTY SALON
555 Bloor St. W. (pie Bathurst) Toronto. KE 9219
Aukstie ilgviļņi, matu un uzaču krāsošana. 18 g. prakse.
Atvērts ik dienas no pl. 9—9 vak., sestdienās no pl. 8—6 vak.

SEZONAS
LIELĀKĀ
IZPĀRDOŠANA
Addison NORGE
REFRIGERATOR

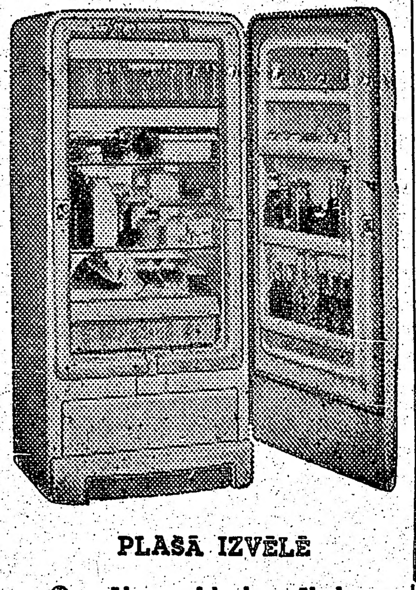

PLAŠĀ IZVĒLĒ
- māju un biroju mēbeles,
- veļas mazgājamās mašīnas,
- ledus skapji

PAR PAZEMINĀTĀM CENĀM
Nāciet un apskatiet
Burlacoff's Furniture
Tel. EM 8-6812
619 QUEEN ST. W. TORONTO

Šujammašīnas (kofeŗa) firmas Phoenix un Veritas
dabūjamas tieši no importieŗa
VERITAS SEWING MACHINE Co
Latviešu pārstāvis
P. DOMBROVSKIS
Tel. LA 2208, Toronto

Kungu un dāmu drēbnieks
A. SILAVS
634 Ontario St., Toronto
Tel. WA 4-8855

DAVID R. JOSEPHSON
R.O.L.B.E.O.
OPTOMETRISTS
336A BLOOR ST. W., TORONTO
(Spadina Rd.) birojā WA 3-9494
Acu pārbaude Recepte

DĀMU
FRIZIERSALONS
MODEL
VIJA KRĒMANIS
109 Moberly Ave, Toronto
Tel. GR 0464
Danforth—Woodbine, 2. stāvā

ŠUVĒJA
diplomēta Parīzē
Pieņem no 5.00—8.30
209 JOHN St., tel. TR 1595
(Dundas tramv. Beverley piet. v.
Toronto
J. Blumbergs

„Melnā atraitne" vada Čekas slepkavības

Padomju slepenās policijas — MVD majore Tamāra Nikolajevna Ivanova ir bīstamākā sieviete pasaulē. Viņas uzdevums ir sagatavot politiskās slepkavības. Kad Čeka atzīst, ka kaut kur pasaulē mīt kāds, kas pārāk bīstams komūnisma interesēm, majore Ivanova saņem rīkojumu to „nolikvidēt." Slepkavības sīkumi izstrādā majorei pašai, jāizlemj slepkavības veids, jāizmeklē piemērots aģents un tas jāsagatavo šim uzdevumam. Meistarudzevums Tamāras ilggadīgā karjērā bija nolikvidēt Džordžu Okolviču, NTS — krievu emigrantu pretboļševiku pagrīdes kustības vadītāju Frankfurtē. Šī uzdevuma veikšanai majore, kuru viņas darba biedri iesaukuši par „Melno atraitni," izvēlējās savu labāko skolēnu Čekas kapteini Nikolaju Chochlovu, kuŗam nodeva pēc pašas meta izstrādāto slepkavības ieroci — cigarešu kārbu. Chochlovs, ieradies Frankfurtē, nodeva savus maizes tēvus „kapitālistiekiem rietumniekiem," lūgdams sev politiskā bēgļa tiesības.

Faktiski Ivanova nemaz neesot atraitne, bet gan nervoza, pārstrādājusies vecmeita, 40-to gadu vidū, bez sievišķības, salta un mežonīga. Pirms Otrā pasaules kaŗa Ivanova bijusi Čekas virsnieku nagu kopēja — manikīre. Viņas apkopjamie palīdzēja tai iekļūt Čekas operatīvā dienestā, kuŗas uzdevumā tā beidza vācu valodas skolu. Kad sākās 2. pasaules kaŗš, Ivanovu, kā vācu valodas pratēju un uzticamu čekisti, piedalīja bīstamajai čekas „9. nodaļai," kuŗas uzdevums rīkot sabotāžas aktus, slepkavības un cilvēku nolaupīšanas aizrobežā. 1952. gadā Tamāra jau bija MVD slepkavību techniķe, speciāliste aģentu apmācīšanai „kluso slepkavību" izdarīšanā Tamāra bija vienīgā sieviete Čekas dienestā ar augsto majora pakāpi un vispār vienīgā sieviete Čekas 9. nodaļā.

Chochlovs bija Tamāras skolēns. Kad Ivanova saņēma Čekas stāba pavēli likvidēt Okoloviču, viņa Ch. izsauca no Berlīnes, personīgi sagaidīja Maskavas lidostā un tūdaļ noveda uz kādu iežogotu savrupmāju Maskavas apkaimē, kur uzsāka viņa un viņa divu līdzgaitnieku — austrumvāciešu instruēšanu un apmācīšanu bīstamajam uzdevumam. Šajā laikā Tamāra atklājusi Ch., ka 1948. g. un 1949. g. viņa, kā vācu izcelsmes manikīre, pildījusi aģentes pienākumus Budapeštā, bet tās nervi saspringzināto pagrīdnieces darbu vairs ilgāk nav izturējuši, kādēļ lūgusi pārcelšanu atpakaļ uz Maskavu. Kopš tā laika — ārzemju uzdevumos vairs neesot bijusi.

Ch. bauda brīvās pasaules aizsardzību, bet 9. nodaļa ar „Melno atraitni" nepārprotami plāno viņam atriebties par nodevību. Tamāras upuŗi ir nāvei nolemti, jo Čekas pirksti sniedz visai tālu.

Kk.

ĢENERĀLIS KRĪ-KRĪ

LEĢENDĀRAIS FRANČU KAŖAVĪRS KRITIS GŪSTĀ

Dien Bien Phu varonīgo aizstāvju komandieris Kristijans de Kastrī, kuŗu par kaujas nopelniem ielenktajā garnizonā paaugstināja par ģenerāli, kritis sarkano vietminiešu gūstā. Viņa pēdējie vārdi brīvajai pasaulei, īsi pirms garnizona raidstacijas saspridzināšanas, bija: „Gals tuvojas, bet mēs cīnīsimies līdz galam. Lai dzīvo Francija!"

Kad nemieri Indokīnā ievilkās jau piekto gadu, 50 g. v. franču pulkvedis ar ērgļa degunu de Kastri, pastāvēja uz lielāku aktīvitāti iepretim sarkaniem nemierniekiem. „Pacieties, Kristijān!," viņu tad mierināja armijas komandieris ģen. Navarre, „jūs neesat vienīgais pulkvedis, kuŗš šajās cīņās vēlas kļūt par ģenerāli!"

De Kastri, kuŗam senčos 10 franču hercogu un kāds maršals, 1921. g. iestājās armijā kā jaunkareivis, beidza kavalērijas skolu, reprezentēja Francijas krāsas starptautiskās izjādēs (savā laikā viņam piederēja pasaules rekords tāl- un augstlēkšanā). 2. pasaules kaŗa sākumā de Kastri, kad viņš centās ar saviem 60 vīriem izlauzties vācu ielenkumam, smagi ievainoja un saņēma gūstā. Trīs reizes viņa bēgšanas mēģinājumi no gūsta bija nesekmīgi, bet 4. viņam laimējās, lai vēlāk, cīņās Itālijā, no jauna gūtu ievainojumu. Īsi pirms kaŗa beigām viņu pārcēla uz Vācijas fronti, kur viņš okupēja Karlsrūi un Freidenstadtu. Kādreiz, kad de Kastri devās cauri degošai pilsētai, viņš ieinteresējās par kādu plašu vīna pagrabu, kas viņam patika. Kad šo dzertuvi jau iekaroja apkārtējo degošo namu ugunsmēles, de Kastri aukstasinīgi pavēlēja pasniegt jaunus krājumus dzirkstošā vīna, „Mēs pabeigsim mielastu," teica de Kastri trokšniekam, „Atsūtiet man ugunsdzēsēju šefu." Ugunsdzēsēju priekšniekam viņš pavēlēja: „Visām šļūtenēm jāapsargā šis nams. Bet ja es nevarēšu liesmu dēļ pabeigt maltīti, es pavēlēšu jūs nošaut."

Kaŗavīri viņu mīlēja un apbrīnoja. Kaujās viņa vīri kliedza: „Šeit nāk Krī-Krī!"

Kad de Kastri iecēla par Dien Bien Phu komandieri, uzticot viņam tik daudz, viņa draugs sacīja: „Vai nu Krī-Krī tur atradīs savu galu, vai atgriezīsies kā ģenerālis. Un viņi bija diezgan tuvu patiesībai.

Kk.

LICENCĒTS ELEKTRIKIS
veic visus labojumu un installācijas darbus. Zvanīt pēc pl. 5 vak.
GL 0985, R. PURVAM

20% LĒTĀK 20% LĒTĀK
S & G RIEPAS
459 Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LA 2550
- 20% atlaide uz jaunām riepām 20%
- Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
- Mēs vulkānizējam un atjaunojam jūsu vecās.

Zemas cenas. Stūres ass regulēšana Garantēts darbs
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz pl. 8 vak., sestdienās līdz pl. 6 vakarā.

FAIRBENKS-MORSE.

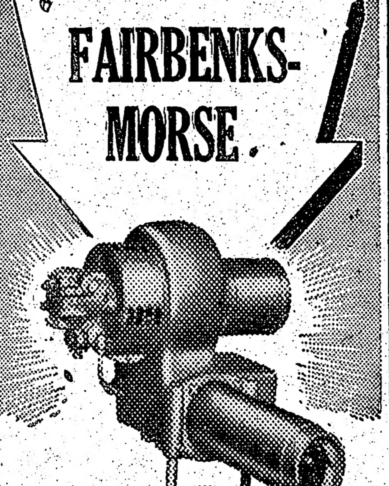

UN CITU LABĀKO FIRMU EĻĻAS APKURES
Par jūsu apkures problēmu
sniedzam paskaidrojumus latviešu valodā. Labojam un iekārtojam visu veidu ūdens, gaisa un tvaika apsildīšanas sistēmas, kā jaunbūvēs, tā arī vecajās mājās
GARNEY & Co
15 BARTON AVE
Toronto, ME 2554

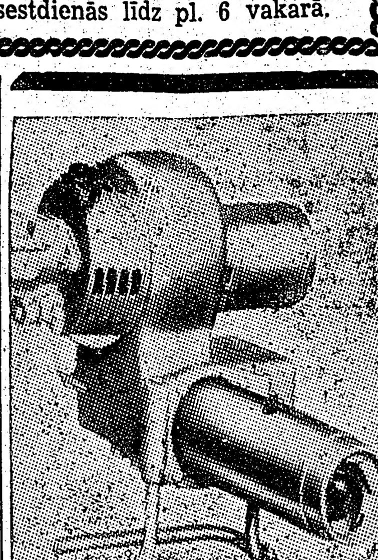

NAMSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!
Neatlieciet uz vēlāku laiku, bet zvaniet tūlīt!
Krāsns, dūmvada un eļļas apkures ierīces iztīrīšana un savešana kārtībā nākošai sezonai jāizdara laikus, jo vēlāk parasti apkure ļoti svīst — nav iespējams tīrīt.
Garantēts darbs par $6.00
A. LAGUNS
964 Bathurst St.
ME 6583, Toronto

ATOMLAIKMETA MORĀLE

Brēmershāfenas skroderis — „kaŗa noziednieks"

Ir dzirdēti daudzi nostāsti par vācu zinātniekiem, kas pēc Otrā pasaules kaŗa beigām Pad. Savienība nolaupīja un aizveda savā labā. Par to, protams, nebija jābrīnās, jo parastās tiesību normas tur nepastāv, un ikviens līdzeklis, ja to atzīst par vajadzīgu, ir atļauts. Toties par ASV mēs esam bijuši pārliecināti, ka tā ir zeme, kas par visām lietām visvairāk respektē cilvēka tiesības.

Tagad, pēc vairākiem gadiem, Bremershāfenā oficiāli apstiprinājies kāds kuriozs atgadījums, kas risinājies laikā starp 1945. g. septembri un 1946. g. jūniju. Brēmershāfenā dzīvojošais skroderis Heinrichs Jordāns iesniedzis ASV augstākajam komisāram pie Bonnas valdības prasību, kas pamatota ar Vācijas likuma paragrafu un kur ir runa, ka persona, kas apcietināta nepamatoti un apvainojumu dēļ, ir tiesīga pieprasīt atlīdzību par apcietinājumā pavadīto laiku.

Augstais komisārs atbildējis, ka, diemžēl, ASV tādu likumu nav spēkā un skrodermeistaram nav nekādu izredžu saņemt atlīdzību dolaros ar „kaŗa noziednieku" nometnē ASV pavadīto laiku.

Kļūmīgais notikums ar skroderi sācies Brēmershāfenā 1945. g. septembrī. Kādu dienu viņa dzīvoklī ieradušies divi CIC ierēdņi.

„Vai jūs esat doktors Jordāns?"

„Jordāns esmu, bet doktors gan ne. Esmu skroderis."

Taču tai laikā visādi, jaunajai pasaules kārtībai naidīgi elementi slēpa sevi ar viltotiem dokumentiem, un skroderītis nemaz nelaunojās, kad viņu aizveda pie CIC Brēmershāfenas rajona šefa misteŗa Bridles un tur Jordāns izklāja savus papīrus: Hitlera armijā bijis kaprālis kāda pulka drēbju labošanas darbnīcā un no gūsta viņu atlaiduši angļi jau 1945. g. jūnijā. Bridle tomēr lāgā neticējis un uzlicis skroderim mājas arestu, un katru nedēļu viņam bijis jāierodas rādīties. Nelīdzējis arī Brēmershāfenas pilsētas galvas un policijas priekšnieka personiskie apliecinājumi, ka Jordāns ir sen pazīstams Brēmershāfenas drēbnieks.

Pēc vairākkārtējām pratināšanām Jordānu no mājas aresta pārvietojuši izmeklēšanas cietumā un 1946. g. martā Bridle viņam paziņojis, ka viņu pārvedīšot izmeklēšanai uz ASV — Vašingtonu.

Skroderi iebāzuši Meiera fortā pie Vašingtonas, bet no turienes pavisam drīz sūtījuši uz Pentagonu. ASV kaŗa ministrija gribējusi iepazīties ar blēdīgo vācieti. Tur veselu komisija prominentu virsnieku nopratinājusi Jordānu, uzdodot viņam tādus jautājumus, uz kuŗiem skroderītis pats nav zinājis ko atbildēt, bet nesapratis, par ko vispār ir runa!

ASV kaŗa kungi, netikuši skaidrībā par skrodera smadzenēm, viņu nodevuši kādam jaunākam virsniekam, kuŗš to iesēdināja mašīnā un veda uz Baltimoras pusi. Ceļā mašīna apturēta kādā mežā un Jordānam pavēlēts izkāpt. Tur, kā no zemes izauguši, stāvējuši divi virsnieku drēbēs tērpti vīri, tikai bez dienesta pakāpju apzīmējumiem un pavisam skaidrā vācu valodā apsveicinājuši skroderi: „Labdien, doktor Jordān kungs! Kā jums klājas? Vai labi pavadījāt šurp braucienu un vai jums Amerikā patīk?"

Jordāns atkal neatlicis nekas cits kā atkārtot, ka viņš nav nekāds doktors, bet pavisam necils Brēmershāfenas skrodermeistars, un ka tādu arī Amerikā pietiekami bez viņa.

„Pēc maniem paskaidrojumiem," saka Jordāns, „man atkal vajadzēja kāpt mašīnā, bet kungi no mežā atrodošās mājas kaut kur telefonēja. Pēc ne visai ilga laika ieradās auto, kam bija lielā līdzība ar Hitlera „zaļajām Minnām", un mani pārvietoja tajā."

Baltimorā Jordānu saņēmis kapteinis Jāzeps Pervis un pavēlējis tam izģērbties kailam un nodot visas privātās lietas. Skroderis velti protestējis. Ārpusē, iežogojumā viņš redzējis pastaigājamies daudzus viņam līdzīgus. Kapteinis viņam izsniedzis „gūstekņa" apģērbu un paskaidrojis, ka te esot „kaŗa noiedznieku" nometne. Jordāns sadumpojies, motīvēdams, ka ir jau reiz no gūsta atvaļināts un ka tas ir kādreiz lasījis kaut ko par Ženēvas konvenciju attiecībā uz gūstekņiem. Kapteinis Pervis tad pavēlējis viņu ieslēgt izolētā vieninieku cellē, lai skroderim Ženēvas konvencijas viegļāk izsvīstu no galvas.

Vēlāk, kad izlaists no karcera un dzīvojis kopējā nodaļā, Jordāns sarunās ar liktepa biedriem konstatējis, ka viņš šeit ir vienīgais skroderis. Pārējie „noziedznieki" bijuši vairāk vai mazāk pazīstami vācu lidmašīnu inženieri vai arī fiziķi un ķīmiķi. Starp citiem tur Jordāns sastapis arī slavenā vācu atomzinātnieka profesora Herca dēlu, kuŗa tēvu, kā zināms, nolaupīja krievi. Visi šie cilvēki regulāri tikuši uz nopratināšanām, un daudziem arī piedāvāta laimīgāka dzīves vieta Rietumu civilizācijas celšanai. Vienīgi ar Brēmershāfenas skroderi tie netapuši nekādā galā. Pēdīgi tomēr nometnes komandants sadabūjis šujammašīnu un pavēlējis Jordānam labot gūstekņu apģērbus. Pēdējais apstāklis arī devis pamatu ticamībai, ka viņš tiešām nekā nezina no atombumbas ražošanas.

Pēc nepilna gada pavadīšanas apcietinājumā, ASV kaŗa ministrija Jordāna lietā taisījusi sekojošu atzinumu: „Mēs ierosinām, ka apcietinājumā turētais vācietis, kuŗš uzdodas par Vilhelmshāfenas skroderi un sauc sevi par Heinrichu Jordānu, tiek atbrīvots un slepeni atpakaļ uz Vāciju. Viens cits vācietis ar līdzīgu vārdu tiek meklēts, un šīs sagadīšanās dēļ tad arī noticis pārpratums un nepareiza apcietināšana."

Skroderītis lielā klusībā vispirms pārvests uz Franciju un tad tikpat klusi atgriezies Brēmershāfenā. Sieva tai laikā, lai uzturētu sevi un 3 bērnus, bijusi spiesta pārdot darbnīcas iekārtu un citas ģimenes mantas. Tikai 1953. gadā Jordāns Bonnas republikā juties pietiekami „neatkarīgs", lai uzdrošinātos pieprasīt sāpju naudu par šo „zinātnisko" ekskursiju ...

Hamburgas pazīstamais fizikas profesors Dr. Paskals Jordāns kādā zinātnieku sanāksmē teicis: Lai atomenerģiju varētu plaši un vispusīgi izmantot, ir jāatmet dažas novecojušās nacionālo, politisko un sabiedrisko uzskatu normas un konvencijas ...

Laikā, kad profesora uzvārda brāli — skroderi Heinrichu Jordānu, bez „sabiedriskām konvencijām" apcietināja CIC aģenti, Dr. Paskals Jordāns bija paslēpies zem novecojušām nacionālo un politisko uzskatu normām — Getingenas tuvumā.

Va-. Pe-.

„Karaliskās princeses kurpītes" Ņujorkā

2. avenija Ņujorkā savu veikalu pulkā vistuvākā nākotnē uzņem jaunu pasākumu — R. Egles apavu veikalu un darbnīcu ar skanīgo nosaukumu — Karaliskās princeses kurpes. Lai paskaidrotu par šādas firmas nosaukuma rašanos, jāpaskatās drusku pagātnē, atceroties notikumus, kas saistījās ar Elizabetes, Apvienotās karaļv. valdnieces, kronēšanas svinībām. Laikraksti toreiz vēstīja, ka starp daudzajām dāvanām, ko saņēmusi karaliene, bijis arī kurpīšu pāris, ko tai piesūtījis latvietis R. Egle. Izrādās, ka par jauko dāvanu R. Egle saņēmis pašrocīgi parakstītu pateicības rakstu, kaut gan parasti parastījies kāds kambarkungs.

R. Egle Latvijā bija pazīstams apavu virsu meistars, bet Ņujorkā vairākus gadus jau nostrādājis kādā 5. avenijas uzņēmumā par galveno rāpuļādu piegriezēju rokas somiņām. Tagad R. Egle, pēc vispusīgas iepazīšanās ar ražošanas un tirgus apstākļiem, nolēmis atvērt pats savu uzņēmumu, kur būs apvienots gatavu apavu veikals ar pasūtinājumu un labojumu darbnīcu. R. Egles nodomi ir ļoti plaši, un viņš savā jaunajā veikalā domā reprezenēt arī visus Eiropas ražojumus apavrūpniecībā, bet blakus tiem pieņemt pasūtinājumus arī saviem oriģināmodeļiem, lai pakalpotu prasīgāko pircēju gaumei. Pirmo kurpju pāri, atveŗot savu veikalu, R. Egle iecerējis pagatavot ASV pirmajai lēdijai — Mēmijai Eizenhauerei, tāpat kā kādreiz Elizabetei.

Aiz DZELZS aizkara

AVĪZES UN ŽURNĀLI

Rīgas radiofona ziņojumi:

4. maijā. „Republikā tagad iznāk 75 avīzes un 13 žurnāli ar gada koptirāžu 115 milj. eksempl.", ziņoja Republikas avīžu un žurnālu pārvaldes dir. Ozoliņš.

Viņa piezīme: „1953. g. 6. decembrī iznāca 187 avīzes un žurnāli ar 886.000 metienu. Starpība ir 99 gab. periodisku izd. ar 310.000 tirāžu. Šis lielais regress izskaidrojams ar MTS politnod. laikrakstu likvidēšanu."

5. maijā Pizāna raksts Cīņā: „1954. g. katra kolchoza māja caurmērā abonē 1,3 laikraksta, bet ir arī tādi kolchozi, kur 125 mājas abonē 555 avīzes un žurnālus. Līdz ar republikas izdevumiem darba ļaudis abonē ap 340 dažādu nosaukumu centrālās avīzes un žurnālus. Salīdzinājumā ar 1945. g., centrālo izdevumu lasītāju skaits desmitkārtojies.

Latvijas valsts izdevn. grāmatu tiraža ir 10.000 eks.

Tagad Baltijas dzelzceļš izdod iespiestu avīzi Latvijas dzelzceļnieks, kaujas un zibeņbrošūru. Kopš gada sākuma redakcija saņēmusi no dzelzceļniekiem pāri par 1700 vēstuļu. Noorganizēta arī plakātu izdevniecība. Rīgas tirdzniecības ostā ir arī labas sienas avīzes:„ Par ātru strādāšanu" un „Ostnieks".

— Arī prese Padomijā ir kompartijas monopolizēts palīgiestādījums, kuŗu vienīgais uzdevums — propagandēt komūnismu un komūnistisko iekārtu. Tāpēc arī saprotams, ka valsts piešķir tik lielu vērību periodikai un izšķiež milzu naudas summas. Piespiedu kārtā abonentu daudz, bet — lasītāju maz.

RADIO UN TELEVĪZIJA

7. maijā: „Šogad mūsu zemē pagatavos ap 3. milj. radio uztvērēju un ap 3.000 televīzijas aparātu. Popova vārdā nosauktā radio fabrikā Rīgā gatavojas ražot televīzijas uztvērējus."

Sov. Latvijas ievadraksts: „Visi rajonu centri Pad. Latvijā radioficēti. Bet tikai 52 kolchoziem ir savi radio punkti. Daudzām kolchoznieku ģimenēm Rīgas, Priekules u. c. rajonos nav radio. Pa radio noraida vāji uzrakstītus apcerējumus par lauksaimniecību. Galvenokārt pa radio pārraida jau iespiestus literātu darbus, vienmuļa ir mūzikas programma. Sakari ar klausītājiem ir vāji: ik dienas spīkeri pieprasa klausītāju atsauksmes, bet ne pagājušā, ne arī šinī gadā neviena redakcija, izņemot bērnu, nav saņēmusi no klausītājiem neviena jautājuma, ne priekšlikuma, nedz atsauksmes."

— Tas nozīmē, ka klausītājiem Pad. Latvijā šī veida komūnistu propaganda absolūti vienaldzīga, — latvieši to ignorē.

Trakākie likumi pasaulē.

KUR? — NOTEIKTI ASV

Vēl šodien daudzās ASV valstīs un pilsētās ir spēkā neloģiski un nesaprotami likumi. Paršo likumu pārkāpšanu vēl šodien katrs var tikt sodīts. Šos likumus praksē gan daudz vairs neievēro, bet reizēm tas tomēr notiek, un sods tad ir neizbēgams.

Bārdas dzīšana un matu griešana pēc 6.30 vakarā aizliegta **Bafalo (N.Y.)** pilsētā.

Pitsburgā aizliegts gulēt ledus skapī.

Topekā (Kansas) nav brīv mājās turēt vairāk par pieciem kaķiem.

Monroē (Utah) ir pret likumu kāpt pāri dzeloņu drātīm.

Illinoijā konduktori nedrīkst iekasēt braukšanas maksu, ja tiem galvā nav cepure.

Losandželosā (Kalif.) ir nelegāli publiskā deju zālē dejot ar bērnu.

Katram **Takomas (Vaš.)** pilsētas iedzīvotājam atļauts iegādāties ne vairāk par trim galoniem alkoholisko dzērienu vienā reizē.

Ņujorkas pilsētas valde izdevusi likumu, ka jāmaksā līdz 15 dolariem liels naudas sods sievietēm, kuŗas kino teātros nenoņem cepures.

Pēc **Kalifornijas** likuma laulību ceremoniju var izdarīt katrs, kas ievēlēts par mācītāju, neatkarīgi no vecuma, kas māk nolasīt laulību ceremonijas tekstu un to parakstīt. Tā **Longbīčā (Kalif.)** laulību ceremoniju izdarīja 7 g. v. Mārdžons Gartners pēc Vecticībnieku sektes parauga.

Vecs **Ohaijo** likums nosaka, ka visiem kaķiem pēc tumsas iestāšanās jānēsā sarkana uguntiņa pie astes.

Bostonā (Mass.) aizliegts vakaros pēc pulksten deviņiem spēlēt vijoli.

Centrālijā (Vaš.) pilsētas likums nosaka, ka visiem vīriešiem jānēsā bārdas.

Losandželosā (Kalif.) aizliegts audzēt vaigu bārdas.

Kalifornijā aizliegts zvērus medīt ar automobiļu un lidmašīnu palīdzību, izņemot valzivis.

Takomā (Vaš.) ar 1911. g. likumu aizliegts pārdot dzērienus, kuri tiek reklamēti šoseju malās uz plakātiem.

Konkordes (N.H.) darba biroja ierēdņiem aizliegts strādāt kailām kājām.

1913. g. **Takomas (Vaš.)** „svētdienas likums" aizliedz pārdot svētdienās nevārītu gaļu.

Bostonā (Mas.) aizliegts dziedāt serenādes zem sievietes loga naktī — bez speciālas licences,

Takomas (Vaš.) pilsētas robežās nevienam nav atļauts nodarboties ar nākotnes pareģošanu un roku zīlēšanu.

Šī gada aprīlī **Bostonā** pieņemts jauns likums, kas aizliedz garām gājējiem ieskatīties stāvošās mašīnās.

LATVIJAS PASTMARKU ALBUMS beidzot iznācis!
Vietas 524 Latvijas valsts, okupācijas varu un Cēsu apriņķa izdotām markām. Uz 37 liela formāta krīta papīra lapām, 95 nobildējumiem. Glīti brošēts, ar piesūtīšanu $4.00. Dabūjams tikai pie
F. ĶEZBERA
2637 W. Potomac Ave,
Chicago 22, Ill. U.S.A.

GERALD H. MARSDEN
ADVOKĀTS UN NOTĀRS
6 ADELAIDE ST. E.
Room 809, EM 8-5284
Toronto

Latvijas amatmeistara
J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē
Uzņēmumus lūdzu iepriekš pieteikt
HA 3800. 445 Pape Ave

HEINTZMAN un CO KLAVIERU TĪRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto,
(Latvijas Konservātorijas absolv.)
piedāvā savus pakalpojumus kā klavieru tīrskaņotājs, remontētājs un eksperts.
Pērkot klavieres no augšminētās firmas, 15 proc. atlaide
Lietotas klavieres pēc izvēles

MONTREĀLĀ
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P.Q. Pilsētas centrā
Tel. WE 5543

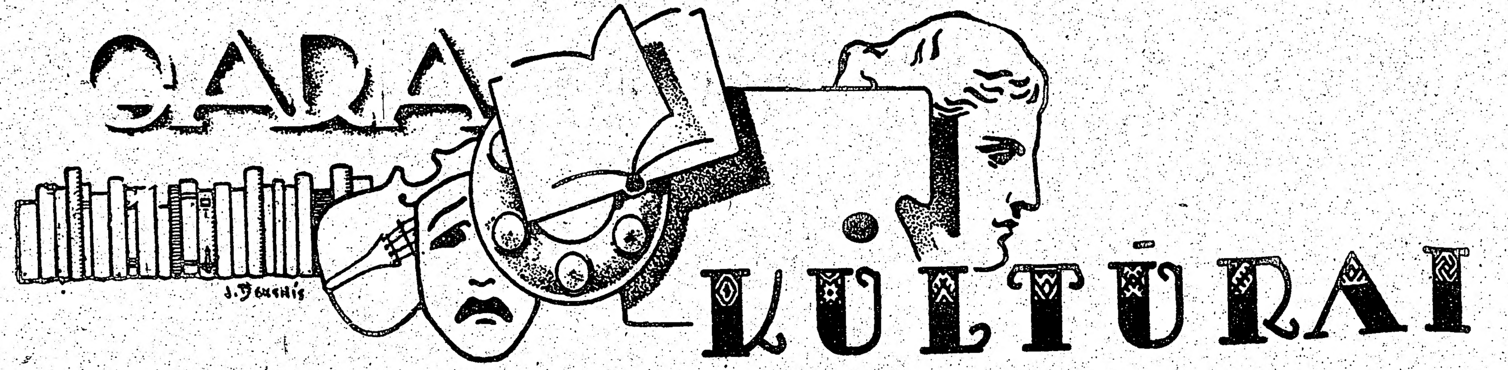

V. Salnas divi koncerti Toronto

Daudzsološais tenors Voldemārs Salna dziedāšanas studijas uzsācis Latvijā, turpinājis tās Zviedrijā un pēc tam ASV, kur absolvējis Balatkas mūzikas akadēmiju. 1949. g. Salna ieguvis sudraba medaļu drāmatisko tenoru konkursā Čikāgā un kopš tā laika iet milzu soļiem pretī arvien spožākiem panākumiem. Viņš uzstājies daudzos koncertos, oratorijās, operās, operetēs, televīzijā un radiofonā. Sevišķi spoži panākumi Salnam bijuši Čikāgas un citās operās, dziedot galvenās partijas: Aīdā, Faustā, Rigoletto, Zemnieka godā, Pajacos, Taubadūrā. Ievērojamus sasniegumus guvis arī oratorijās, starp citu Bu Boisa Septiņi pēdējie vārdi (150 balsu koris), kā arī koncertos ar lieliem simfoniskiem orķestriem, kur vispirms būtu jāmin Čikāgas Grant Park Symphony.

Amerikas lielākie laikraksti recenzijās slavē Salnas dzidro, spēcīgo italiešu skolas tenoru, izceļot viņa iejūtas dedzību, tīro intonāciju, vieglo dziedājumu un plašās balss un elpas rezerves.

Salnas balss spēks un spožums valdzina ikvienu klausītāju.

Kā rūpīgs pavadītājs Salnas koncertos piedalās Valdis Treimanis, kurš mūzikālo izglītību guvis Latvijas konservātorijā. Klavierspēli viņš mācījies pie prof. Šuberta un prof. Dauguļa, ASV darbodamies kā mācības spēks Arlingtonas mūzikas skolā.

Nav šaubu, ka Salnas koncerti tiek visur gaidīti ar nepacietību, un tagad torontiešiem ir sevišķa izdevība dzirdēt Salnu dziedam sestdien, 22. maijā, pl. 7.30, Parkdale kolledžas auditorijā, 209 Jameson Ave (ar King tramv. līdz 2. piestātnei aiz Dufferin W.), garīgā koncertā svētdien, 23. maijā, pl. 4 pp., sv. Jāņa baznīcā.

Abiem koncertiem ir ļoti plaša un rūpīgi izmeklēta programma, un, tos abus noklausoties, katrs varēs gūt īstu iespaidu par Salnas balss plašumu un mākslas vispusību.

PATEICĪBA

Silti atceramies uzmanību, kādu mums veltījuši latvieši Kanādā un Savienotajās Valstīs, gan personiski vai ar sarīkojumiem un ziediem ikkatrā vietā, kur uzstājamies turnejā ar Kanādas nacionālo baletā sabiedrību. Mīļš paldies visiem, kas mums ar to sagādāja neaizmirstamus brīžus.

Irene Apine-Gotšalka un Juris Gotšalks

DV VĪRU KOŖA VIESTURS KONCERTS ST. KATARĪNĀ

Iestudēdami 17 dziesmas savam koncertam, Viestura vīri ir tiešām apliecinājuši īstu mūsdienu varonību, jo vairāk tāpēc, ka koŗa mēģinājumi pārmaiņus notiek tiklab St. Katarīnā, kā Niagarā. Atstatums starp abām pilsētām gan veicams labā pusstundā, protams, automobilī, bet cik gan pusstundu trīsreizes nedēļā te nav ziedots pacietīgam un sūram darbam, lai nestu uz estrādes Vītola Uguns milnu vai Dies irae. Tā nav tikai varonība vien, bet uzupurēšanās ar lielu ideālisma pieskaņu un mīlestības apliecinājums latviskai dziesmai „grūtajos trimdas apstākļos," kad tik daudzas balsis apklusušas savu iepirkto māju un automobiļu ērtajos spilvenos. Vedina uz pārdomām arī apstāklis, ka dziedātāju barā redz vīrus ar iesirmiem deniņiem un ieplikiem vai plikiem galvvidiem, bet pavisam maz jauniešu. Tā vien liekas, ka pagājušo svētdien tur dziedāja pēdējie mohikāņi, kuriem turpmākajos gados vairs vietnieku nebūs, jo trimdas „zelta jaunatnei" šodien vairāk patīk deju grīda un pabrēkšanās māju ballītēs pie labi aplaistīta dzīru galda. Vai slavenā dziedātāju tauta, kas no Kronvalda līdz Ulmaņa laikiem sadziedāja deviņus lielus dziesmu svētkus ar neskaitāmām atskaņām pa visu latviešu zemi, drīz neklūs mēma?!

Arī Valdemāra Lindes Viestura pulciņš jau pamazām sācis sarauties, un viņa dziedošajām ērģelēm trūkst daža laba stabule pirmajos basos un, šķiet, arī tenoros. Bet instruments joprojām vēl skanīgs, kaut arī nevar lepoties ar izcilām balsīm. Korī ir disciplīna, ir uzmanība diriģenta rokai un arī techniskā varēšana, pārkožot tādus cietus riekstus kā jau iepriekš minētās abas Vītola dziesmas, Baštika Latvijai un paša diriģenta skaistās un īpatnēji romantiskās Ardievas. Imponē ne vien koŗa spēks, bet nav smādējama arī kantilēna un dināmiskās gradācijas tiklab drāmatiska, kā līriska satura dziesmās. Ja arī tās nav ideāli izkoptas, tad iespēju robežās Linde ir panācis labāko. Iepriecina elpas izkārtojums, mūzikālais frazes veidojums, samērā labi noturīgā intonācija, dziesmu vispārējais slīpējums un uztvere. Protams, par dažiem tempiem un sīkumiem varētu arī strīdēties, taču ik dziesmā jūtam, ka to vada un veido īsts mūziķis. Nav iespējams pakavēties pie katras atsevišķi, bet pietiek minēt Vītola Dies irae, A. Kalnāja Nezināmiem kapiem, Cīruļa Ave Maria, Zīļu jostu un Norviļa Aglonu, kurās vispilnīgāk atplauka diriģenta un koŗa labie nodomi un to piepildījums. Koncertu koši un pilnskanīgi noslēdza rinda Vītola, V. Baštika, Melngaiļa, E. Freimanes un L. Vīgnera tautas dziesmu sabalsojumu. — Vispār koncerts bija izdevies, un labi apmeklētā zāle to uzņēma ar pelnītu atsaucību. Paldies un turieties kopā!

Jānis Cīrulis

Dzintars Freimanis

NEGAISS OKLAHOMĀ

Beŗ bāli rudu rūsas zeltu
Nakts padebešu zutenis,
Ko, gaŗos vēja pirkstos celtu,
Cērt zarains zibens tutenis.

Krīt tēraudainas gaismas skaujas
Uz miegam rauta mākoņa;
Ne spēriena, ne pērkongraujas, —
Ir tikai koku šņākoņa.

Kā kāvi rūsa pland bez balsu,
Baigs klusums — kaut jel dārdētu! —
Un nakts ar miroņroku palsu
Žņaudz zemi, vētras ārdētu.

SAULES ZIŅA

ALBĒRA KAMĪ ESEJAS VASARA

Albērs Kamī pieder pie tiem jaunajiem franču rakstniekiem, kas pauž protestu pret 20. gadsimta pasaules iekārtu; politiskā plāksnē — pret komūnisma vergu valsti un reizē pret Rietumu kapitālismu. Ja Kamī būtu kristietis, viņš varbūt atrastu izeju atjaunotā kristiānisma doktrīnā, bet visa viņa jaunība, tāpat vēlāko gadu garīgā satversme ir pretrunā ar kristiānisma konceptijām. Tā viņš spiests stāvēt mūsdienu lielo spēku cīņas malā un tikai ar savu mākslu liecināt par vērtībām, kas turklāt nav visiem pieņemamas. Pašā Kamī mākslas vērtība pastāv tās godīgumā: no viņa rindām allaž runā cilvēks, kas teikto pārdzīvojis, kas nav izvairījies no neērtu sakarību un to konsekvencēm personiskajā dzīvē.

Ir svarīgi zināt, ka Kamī dzimtene ir Alžīra; viņa dzīvē tā nozīmē daudz vairāk nekā tīri ģeogrāfisku jēdzienu.

K. kā esejists startēja ar Sisifa mītu pēdējā kara laikā. Pirms pāris gadiem parādījās Protesta cilvēks (L'Homme revolté), kam sekoja draudzības iziršana ar Sartru un tādā ziņā sava īstā ceļa pasākšana. Pirms tam Kamī visumā ieskatīja par „absurda rakstnieku": pasaulē bez Dieva jāsamierinās ar cilvēku, kas skaidri domā un vairs necer. Tomēr jau Protesta cilvēka beigu nodaļās varēja nojaust, kur Kamī smeļ sev spēku izturēt par bezjēdzīgu atzīto dzīvi. Tā bija Vidusjūras piekrastes novadu atmosfaira un turienes cilvēku dzīves ziņa, ko K., šķiet, definitīvi iemainīja pret kristiānisma ētiku. Tā bija nežēlīgā dienvidu saule, kuras gaismā un svelmē kaislības nevar noslēpt zem pūdera kārtas, saule, kas turienes cilvēkam atklāj zemes lietu un viņa paša likteni: sadegt un priecāties, kamēr vēl var degt.

Nule iznākušajā eseju krājumā Vasara (L'Etē, Gallimard) Kamī savu Vidusjūras temu attīsta plašāk un dziļāk. No pirmās līdz pēdējai lappusei runā ilgas pēc Vidusjūras zemju gaismas. Ilgas, ko nebanālizē neviena pati lētas romantikas nots.

So garu starp citu raksturo mēra izjūta, samierināšanās ar zemi, kurai cilvēks piesaistīts, netiecoties nedz mūžam kluso debesu augstumos (kristīgais Dievs), nedz arī pēc mainīgas paradīzes tepat virs zemes problemātiskā nākotnē (komūnisms). Abas tendences, būdamas totālitāras, atrodas bezmēra valdzinājumā. Bezmērs savukārt pamatojas racionālismā, pārspīlētā prāta kultā. So pēdējo tezi K. spīdoši piedrādīja darbā Protesta cilvēks. Vasaras esejā viņš to vērš uz padziļina. „Mūsu Eiropa"..., kas tiecas pēc totālitātes, ir bezmēra meita... Un, lai cīnā tikai vienu: nākotnes prāta valsti." Ir aplam te aizbildināties ar seno grieķu mantojumu. „Grieķu doma vienmēr patvērusies robežas (mēra) idejā. Tā nekad nenonāca galējībās..., bet līdzsvaroja ēnas ar gaismu."

Kamī esejas vislabāk lasīt oriģinālā, tikai tad var izjust viņa valodas un argumentācijas godīgo spēku: kaislīga doma mūs uzrunā nekaislīgā, ļoti izslīpētā, kā no asiem marmora gabaliem izveidotā stilā. Ne par velti Kamī arvien noteiktāk dēvē par jauna klasicisma ievadītāju franču literātūrā.

R. Mūks

Latvijas likteņi jauna romāna gaismā

K. Raudive — Neredzamā gaisma. Romāns 336 lpp. Astras apgāds 1954. Toronto

Konstantins Raudive, kas 30-tajos gados latviešu sabiedrībā kļuva pazīstams ar vairākām kultūrfilozofisku eseju grāmatām un spāņu autoru tulkojumiem, beletristikai pievērsās ap 1943. gadu, kad aizsākts liela formāta romāns — Silvestra Pērkoņa memuāri.. Tas pabeigts tikai trimdā un rotētā technikā izdots 1947. g. Zviedrijā. Šis dzīves un mākslas atziņu bagātais 3 sējumu romāns mazā eksemplāru skaita dēļ latviešu lasītājiem maz pazīstams, bet vācu tulkojumā tas ieguvis plašu Eiropas lasītāju un kritikas atzinību. 1949. g. sekoja psīcholoģisku problēmu romāns Nolādētās dvēseles un 1953.g. Dieva zīmogs.Visu šo romānu galvenās personas ir latviešu intelliģenti, kuŗu liktenīgie dzīves un cīņas samezglojumi norisinās svešumā. — Spānijā, Francijā, Vācijā un citur.

Tikai visjaunākajā romānā Neredzamā gaisma, kas nupat iznācis Astras apgādā, autors pilnīgi pievērsies Latvijas dzīvei un tās nesenām traģiskām problēmām. Kā satūra, tā arī formas ziņā tas ir jauns sasniegums autora mākslā un viens no ievērojamākiem prozas darbiem latviešu jaunākajā literātūrā.

Romāna darbība risinās galvenokārt Rīgā, un tā ilgst no 1940. g. Lieldienām līdz 1941. g. 1. jūlijam. Šajos ierobežota laika un vietas ietvaros spilgti tēlota latviešu tautas nojauta par baigo notikumu tuvošanos, neatkarības sabrukums, sekojošās varmācības, tautas brīvības un tiesību iznīcināšana, pēkšņa lietuvēna žņaugu izbeigšanās. Tauta atelpo, vācu kaŗaspēkam iesoļojot Latvijā, bet paliek lielā neziņā par savu turpmāko likteni. Romāns sākas ar katoļu priestera Anselma Kairāna Lieldienu sprediķi Jēkaba baznīcā, kas aizšalc pār dievlūdzējiem kā varenas bazūnes, vēstīdamas baigo dienu tuvumu. Anselma darbība un cīņa par Kristus mācības īstenošanu cieši sasaistās ar ārstes Irenes Alksnes likteni.

Anselma ticības spēkā stiprinājusies, Irene ne tikai brīnišķā kārtā atgūst savu veselību, labo, darbīgo spēku, bet arī pati kļūst par ticības simbolu, par to, kas kļūst daudziem par garīgu un materiālu atbalstu dzīves sajukuma laikā. Bez minētām personām autors ar rūdīta romānista māku iesaista filozofa Teofila Maura, dzejnieces Klāras Silderes, prof. Alvila Bebra, viņa sievas, komūnistu pagrīdnieka Edgara Šilenberga, Dominikā Keišāna un citu liktenus.

Traģisko notikumu vēsturiskā ainava attēlota spilgti, reāli, ar plašu īstenības un faktu pazīšanu. Ārējie notikumi un tēlojamo personu dvēseliskās norises kāpinās lielā drāmatiskā spraigumā, ar kristīgo ideālu principu uzvaru noslēgumā.

Autoram mazāk padevušies masu skatu tēlojumi, piem., komūnistu tanku un armijas ierašanās Rīgā, tāpat prezidenta K. Ulmaņa brauciens dezorganizētās ielās, bet toties viņš ir meistars dvēselisku norišu raksturojumā, darbojošos personu dialogos un laikmeta noskaņas analīzē. Neaizmirstama, piem,. ir K. Ulmaņa pēdējā saruna ar vēsturnieku Arno Jūrkalnu, kuŗā spilgti spoguļojas prezidenta cēlā personība, bet arī viņa traģiskās nojautas par tuvo tautas postu un sāpes par lielā darba bezjēdzīgu izpostīšanu. Tāpat dziļa iejūtas spēka, bagātas iztēles un domu spraiguma pilnas arī citas ainas, vai tās būtu draugu debates par reliģiju un literātūru, pagrīdnieku apspriedes un plāni par valsts sagraušanu, Keišāna un Šilenberga dialogi komūnisma analīzē, Keišāna un važoņa saruna un daudzas citas. Pirmoreiz latviešu jaunākā literātūrā ar tik pārliecinošu spēku notēlotas čekas mocību metodes: fiziskās, par kuŗu upuri kļūst pats komūnisma teorētiķis Edgars Šilenbergs un t.s. apgaismības mācību metodes psīchoaģenta vadībā, kuŗas upuris ir priesteris Anselms.

Kaut arī vēsturiski notikumi spilgti zīmēti, tomēr tie ir tikai fons ,uz kuŗa tēlotas individuālās personas. K. Raudīve ir spējīgs psīchologs, un viņš ar lielu rūpību izseko savu tēlojamo personu darbībai, domām, pārdzīvojumiem un likteņu režģiem. Šai romānā reprezentējas trīs pasaules uzskati: skeptiski racionālais Teofilā Maura, pa daļai vēsturiskais Arno Jūrkalnā, mistiski kristīgais priesterī Anselmā un kristīgi darbīgais ārstē Irenā un ateistiski ciniskais — materiālistiskais Edgarā Šidenbergā un Dominikā Keišānā. Personām darbojoties, satiekoties un atrodoties notikumu priekšgalā, šie uzskati krustojas un cīnās savā starpā. Ja autors Silvestrā Pērkonā rāda personības piepildīšanos ārpus labā un ļaunā — aistētiskā plāksnē, ja Nolādētās dvēseles un Dieva zīmogu raksturo pesimisms un neatpestīta bojā eja, tad Neredzamā gaismā ir uzvarētāji kristiānisma principi. Dievišķo gaismu kā lielu žēlsirdības dāvanu saņem patiesi ticīgie ,un no tiem tad tā izstaro uz citiem cilvēkiem. K. R. savos romānos ir tēlojis sievieti dažādos aspektos, bet Irenas tēls ir patiesāks un īstenībai tuvāks. Viņa ir darbīgas, nesavtīgas, pašaizliedzīgas mīlestības spilgts paraugs. Priesteris Anselms Kaišāns ir jauns, latviešu literātūrā līdz šim netēlots tips. Anselms ir Dieva meklētājs un dievišķo patiesību bezbailīgs aizstāvis. Drāmatiskos zemes notikumos un Irenes ideālisma un stiprās ticības ietekmē sāk šķobīties arī filozofa Maura neticībā pamatotais racionālisms, un romāna izskaņa rāda, ka minētās personas darbosies triloģijā iecerētā romāna otrā daļā.

Visos R. Darbos ir spēcīgs arī filozofiskais elements, tāpēc tos var saukt arī par meditātīviem romāniem. Viņa varoņi ne tikai dzīvo, darbojas, pārdzīvo, bet arī domā un risina dzīvības un nāves problēmas. Kā no dzīves norakstīts ir komūnisma teorētiķa Šilenberga tēls. Tas ir pārliecinošs un dziļi raksturots. Viņa marksisma lielās zināšanas, viņa ticība cilvēces labākai nākotnei un šīs ticības pretrunas ar komūnisma praksi, viņa spīdzināšana čekā un sevišķi viņa izjūtas un pārdomas nāves priekšvakarā tik meistariski atspoguļotas, kā reti kādā citā mākslas darbā. Tāpat spoži notēlota Keišāna izaugšana par pagrīdnieku un viņa vēlā atmošanās no saviem maldiem. Irenes gaišās personības stari atmirdz arī viņa dvēselē, bet ir jau par vēlu, lai izkļūtu no traģiskās bojā ejas, kuŗā viņu noved noziedzīgie darbi, īstenojot boļševismu dzīvē. Bez minētiem autors vēl rāda virkni citu tēlu, kuŗos lasītājs atradīs mūsu polītiskās, sabiedriskās un literārās dzīves pārstāvju raksturīgus vaibstus.

Ļoti izteiksmīgu un adekvātu romāna idejai vāka zīmējumu devis mākslinieks Eduards Dzenis. Vērtīgā, auktuālā, latviskā satura un glītās apdares dēļ grāmata kļūs mīļa katram lasītājam. **H. Lubāns.**

T. KENIŅA KLAVIEŖU STUDIJAS AUDZĒKŅU VAKARĀ

16. maijā Sv. Andreja baznīcas zālē notika ceturtais audzēkņu vakars Toronto Karaliskās konservātorijas docenta Tālivalža Ķeniņa klavieŗu studijai. Kaut iepriekšējais audzēkņu vakars notika tikai pirms pāris mēnešiem, ar gandarījumu bija jākonstatē, ka īsajā laikā ir padarīts ļoti daudz, un studijas mācību temps ir straujš. Piedalījās pavisam 32 audzēkņi, sākot ar pirmo un beidzot ar devīto gatavības pakāpi. Parastais uztraukums arī šoreiz bija par iemeslu vienai otrai kļūmei, tomēr liekas, ka to šoreiz bija mazāk nekā iepriekšējā vakarā. No jaunākiem audzēkņiem īpaši jāatzīmē apdāvinātā Dzintra Grava. Pirmo daļu noslēdza Modris Ekšteins, kurš kopā ar savu skolotāju uz divām klavierēm spēlēja Viljama klavieŗu koncerta pirmo daļu. M. Ekšteins ir ticis jau līdz sestai gatavības pakāpei un guva pelnītu publikas atsaucību. Otrā daļā šoreiz gribētos atzīmēt P. Dvarionu, kurš kopš pēdējās atklātās uzstāšanās ir izkopis spēles techniku. Programmu nobeidza Maija Ķeniņa ar Bēthovena Koncertu mī min. 1. daļu divām klavierēm, pie otrām klavierēm spēlējot T. Ķeniņam. M. Ķeniņa ir tikusi tiešām ļoti tālu, un viņas mūzikālitāte un nopietnā pieeja studijām liecina, ka mūsu piānistu saime kļūs bagātāka ar jaunu mākslinieci.

Īsti prāvais klausītāju skaits ar lielu interesi un atsaucību sekoja garajai programmai. Audzēkņi pēc koncerta sumināja savu skolotāju un pasniedza viņam daudz ziedu.

Ž. Z.

Pēc sekmīga audzēkņu vakara komp. T. Ķeniņš aprunājas ar savas jaunākās grupas mācekļu pulciņu. Foto H. Kliģeris.

KAĶĪŠA DZIRNAVAS MONTREĀLĀ

Ir labi kādreiz justies kā bērnam pasaku valstībā un aizmirst ikdienu. Gluži kā bērns es, diemžēl, nejutos, bet gaišs prieks man tika 15. maijā Montreālas Latviešu skolas rīkotajā teātŗa izrādē Kaķīša dzirnavas, ko pēc K. Skalbes pasakas drāmatizējusi Irma Grebzde. Sen jau skaidrs, ka Montreālā vislabāk sarīkotie sarīkojumi ir teātŗa izrādes, un tā arī šajā skaistajā pavasaŗa vakarā prāvā McGee skolas zāle bija gandrīz pilna (varēja gan būt vēl pilnāka). Jau labu laiku nesapratšanu radīja vienas otras namamātes atrunāšanās ar laika trūkumu, jo tai „jāšujot ausis". Te nu izrādījās, ka tās ausis bijušas domātas tiem baltiem un melniem kaķiem, kuŗi gan citādi izskatījās gluži kā cilvēku bērni. Bet kaķu ausis viņiem bija.

Režisoram G. Vēreniekam taisnība, ka šī bija vēsturiska izrāde, kur tēlotāju vecums svārstījās no 8 līdz 14 gadiem. Izrāde bija rūpīgi gatavota, tā ritēja raiti un bez sevišķām kļūmēm. Mazie tēlotāji savus tekstus bija labi iegaumējuši, un suflēzei nebija daudz darba. Personāža skaits bija visai prāvs, veseli deviņpadsmit, un katrs turējās savā lomā pēc labākās apziņas. Tā arī visi vienlīdz teicami, kaut arī uz skatuves, tāpat kā dzīvē,visas lomas nav vienlīdz vieglas vai vienlīdz piemērotas. Visvairāk dzirdēju priecājamies par skaisto princesi Ilzīti, ko tēloja V. Baltiņa un kuŗai patiesi nebija ne ko pielikt, ne atņemt. Tāpat viss labākais sakāms par Melno runci (J. Spūrmanis), kaķīti (P. Zilkalns), ministru (L. Luste), pavāru (I. Jansona), izlaistajām kaķīša meitām (V. Dreijere un I. Kraule), preciniekiem (A. Kalniņa un M. Drupale), rūķiem un visiem pārējiem. Karālim, ko tēloja K. Mežgaile, gan bija maiga balss, bet skumjš viņš izskatījās un turējās skaistā majestātiskā pozē.

Ja šajā izrādē par daudz ko varēja priecāties, tad sevišķi arī par Br. Ozoliņa veidoto gaumīgo un izteiksmīgo ietērpu, katram cēlienam cits un piemērots. Visumā piemēroti bija arī mazo tēlotāju kostīmi, īpaši pēdējā cēlienā princese, karālis, pavārs, ministrs) Gaismas meistars A. Skapsts, skaņu — J. Tilga. Jāpiezīmē, ka skaņu efekti deva krāsainību, bet sākumā apslāpēja teksta dzirdamību.

Ja montreālieši dibināti nobažījušies par teātŗa izrāžu trūkumu, tad šī izrāde var viņus iepriecināt. Aug jaunā maiņa. Varbūt no viena otra, kas tovakar pirmoreiz „spēlēja teātri", dienās izaugs skatuves mākslinieks. Ka skatītājiem izrāde patika, liecināja bagātīgie aplausi. Visi tēlotāji un izrādes gatavotāji saņēma ziedus. Izrādes atlikums paredzēts bērnu vasaras nometnes vajadzībām, kam tika izlozēts arī latvisks šķīvis un moderna tautu meita. Un šī izrāde bija patīkams liecinājums, ka jaunā maiņa ir iemācījusies runāt skaistā, skaidrā mātes valodā. Bērnībā liktie stiprie latviskie pamati būs drošs balsts turpmākās dzīves stabilai celtnei. Un viņi līdz ar pasaku kaķīti varēs sacīt: „Kāpēc vairot sāpes? Lai vairojas labāk prieks!"

Milda Ozola.

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

31. turpinājums

„Šis tērps Parīzes pilsonim patīk," īsi atcirta dziedone un, atliekusi glezni mazo pirkstiņu, padzērās no savas kafijas tases. Abgara Kūmene ar savu dzimtā pagasta paziņu sēdēja sarunā nogrimusi iepretim sūtniecības sekretāram, kurš, sevī ierāvies, centās saglabāt cieņu šinī spīvajā sabiedrībā, kas pēc Arnes domām nebija viegli izdarāms, jo otrā pusē galdam pie sienas viņa ieraudzīja pie Antona Irša latviešu rakstnieci Austru Ozoliņu-Krauzi, šo nikno Ulmaņa valdības laika pretinieci, kuras meitu bija apprecējis kāds franču rūpnieks, un tā drošā aizvējā patvērusies nesamierināmā censone baudīja labu dzīvi Parīzē. Tērpusies melnā tērpā, kādu nēsāja daudzas parīzietes, resnā un smagā rakstniece vīpsnādama sarunājās pāri galdam ar nesen no Rīgas iebraukušo pazīstamo publicisti Annu Rūmani-Ķeniņu. Mazā dziedone čukstēja Arnei ausī:

„Paraugaities, kāds šim cilvēkam skats..." un viņa izteiksmīgi, kaut gan piesardzīgi norādīja uz Abgaras Kūmenes paziņu, kurš nedzēra kafiju, bet gan pienu no lielās un smailas glāzes, viņam ir pilnīgi baltas acis," viņa turpināja „un tās ir tik saltas un bīstamas, kā čūskai. Es viņam neuzticos..."

Pēkšņi aprunātais, it kā nojauzdams ka tiek sarunā pieminēts, pagriezās pret dziedoni un sacīja:

„Piedodiet man, ka vakarvakarā nevarēju jūs noteiktā laikā uzmeklēt, jo, atgriezies no sava naftas izvadāšanas brauciena pa apkārtējiem zemnieku ciemiem, biju neganti noguris. Vai esat sadusmota?"

Dziedone apkaunota sadurstījās, bet drīz saņēmās un īsi atgrūda:

„Nemaz!"

Piena dzērājs nolika savu glāzi un, ēzdams cepumu, vēss ieminējās:

„Es šonakt atkal aizbraukšu..."

Dziedones rūpīgi izdaiļotā seja pārvērtās nepatiksmē, un viņa iesākto divsarunu vairs neturpināja, bet iemaisījās kopīgajās valodās par Rīgas teātriem. Šo pateicīgo sarunas vielu labprāt izmantoja Abgara Kūmene un daiļrunīgi notēloja Dailes teātŗa izcilo darbību.

„Jā, patiesi," viņai pievienojās arī Austra Ozoliņa, „tāpat kā Globs ir spīdējis kavalieŗu Anglijā, tā Dailes teātris spīd šodien Rīgā."

Visapkārt pie galda sabiedrībā iečabējās labvēlīga murmināšana, un Abgaras Kūmenes vaigi apgaismojās labpatikā. Viņa vēl piemetināja:

„Eduards Smiļģis ir Dailes teātŗa iedvesmotājs un izcēlējs, un bez viņa idejām šis teātris nebūtu izaudzis par ievērojamu mākslas tversmi..."

Viņa sarunā bija pietvīkusi un tamdēļ, daiļi atliekusies, nometa savu pārjaku un parādījās dzeltenajā organdī blūzē vēl pievilcīgāka. Arnei patika nolūkoties uz pacilāto un atraisīto pagātnes spoguļa Abgaru Kūmeni, bet tad viņa pagriezās pret rakstnieci un teica:

„Esmu dzirdējusi, ka dzeršanai nodevies, izcilais režisors Eduards Smiļģis esot kļuvis slinks mākslas kalps un tamdēļ šinī teātrī lugas sagatavo arī citi, ne mazāk spējīgi režisori. Bez tam man jāatgādina, ka Rīgā pastāv vēl Nacionālais un Zemnieku teātris..."

„Kundze," smiedamās atsaucās Austra Ozoliņa, „šie zemnieki gan laikam ir puķu podu zemnieki, un es nevaru labi aptvert, ko viņi savā būdā ir izaudzējuši..., bet kas attiecās uz Nacionālo teātri, tad tas ir izkalpīgs un nespēj radīt jaunu un spirgtu mākslu."

„Nacionālais teātris atspoguļo laikmetu, kādā latviešu tauta dzīvo," teica Arne, un tā kā mūsu tauta ir dzīva un trauksmaina, tad arī tās māksla ir dzīva un pārmainīga."

„Attīstiet vien tālāk savas teorijas...," sūra smējās rakstniece un sataisījās turpināt ķildu, bet šinī brīdī viņas valodā iemaisījās publiciste Anna Rūmane-Ķeniņa un izlīdzinādama teica:

„Mēs, galvaspilsētas iedzīvotāji, cienām visus savus teātŗus, un arī Zemnieku teātrim ir labi uzvedumi.:"

Teātŗu karš turpinājās vēl kādu brīdi un spēji izbeidzās tad, kad klusais sūtniecības sekretārs negaidīts piecēlās un nevaļas dēļ atvadījās no sabiedrības. Pēc viņa aiziešanas sarunas vairs neveicās un neatjaunojās, un drīz biedrības miteklis iztukšojās no viesiem, un katrs aizklīda uz savu pusi. Tā nobeidzās šī pieminamā sanāksme un vēlāk izrādījās, ka pēc dažiem gadiem tās dalībnieki satikās Latvijas galvaspilsētā mainītās lomās.

ASTOTĀ NODAĻA

Pēdīgās jūnija mēneša dienas rītā advokāts Augusts Ceplis stāvēja savā Alberta ielas dzīvokļa darbistabā pie rakstāmgalda un kārtoja papīrus gājienam uz Abgabaltiesu. Kopš sieva bija aizceļojusi un bērns uzturējās pie sievas mātes Vidzemē, dzīvoklis arvienu bija tukšs, un to apkopa uzticāma dieniniece. Sakārtojis somu, advokāts iegāja ēdamistabā, kur uz galda atradās vakardienas frančmaize, olas, kumpis, sviests un krūze ar pienu un, apsēdies pie sava vientulīgā rītiška, viņš ēda ātri un maz, jo viņam nepatika tukšais klusums. Šī lielā telpa ar izgleznotiem griestiem, ar sānspuldzītēm viesību reizēm, ar milzīgo, brūno holandiešu krāsni vienā stūrī un ar lielo, apaļo ēdamgaldu un tumšo, senlaicīgo trauku skapi viņu arvienu nospieda, un Arnes iedēvētais vārpu kambaŗa nosaukums viņam šķita nedabisks, kaut gan pie sienām patiešām karājās daži vārpu vainagi. Augusts Ceplis drīz nolika savu izdzerto piena glāzi uz galda un iziedams pieskārās vainagu smalkajām vārpu skarām, kas zem viņa pirkstiem sabira maigā un patīkamā smaržā, bet šī smarža viņu neiekvēlināja, un viņš nodomāja, ka nākotnē šī padrūmā un senīgā vieta jāapmaina pret modernu un ērtu dzīvokli. Augu dienu darbodamies savā birojā un tiesas sēdēs un pildīdams dažādus sabiedriskus pienākumus, viņš bija aizņemts un nevaļīgs un mājokļa pārmaiņu arvienu atlika un novilcināja. Un tā nekas nepārmainījās, jo Arnei šī vecā vieta patika. Kad Augusts Ceplis iznāca uz Alberta ielas, tā bija šinī rītā tukša. Antonijas un Elīzabetes ielu krusts dzirkstīja saulains, un varēja redzēt, ka vecie koki Strēlnieku dārzā meta platu ēnu uz Kronvalda bulvāri. Viņš pagriezās augšup pa Elīzabetes ielu un redzēja, ka pie žīdu drogista Samuēla Goldberga bija plati atvērtas veikala durvis un pa tām no tumšajām telpām uz saulainās ietves iznāca drogista dēls, advokāts Sallijs Goldbergs un laipns sveicināja savu amata brāli latvieti. Augusts Ceplis pacēla cepuri, vēss un gaŗām skatīdamies, jo viņam nepatika Sallijs Goldbergs, šis bagātais cilvēks, kurš pinās ar patumšām un neskaidrām prāvu lietām, kaut gan pārējo sveštautībnieku vidū izcēlās ar savu prasmi, jo prāvas aizstāvēja veikls un nestostīgs un lietoja skaidru un teicamu latviešu valodu. Augusts Ceplis noskatījās, kā advokāts Goldbergs savā gaišpelēkajā vasaras uzvalkā steidzīgs devās gar kādas amerikāņu firmas automobiļu namu un pazuda Vienības laukuma gatvē.

(Turpinājums sekos)

DRAUDZES JUBILEJA MONTREĀLĀ

Latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes pieci darba gadi

Montreālas latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudze var atskatīties uz pieciem pastāvēšanas gadiem. 1949. g. 5. februārī pirmie iebraucēji, izjūtot vajadzību pēc latviskās garīgās kopības, Palīdzības biedrības sapulcē izvēlēja pagaidu valdi draudzes un dievkalpojumu noorganizēšanai. Pirmais garīgais akts latviešu valodā Otrā pasaules kara latviešu bēgļiem Montreālā jau notika pirms tam, 1948. g. Ziemassvētkos un to vadīja no Toronto iebraukušais māc. A. Gaudiņš, kuŗu vēlāk arī ievēlēja par jaunās draudzes mācītāju. Oficiāli latviešu draudzi Kanadas ev.-lut. sinode apstiprināja 1949. g. 12. jūlijā.

Latviešu kolonijai Montreālā pieaugot, vairojās arī tautiešu skaits, kas svētdienās apmeklēja mazo, vienkāršo Redeemer baznīcu Vestmontā, lai savā mātes valodā pateiktos Visvarenajam par aizsardzību un izlūgtos svētību turpmākajām gaitām. Sākumā neviens viņus neskaitīja un nereģistrēja, nebija arī speciālu nodevu. Kad dzīve nostabilizējās, tukšākas kļuva mūsu baznīcas, un tas tā nav Montreālā vien. Tagad draudze apvieno ap 600 personu, no tām 450 iesvētītus draudzes locekļus. Kad pie Misūri sinodes nodibinājās Otrā ev.-lut. draudze, daži pārgāja uz jauno draudzi. Sajā garīgās sadalīšanās procesā ir izkristallizējušies divi kodoli ar kopējām interesēm vai vismaz kopēju un saskaņīgu garīgo izjūtu, un neviens vairs nevar attaisnoties ar nepiederību pie kādas draudzes.

Pirmajos pastāvēšanas gados draudze daudz darījusi jauniebraucēju pirmo grūtību pārvarēšanai, kur lielākie nopelni māc. A. Gaudiņam, kas daudz palīdzējis darba un apmešanās vietu sagādē, tāpat dažādu formālitāšu izkārtošanā. Ar viņa gādību tika noorganizētas iknedēļu sanāksmes starptautiskajā YMCA, kur ceturtdienu vakaros tautiešiem tika dota iespēja sapazīties, dalīties iespaidos un iespējās šajā jaunajā apmešanās vietā. Turpat par brīvu tika izrādītas daudzas vērtīgas kultūrfilmas, notika priekšlasījumi un koncerti. Šīs sanāksmes vienmēr bija ļoti labi apmeklētas. Daudz laika un pūļu draudzes organizēšanas darbam ziedojis tās pirmais priekšnieks prof. Dr. A. Tauriņš, to darījis arī ikviens valdes loceklis un attiecības baznīcas darbinieku starpā vienmēr bijušas saskanīgas. Draudze iespēju robežās arvien palīdzējusi arī tīri materiālā plāksnē gan ar pabalstiem, gan aizdevumiem. Tāpat katru gadu sūtīti līdzekļi tautiešu atbalstam Vācijā un citās zemēs. Pie draudzes pastāv Palīdzības fonds. Līdzekļu sagādē, tāpat drēbju vākšanā, galvenie nopelni pienākas draudzes dāmu komitejai, kuŗa arvien bijusi ļoti rosīga un darbojusies A. Kraules, E. Landovskas un beidzot I. Mednes vadībā. Pie draudzes pastāv arī Bēŗu fonds, ko pārzina valdes loc. R. Goba. Bēŗu fonda līdzekļus izsniedz fonda dalībnieka nāves gadījumā, bet fonda vairāk kā trīs gadu pastāvēšanas laikā tādu nav bijis.

Draudzes ērģelnieka pienākumus visus šos gadus veic ilggadīgais bij. Cēsu draudzes ērģelnieks K. Hartmanis. Baznīcas darbs viņam ir tik tuvs, ka tam viņš veltī ne tikai darbu kā ērģelnieks, bet arvien pārsteidz ar jaunām kompozicijām. Kopš kāda laika viņš veic ērģelnieka pienākumus arī vietējā vācu draudzē. Arī mūsu mākslinieki bijuši ļoti atsaucīgi, tā ka dievkalpojumi samērā bieži kuplināti mūzikāliem un vokāliem priekšnesumiem.

Piecu gadu pastāvēšanu atzīmējot, pateicības dievkalpojums notika svētdien, 16. maijā, un to ievadīja ērģelnieka K. Hartmaņa šim gadījumam veltītā Svētku prelūde. Svētrunu teica no Hamiltonas iebraukušais viesis mācītājs E. Pavasars, par pamatu savai svētrunai ņemdams apustuļa Pāvila vārdus: „Nekaunies Kristus evaņģelija!" Iztirzādams baznīcas apstākļus dzimtenē un trimdā, mācītājs dedzīgo svētrunu nobeidza ar vērā liekamiem vārdiem: „Kad latvju tauta mācīsies ticēt, tad viņa dzīvos!" Brīvmāksliniece Līna Karlsone izjusti nodziedāja vairākas dziesmas, Hanss Siegrists spēlēja čello, pavadīja Marta Siegriste. Pēc skaistā dievkalpojuma visi svētku dalībnieki bija aicināti baznīcas zālē, kur dāmu komiteja bija rūpējusies par bagātīgiem uzkožamiem un atspirdzinājumiem.

Šī diena deva ticību, ka mēs, kā kopība nepazudīsim un neiznīksim, bet mums ar Dieva svētību netrūks garīga stipruma izstaigāt tos ceļus, kādus Viņš mums paredzējis.

Milda Ozola

KULTŪRAS DIENAS LĪBEKĀ

(Pārnesums no 2. lpp.)

klavieŗu solo. Abās dienās klausītāju acis patīkami iepriecināja jaunāko grāmatu un mākslas amatniecības izstrādājumu skates. Ja abas dienas sarīkojumi bija labi apmeklēti, tad to nevarēja teikt par sekojošo J. Nadziņa referātu „Ziemeļnieks", kuŗu ievadīja un noslēdza brīvmāksl. I. Heses klavieŗu priekšnesumi. Tāpat maz apmeklētāju bija Zviedrijas viesa prof. A. Aizsilnieka referātā par nacionālās kultūras saglabāšanu trimdā. Par skaistu tradiciju jau kļuvis, ka Lībekas latviešu kultūras dienas noslēdz kāda Zviedrijas viesa referāts. Pagājušā gadā Lībekā viesojās literātūras kritiķis J. Rudzītis, bet šogad prof. A. Aizsilnieks. Interesantā veidā šoreiz viesis pieskārās tematam, kas vēlāk radīja dzīvas debates. Referents uzsvēra, ka mums nebūtu par visu cenu jātiecas pēc globālitātes, bet gan, nacionālās kultūras saglabāšanai, jāatgriežas atpakaļ pie atsevišķiem cilvēkiem, kuŗi, kaut nelielā skaitā, varētu lasīt latviešu tautas pasakas un literātūras daiļdarbus, tāpat par tiem debatēt. Nav svarīga referātu un atceres vakaru rīkošana, bet gan latviskais jāglabā, ar vēstulēm atsevišķiem tautiešiem mācot latviešu valodu, rīkojot sabiedriskas tautas augstskolas un studiju pulciņus.

K. Štauers.

DARBI KOŠUMA DĀRZOS PAVASARĪ

Savlaicīgi jāapgriež dzīvžogi, jākopj zālāji un puķu stādījumi

Vēsais un lietainais pavasaris šogad aizkavējis daudzus darbus dārzkopībā. Dārzos ar smagāku māla augsnu, kā arī zemākās vietās uzkrājies lieks mitrums, kas stipri apgrūtina augsnas apstrādāšanu. Kur vien iespējams, ieteicams lieko mitrumu savlaicīgi novadīt galvenās ielu vai ceļu notekās. Augsnu sausāku un līdz ar to pavasarī agrāk strādājamu var panākt, ja rudenī uzrokot tai piejauc koku lapas. Lai izvairītos no darba sastrēgumiem, nākotnē vēlams izmantot katru izdevību tekošo darbu veikšanai. Pašreiz pie šādiem darbiem jāpieskaita dzīvžogu apgriešana. Vecākus dzīvžogus nav ieteicams griezt zemāk kā iepriekšējā gadā. Turpretī jaunstādītos dzīvžogus vēlams griezt zemu uz spēcīgiem pumpuriem, lai panāktu kuplāku zaru veidojumu no pašas krūmu pamatnes. Visi sausie, izkaltušie un citādi bojātie zari jāizgriež kā dzīvžogos, tā arī citos krūmos un kokos. No jauna stādāmiem dzīvžogiem ieteicams izvēlēties kotoneasterus (Cotoneaster), ligustrumus (Ligustrum), alpu jāņogas (Ribes alpinum), vījgriežus (Spirea), dzīvības kokus (Thuja afficinalis),vai citus tamlīdzīgus cirpšanai piemērotus krūmus.

Mitrais pavasaris sevišķi piemērots ir zālājiem. Tie paspējuši sazaļot jau it kupli. Lai zālāji labāk sacerotu un paturētu savu košumu vienādi visu gadu, tie jāsāk pļaut jau agrā pavasarī un jāturpina pēc vajadzības regulāri visu vasaru. Ar laiku zālājos ieviešas nezāles, no kurām visnepatīkamākās ir cūkpienes. Tās var viegli iznīcināt, zālājus apmiglojot ar ķimiskiem preparātiem. No tiem pazīstamākie ir „No more weeds", ko lieto 1 onz. uz galona ūdens. Ar vienu galonu šāda šķīduma var apmiglot 250 kv. pēdas. Vietās, kur zālāji iepriekšējā gadā izkaltuši vai citu iemeslu dēļ radušies tukši laukumi, tie atjaunojami, uzsējot attiecīgās vietās balto āboliņu vai citu piemērotu zāļu sēklu. Zālāji, tāpat kā ziedaugi, prasa labu, trūdvielām bagātu augsnu. Tādēļ vecākiem zālājiem ieteicams piedot tā saucamo virsmēslojumu mākslīgo mēslu veidā. Šim nolūkam piemērots ir mākslīgo mēslu jaukums „Vigoro", kas satur 5 proc. slāpekli (N), 10 proc. fosforu (P2O5) un 5 porc. kāliju (K2O). Bez tam ir pazīstami arī citi mākslīgo mēslu jaukumi.

Lietainās vai apmākušās dienas ir vispiemērotākās mākslīgo mēslu izsēšanai. Šis darbs jāveic ļoti uzmanīgi, jo pārāk liela mākslīgo mēslu deva vai arī nevienādi izsēta, var dot gluži pretēju rezultātu — apdedzināt vai pilnīgi iznīdēt zālājus. Uz 100 kv. pēdām parasti vienmērīgi jāizkaisa ap 3 mārciņas mākslīgo mēslu. Bezlietus dienās pēc mākslīgo mēslu izsēšanas tūdaļ laukums jāaplaista.

No jauna ierīkojot zālājus, šeit Kanadā visizplatītākais veids ir paredzēto laukumu noklāt ar īpaši, šim nolūkam grieztām velēnām. Tādi zālāji ir izturīgāki un labi piemēroti lietošanai jau pirmajā gadā. Šo darbu veic speciāli uzņēmēji, tā saucamie „landskiperi", bet to var veikt arī pats, ja vien ir transporta iespējas un vieta, kur izgriezt piemērotas velēnas. Ja izvēlas sēšanas veidu, tad jāievēro, ka zālājs prasa labi sagatavotu un trūdvielām bagātu augsnu. Pirms sēšanas laukumam jābūt vienādi nolīdzinātam. Pie sēšanas jāievēro, lai sēkla būtu vienmērīgi izsēta pa visu laukumu. Parasti rēķina apmēram 10 onz. zālāju sēklu uz 4 kv. pēdām. Pēc sēšanas sēklu ar grābekli viegli ierušina augsnā, un pēc tam ar veltni noblīvē. Jaunsētie zālāji ļoti bieži jālej, lai augsna un sēkla neiekalstu. Tā savlaicīgi jāpļauj un jāizvairās no lietošanas pirmajā gadā. Sēta zālāja izturība un košums atkarājas no sēklas. Visbiežāk lieto dažādu sēklu jaukumu, kas atkarājas no augsnas un vietas apstākļiem. Pazīstamākais sēklu jaukums var būt šāds: 1 daļa skareņu — Poa pratense, 1 daļa sarkanās auzenes — Festuca rubra, 2 daļas pļavu auzenes — Festuca pratensis, 1 daļa angļu raizāles — Lolium perenne. Pie tā var piejaukt arī nedaudz timotiņa — Phleum pratensis un apmēram 5 proc. baltā āboliņa — Trifolium repens.

Savlaicīgi jāapkopj arī ilggadīgo puķu stādījumi. Tie jātur tīri no nezālēm un laiku pa laikam jāuzirdina. Ieteicams dot arī virsmēslojumu mākslīgo mēslu veidā, līdzīgi kā to jau pārrunājām pie zālāju kopšanas. Drošības dēļ to var dot arī šķidrā veidā, atšķīdinot ūdenī.

R. N.

Toronto DV izcīnīja Ontario meistartitulu basketbolā. A. Miezītis ar izcīnīto balvu.

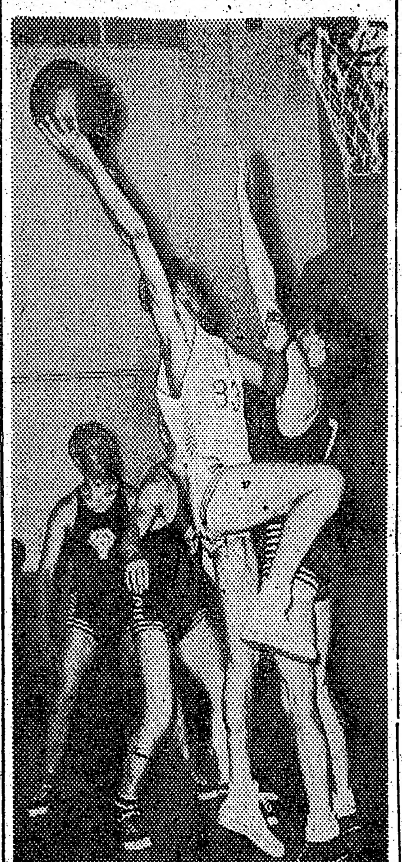

Miezīša metiens grozā.
(Sk. sporta ziņas.)
H. Kliģeŗa attēli.

Drukas aizlieguma atcelšana Latgalē

Zinātnisko un literāro sacensību sakarā ar drukas aizlieguma atcelšanas 50. gadu atceri 24. aprīlī bija sarīkojis rakstnieka A. Jurdža fonds.

A. Jurdžs bija ražенākais un dedzīgākais Latgales novada rakstnieks (dzīvojis no 1846. g. — 1926. g.), kuŗa galvenā darbība iekrita drukas aizlieguma laikā, kad radošam garam bija jācīnās ar sevišķi smagiem apstākļiem, kādēļ ar viņa vārdā trimdā ir radīts fonds ar mērķi veicināt Latgales novada pētniecību un rakstniecību.

Pildot šādu uzdevumu, A. Jurdža fonda vadība pag. vasarā izsludināja sacensību, paredzot 1.000 DM balvu labākajam zinātniskajam darbam un 1000 DM labākajam literārajam darbam. Godalgošanai bija pieteicami nepublicēti oriģināldarbi līdz 1954. g. 15. martam. Sacensības rezultāti izziņojami 1954. g. 24. aprīlī. — Darbu vērtēšanai fonda padome ievēlēja žūrijas komisiju: prof. Dr. Staņislavs Skutāns,baznīcas tiesību lic. A. Anspoks, prāv. R. Mutulis, skolotājs Ed. Kroičs, pol. zin. kand. A. Pleišs un red. V. Locis.

Sacensības darbu vērtēšanas komisija piešķīrusi šādas godalgas: 1. Augstākā godalga ar sabiedrisko uzslavu un naudas balvu 1.000 DM apmērā — mag. fil. Miķelim Bakšam par darbu „Skices un dokumenti no Latvijas tapšanas laikiem". Darbs apm. 20 iesp. loksnes un tuvākā laikā to iespiedīs. 2. godalga ar sabiedrisku uzslavu un naudas balvu 1.000 DM apmērā — prof. Leonardam Latkovskim par darbu „Latgales vietu vārdi" — apm. 4 iespiedloksnes. 3. Izteikta atzinība dzejniekam Jānim Silkānam par lit. darbu „Fabulas". 4. Izteikta atzinība vēsturniekam P. Pudulim par ģeogr. darbu „Latvijas zemkopības ģeografija".

ASV Kongress piemin drukas aizliegumu Lietuvā un Latgalē

Sakarā ar to, ka 7. maijā pagāja 50 gadu kopš drukas aizlieguma atcelšanas Lietuvā un Latgalē,ASV Tautas vietnieku namā runāja J. Mekkormiks (dem. no Mass.), pieminot šo gadījumu, kā cara valdības nedzirdētas tirannijas soli, kas pielīdzināms tiem apspiešanas paņēmieniem, kādus komūnisti tagad lieto pret apspiestām tautām.

Foreļu sezona atklāta

Sākot ar 1.maiju Kanadā bija atļauta foreļu makšķerēšana. Katrs, kam būs bijusi izdevība izmēģināt roku foreļu vilkšanā, līdz ar pirmo noķerto foreli būs „samaitāts" šīs karaliskās straujo, ledus auksto ūdeņu zivs cienītājs. Forele straujā lēcienā uzbrūk ēsmai un sparīgi cīnās līdz pat pēdējai iespējai, un tad vēl arī makšķerētājam vajadzīga liela izveicība un māka dabūt šo brīnišķīgās krāsās vizuļojošo zivi savā tīkliņā vai laivā.

Jau 30. aprīļa pēcpusdienā vairāki Niagaras latvieši — foreļu makšķernieki devās ziemeļu virzienā, 400 jūdžu attālajā Mattavas apkārtnē, kur klinšu ietvertajos ezeros un strautos parasti varēja vilkt bagātīgus lomus. Sarunā ar vienu no brauciena dalībniekiem, futbolistu un ledushokejistu Jāni Liģeri, kaislīgu foreļu makšķernieku, noskaidroju, ka šogad sezona, sakarā ar auksto un vējaino pavasari — aizkavējusies. Rezultāti bijuši sliktāki kā iepriekšējos gados, un tikai retam laimējies sadabūt atļauto normu — 15 foreles.

Lielas bažas latviešu sportsmeņiem sagādājis pērkona negaiss un lietus gāze sestdienas pēcpusdienā, izskalojot jau tā bedraino meža ceļu un nogriežot atceļu uz 30 jūdžu attālo Mattavu.

Makšķerēšanas vietā ezerā nolaidušās arī vairākas amerikāņu lidmašīnas, kas ieradušās tieši no Ņujorkas.

Dūšīgie Niagāras makšķernieki cer līdz sezonas slēgšanai — 15. septembrim kādās garākās brīvdienās vēlreiz mērot šo 800 jūdžu garo braucienu.

W. Š.

INDIĀŅU TORŅU PIEMINEKLIS

KĀ CĒLUŠIES TOTEMU STABI KANADĀ?

„Totema stabs", kas radies Kanadā, ir viens no pasaules dīvainākiem pieminekļiem. Lielākais un skaistākais totema stabs visai dīvainā kārtā atrodas Toronto, bet ne Britu Kolumbijā, no kurienes totema stabi cēlušies. Prāvais, 80 pēdu garais stabs izgrebts no milzu sarkanās ciedras stumbra un glabājas zem jumta, lai to labāk pasargātu no laika zoba.

Totema stabs ir Kanadas rietumu krasta indiāņu īpatnība, un savā ziņā ir tas pats, kas obelisks bija senajiem ēģiptiešiem.

Toronto totema stabs ir novietots Karaliskā mūzejā, un to vajadzēja sazāģēt trīs daļās, lai vispār varētu uzstādīt. Kad beidzamo daļu novietoja kāpņu telpā, atlikās tikai sešas collas līdz griestiem.

Šo stabu 1865. gadā sacensības dēļ izgreba divas ciltis Britu Kolumbijā. Tās bija — „Kāvējas valzivis" un „Ērgļi". Pagājušā gadu simteņa vidū rietumu krasta indiāņu vidū bija visai iecienīta dīvaina paraša, ko sauca par „potlach". Pēc tās tie demonstrēja savu bagātību, aizdodot to prom. Daļa „potlach'a pastāvēja kanu laiviņu iznīcināšanā, ko izdarīja paši indiāņi, kam tās piederēja. Jo vairāk kāds salauza kanu laivu, jo tam bija jābūt bagātākam.

Ar laiku Kanadas valdība aizliedza „potlach'u", jo indiāņi nonāca trūkumā tikai tāpēc, lai ietekmētu savu vai kaimiņu ģintis. Bez tam viesi un saimnieki bieži tik tāļu uztraucās, ka izcēlās kautiņš.

Katrā ziņā Karaliskā Ontario mūzeja totema stabu izgrebuši „Ērgļu" ģints pēc tam, kad „Kāvēju valzivju" ģints bija uzcēlusi totemu - biedekli, lai izsmietu savus sāņcenšus. „Ērgļu" totema pagatavošana vilkusies veselu gadu. Baļķis nocirsts 90 jūdzes no sādžas, kur stabs bijis jāuzstāda, un to bijis jānopludina līdz uzstādīšanas vietai. Kad tas bijis paveikts, „Ērgļi" sarīkojuši grandiozu „potlachu", un reiz par visām reizēm pierādījuši, ka ir bagātāki par „Kāvējām - valzivīm".

C. S.

ZIGURDA KAKTIŅA GODINĀŠANA BOSTONĀ

Zigurda Kaktiņa godināšanā bija pulcējušies ap 50 apsveicēju — sportistu un sporta draugu, lai suminātu meistaru, kurš pēdējo reizi piedalījās individuālās sacīkstēs. Arī paukošanas cīņās 3 ieroču kombinējumā bija ļoti daudz skatītāju. Meistars Z. Kaktiņš guva izcilus rezultātus, nezaudējot nevienu cīņu un tā iegūstot pirmo vietu. Otrā vietā ar 4 uzvarām palika A. Aizstrauts, bet trešā V. Bergs. Uzvarētāji saņēma DV Bostoņas Apvienības balvas — vairogu un grāmatas. Eksternās zobens sacīkstēs ASV APLSP paukošanas nozares vadītāja balvas izcīņā uzvarēja V. Bergs bez zaudējuma, otrā vietā — A. Aizstrauts, bet trešā J. Kēnigs. Floretes balvas izcīņā junioriem uzvarēja Uldis Kaktiņš, pēc pārcīņas pirmās vietas dēļ ar R. Gailīti, kur pirmais pierādīja savu pārākumu ar 5:3, trešā vietā R. Mīlbergs. Piezīmējams, ka vecmeistars A. Aizstrauts šajās sacensībās piedalījās ārpus konkurences, paliekot trešā vietā.

MAN BIJA DRAUGS INDOĶĪNĀ

NO DRAUGA VĒSTULĒM

III

Pēc pāris nedēļām pienāca pavēle pārvietoties uz citu apvidu un ierīkot jaunu atbalsta punktu. Savu jauno „cietoksni" ar iedzimto un gūstekņu palīdzību uzcēlām sešu nedēļu laikā.

Vakaros katrā slēpnī tika novietoti 4 posteņi un viens dubultpostenis. Viens seržants un kaprālis vienmēr uzturēja sakarus starp šiem posteņiem. Reizēm likās, ka visi būtu prātu zaudējuši, jo šāva cauru nakti. Tiklīdz kāds postenis iesāka šaut, tam piebiedrojās viss bataljons.

Gandrīz katru nakti tika izšauti ap 2000 šāvienu. Katram postenim bija 100 patronu un arī divas rokas granātas.

Kādu vakaru, kad tikko biju nomainīts no posteņa sākās šaudīšana. Pēc dažām minūtēm leitnants lika pārtraukt uguni un sāka lamāties: „Nolādētie idioti! Uz ko tad jūs šaujat? Pirmkārt tur neviena nav un otrkārt jūs mani gandrīz apvedāt ap stūri. Labāk kaujaties ar dvieļiem, tas nebūs tik bīstami!"

Pēkšņi šaušana sākās otrā nometnes malā, kur bija novietota otrā komanda. Leitnants nosūtīja uz turieni ziņnesi. Pēkšņi parādījās bataljona komandieŗa adjutants un pavēlēja sagatavoties uzbrukumam. „Durkļus uzlikt! Uz priekšu marš! Vive la legion!" (Lai dzīvo leģions) noskanēja pavēle. Skrējām uz priekšu pretī tālumā kustošiem uguns punktiņiem. Leitnants domāja, ka tie ir uzbrūkošie partizāni ar degošām lāpām. Bet liels bija mūsu izbrīns un pārsteigums, kad tie izrādījās par džungļu tārpiem, kas spīd līdzīgi mūsu jāņtārpiņiem, tikai daudz lielāki. Visa nodaļa aiz smiekliem vai plīsa.

Pēc pāris dienām mani novietoja kādā priekšgrupā pie pilsētas apsargāt lielu tiltu. Bijām grupā tikai desmit leģionāru.

Šis tilts atradās 3 jūdžu attālumā no bataljona novietnes un mums nebija nekādu sakaru ar pārējiem. Džungļu mežs bija gandrīz līdz ceļam, un tā bija ļoti izdevīga vieta partizānu uzbrukumam. Seržants pavēlēja šaut uz katru aizdomīgu krūmu bez brīdinājuma. Tika izlikti trīs posteņi: viens bija pie būdas, kuŗā dzīvojām, otrs uz tilta un trešais uzturēja sakarus starp abiem pirmajiem. Smēķēt bija stingri aizliegts, kāpēc iznāca kaušanās ar moskitiem. Minūtes naktī uz posteņa vilkās kā stundas. Daudzi no jaunajiem leģionāriem nepazina džungļus un tā nervu saspīlējums viņiem bija vēl lielāks. Reizēm bija dzirdami it kā soļi, zaru brikšķēšana. Kāds zvērs pārtrauca klusumu. Šāviens. Skriešana un atkal klusums. Vējš kustināja krūmus un koku zarus. Reizēm likās, ka krūmu kustēšanās manāma visos virzienos un, ka tuvojas cilvēku ēnas. Karabīne saņaudzās rokās. Reizēm nokauc garām kāda lode, kam atbildam ar veselu kārtu šāvienu džungļu virzienā. Nekas nenotiek, tikai dzirdama meža šalkšana.

Ir gan šeit elle, vietminieši ar mums spēlējās kā kaķis ar peli. Viņi nav nekur manāmi, bet tomēr ir visur, tikai ne tur, kur mēs tos gaidām.

Pēc divām nedēļām mūs nomainīja un atgriezāmies atkal nometnē. Pa šo laiku nometnē palikušie bija paspējuši labāk iekārtoties. Pārtika bija manāmi uzlabojusies, jo patruļas „nopirka par poļu naudu" vistas, cūkas u. c. Gāja atkal kā vecos laikos…

Galvenais pavārs reizēm gāja 12 apbruņotu leģionāru pavadībā uz pilsētas tirgu „iepirkties." Tuvējā pilsētiņā, kuŗā miera laikos bija ap 80.000 iedzīvotāju, tagad bija palikuši tikai ap 4000 iedzimto. Tirgus parasti notika trīs reizes nedēļā. Iedzimtie pārdeva gaļu, saknes, olas un citus ražojumus. Parasti 10 vīri aplenca tirgu, bet pavārs divu vīru pavadībā gāja tirgū. Drīz vien iedzimtie savus ražojumus atdāvināja vai arī nopirkām tos par lētu naudu, jo iedzimtiem bija bailes no represijām. Kā lai nebūtu bailes, ja 12 leģionāri, bruņojušies ar rokas granātām un mašīnpistolēm, ielenca tirgu.

Kādu vakaru mūsu grupa saņēma pavēli doties pastiprinātā nakts patruļā, jo pretējā upes krastā bija novērota vietminiešu kustība. Divos naktī atstājām savu nometni un pa krūmaino apvidu līdām uz upes pusi. Tur nonākuši ieņēmām pozicijas piekrastes niedrās. Nebija patīkami gulēt rīta miglā uz vēdera slapjajās niedrās. Vērojām pretējo upes krastu, bet nekas nebija manāms. Tā pagāja stundas un pulkstens jau rādīja 4.45. Pēc piecpadsmit minūtēm būtu jau gājuši mājās, kad pēkšņi mūsu līdzpaņemtais patruļas suns sāka ošņāt gaisu un tā deguns vērsās netālā rīsu lauka virzienā. Visi bijām starta stāvoklī. Nezinu kā tas tik ātri notika, pat neviens šāviens neatskanēja, kad jau cīnījāmies ar septiņiem vietminiešiem. Pāris tika nosisti zemē ar šauteņu laidnēm, garais holandietis vienu nosita ar k.o., bet sīkais spānietis vienu lidināja pa gaisu, jo skolas laikos esot mācījies džiu-džitsu. Ātri pievarējām vietminiešus un priecīgi devāmies atpakaļ uz nometni, vedot līdzi septiņus gūstekņus. Bija labs ķēriens, jo dzeltenos, kuŗi mūs naktīs traucēja ar saviem šāvieniem, nekad vēl nebijām noķēruši.

Vēlāk leitnants mums paziņoja, ka viens no tiem bijis rajona propagandas šefs un otrs policists, tie bijūši inspekcijas un arī reizē izlūku gājienā.

Vakarā viens no radio telegrafistiem stāstīja, ka noklausījies pretinieka radio ziņojumu. Mums pretim esot trakais vietminiešu kapteinis van-Kangs, kuŗš vadot brīvprātīgo vienību, sastāvošu no 17—22 gadu veciem vietminiešu jauniešiem. Pats kapteinis esot jau divas reizes izbēdzis no franču gūsta.

Pēc pāris nedēļām mūsu grupa saņēma jaunu uzdevumu. Starp Bin-Hū un Fan Titu kāda stacija bija jāpārbūvē par atbalsta punktu, bet jau pēc divām dienām bija jādodas tālāk apsargāt kādu jāpāņu dzelzscelnieku grupu, kuŗa laboja Fan-Rī dzelzsceļa līniju. Franči apdraudētos apgabalos nodarbina japāņus palīgpolicijas un dzelzceļnieku dienestā. Šo dzelteno vīru fiziskie spēki ir nepārspējami un neizsīkstoši, gandrīz pārcilvēcīgi.

Katrai grupai bija viens priekšstrādnieks, kuŗa uzdevums bija ar dziesmām uzmundrināt strādniekus. Japāņi šo sing-song atkārtoja vienmērīgā ritmā, likdami gulsni aiz gulšņa un sliedi pie sliedes. Viņu kārtība un tīrība ir nepārspējama. Viņi mazgājās trīs reizes dienā, vakaros mazgāja savas darba drēbes un kamēr tās žāvējās, sēdēja ap ugunskuru ietinušies segās un dziedāja. Viņu vadītājs — kapteinis un ārsts vienā personā, bija vienmēr pie viņiem. Nekad viņu starpā nedzirdēju ne lamāšanos, nedz arī kādu strīdu.

Kādu rītu 8 leģionāri izmēģināja nest vienu sliežu posmu. Ar mokām to pacēla, bet pie pirmā soļa dažiem sāka ļodzīties ceļi. Pēc tam četri japāņi, augumā daudz sīkāki un mazāki par eiropiešiem, paņēma sliedi un aiznesa to bez lielākas piepūles — kā dēli. Mēs arī neesam nekādi „švakie" vīri, bet viņu priekšā mums tomēr jānoņem cepures.

Nākošā vakarā pienāca pavēle un daļai no mūsu komandas bija jābrauc uz ziemeļiem. Atbrauca kāda veca lokomotīve ar iedzimto vadītāju un divām platformām lokomotīvei priekšā. Japāņu grupa sadalījās uz abām platformām un uz pirmās novietojām arī ložmetēju pret iespējamiem vietminiešu uzbrukumiem. Bija šausmīgi karsts, Mēs bijām tropu cepurēs, sviedri lija straumēm. Leitnants no savas kaŗavīra pudeles iedzēra rīsu šņabi — „leģionāru pienu" — kā mēs to saucām, un tad palaida pudeli riņķī pārējiem. Tā iedzerdami pa šņabītim un uzdziedādami braucām tālāk. Pēkšņi franču inženieris sāka māt ar rokām un saukt mašīnistam, lai aptur vilcienu, bet iedzimtais neko ne dzirdēja, nedz arī redzēja. Inženieris bija pamanījis priekšā uz līnijas izņemtas sliedes. Mašīnists tempu nesamazinādams brauca tikai tālāk. Inženieris nolēca pirmais no ejošā vilciena un pārējie tam sekoja. Kā pēdējais nolēca leģionārs, kurš bija pie ložmetēja. Pirmais vagons jau nogāja no sliedēm, kad mašīnists pēkšņi attapās un pārslēdza lokomotīvi atpakaļ gājienā, bet bija jau gandrīz par vēlu. Trūka vairs pāris collu un tad arī lokomotīve būtu no sliedēm nost. Nezinu, ko tad mēs būtu iesākuši bez satiksmes līdzekļa un sakariem.

Visi līda ārā no uzbēruma grāvjiem. Neviens gan kaklu nebija nolauzis, bet viens otrs bija labi apdauzīts. Kā pēdējais no grāvja izlīda vācietis, kas neganti lamājās, jo bija iekritis ērkšķos un pamatīgi sabadījis galvu. Gaidījām arī partizānu uzbrukumu, bet tas šoreiz izpalika.

Nākošā dienā salabojām dzelzscelliniju un uzcēlām uz sliedēm abas platformas. Pēkšņi japāņi bija pamanījuši lielu bifeļu baru. Mēs pieci leģionāri gājām medībās un noguldījām septiņus no tiem. Japāņi priecīgiem saucieniem uzklupa nogalinātiem dzīvniekiem, nodīrāja un tos ātri sadalīja gabalos. Mēs paši pievārām tikai aknas un nieres. Vakarā bija lieli „svētki," jo japāņi cepa uz ugunskura bifeļu gaļu, dziedāja un mielojās.

Tā dienas rit tālāk, bet nezinu, kad šī nejēdzīgā dzīve beigsies. Nav brīnums, ka franču koloniālpolitikai šeit ir liela iedzīvotāju pretestība: mūsu izdarības reizēm iet pāri cilcēvības robežām, un tas viss ir komūnistiskiem vietminiešiem labs trumpis rokās. Ja franči savu taktiku nemainīs, tad mēs te mūžīgi kausimies un apspiedīsim iedzimtos.

Gunārs Āboliņš

Toronto latviešu futbola komanda ar 3 uzvarām un 1 zaudējumu atrodas senioru līgas vadībā. Attēlā 1. rindā vidū veiksmīgais vārtu sargs Jēkabsons.
(Sk. sporta ziņas). H. Kliģeŗa attēls.

Tenora VALDEMĀRA SALNAS KONCERTS

sestdien, 22. maijā, pl. 7.30 vak., Parkdale College audit. 209 Jameson Ave

Programmā: OPERU ĀRIJAS UN LATVIEŠU KOMPONISTU DZIESMAS (E. DĀRZIŅŠ, E. FREIMANE, V. OZOLIŅŠ, J. MEDIŅŠ, J. ĶEPĪTIS). Pie klavierēm V. TREIMANIS

Ieeja 1. v. $1.50, 2. — 1.00, skolēniem puscena, bērniem un invalidiem ieeja brīva

GARĪGS KONCERTS

svētdien, 23. maijā, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā 274 Concord Avenijā

Programmā: BACHS, BETHOVENS, FRANKS, DŽORDĀNI, MELNGAILIS UN CITI

Pie ērģelēm V. TREIMANIS Ieeja pret ziedojumiem, sākot no $1.00

Operešu un deju vakars

PIEKTDIEN, 1954. G. 28. MAIJĀ, PLKST. 19.30, 62 CLAREMONT ST.

Piedalās: ZENTA PUKINSKA,
ERIKA FREIMANE un
VĪRU KVINTETS JURA DZEGUZES VADĪBĀ

Programmā: DZIESMAS NO OPERETĒM

Deju sākums apm. plkst. 20.30 Ieeja $1.25

Galdiņi rezervējami pa tel. RU 1-0870 (50c no pers.). Atlikums aprūpei

DV TORONTO NOD. DĀMU KOM.

Ernas Ošiņas-Bērziņas BALETA STUDIJAS AUDZĒKŅU VAKARS

sestdien, 22. maijā, pl. 7 vak., sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē

Pianiste EDĪTE TIMERMANE-OZOLA

Biļetes $1.00, bērniem $0.50

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

PUĶU VEIKALS Lotus

802 BATHURST ST.
(Pie Bloor ielas stūra)
Tel. KE 3884, Toronto

UZMANĪBU!

Tautieši, kas vēlas pasūtināt visāda veida Eiropas stila mēbeles, gatavojam logus, durvis, izdarām labošanas darbus lietotām mēbelēm

Zvanīt vakaros (6—8) JA 8-6974 vai rakstīt

R. DZELME, 134 Wellington St. S. Hamilton, Ont.

UZMANĪBU GARDĒŽI — OTAVĀ!

Mēs atvērām ar 1954. gada 1. maiju
EUROPEAN DELICATESSEN
49 Mosgrove St. Tel. 4-9270, Otavā
(Tuvu Metropolitan veikalam un Uniona stacijai)
Ļoti ērta ielu dzelzceļu un auto satiksme

Labākie desu izstrādājumi pēc eiropiešu gaumes, gaļas izstrādājumi, žāvētas zivis, lielā izvēlē sardīnes, siļķes, siers, rudzu maize un daudzi citi jums pazīstami ražojumi.

Apmeklējiet un pārliecinieties par plašo izvēli un izdevīgām cenām. Mēs priecāsimies, arī jūs ieskaitot mūsu klientu sarakstā

Ar cienību EUROPEAN DELICATESSEN

O.E. CARSON

LTD.
REALTOR
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
490 College St., Toronto WA 4-7121

LATVIEŠU AĢENTS
K KAMPE

Viena no lielākām un aktīvākām firmām Toronto piedāvā nekustamus īpašumus visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.

MĀJAS PĒRKOT—
sagādā aizdevumus par zemiem proc. līdz 2 gadiem

SPORTS

LATVIEŠU FUTBOLISTI 1. VIETĀ

Kanadas senioru līgas spēlē 16. 5. pēc uzvarām pret Arsenālu 3:1 un Canada Steel 4:2, Toronto futbolisti ar 3 uzvarām un vienu zaudētu spēli atrodas senioru līgas vadībā. Bušs un Kudrašovs, katrs ar 4 iegūtiem vārtiem, ir līgas pašreiz labākie vārtu guvēji. Spēlē pret Arsenālu, pēdējie atradās lielāko tiesu pārsvarā, taču sensacionālā vārtsarga Jēkabsona veiksme glāba daudz bīstamu situāciju. Pēdējā sacensībā latvieši atradās 4:0 vadībā. Aizsardzībai spēlējot pavirši, spēles pēdējās minūtēs pretiniekiem izdevās gūt 2 vārtus.

BASKETBOLS

DV izcīnīja arī Ontario meistartitulu 16. maija spēlē, uzvarot YMCA'u. Jaunatnei hamiltonieši zaudēja pret TLSK, TLSK II vienība uzvarēja DV II, kļūstot Ontario meistars B vienībām. Hamiltonas kausa izcīņā DV pārspēja TLSK. Rezultātā finālā iekļūst „Sparta" un DV. Atreferējumi nākošajā izdevumā.

MODRIS ŽULPS — MEISTARS

„Vecmeistars" Liepiņš izpildīja savus solījumus. Aizstāvot meistartitulu, L. uzvarēja vienu spēli, zaudēja 3, bet pārējām pietrūka izturības. Lai cik žēl par Liepiņa aiziešanu no zaļā galda, jāpriecājas, ka radies cienīgs aizstājējs — Hamiltonas M. Žulps. Uzvarot visus pretiniekus, Ž. kļuva pārliecinošs meistars. 2. vietu ar vienīgo zaudējumu pret Žulpu ieguva J. Cīrulis. Ar 2 zaudējumiem 3. v. palika Paukšēns. Vēl turnīrā piedalījās un sekojošā kārtībā sadalīja vietas: Kūlītis, Kuga, Jaunzems, Skujiņš, Eglītis un Liepiņš.

Sievietēm meistartitulu ieguva Ž. Kāpostiņa, 2. v. V. Ādmine, 3. v. Skujiņa.

Vīriešu B. klasē uzvarēja Eichvalds, 2. v. Zommers, 3. v. Alberts. Vīriešu dubultspēlē pārākie bija Eichvalds — Eglītis, jauktajā Žulps — Kāpostiņa.

BALTIEŠU MEISTARSACĪKSTES

29. un 30. maijā Toronto centrālā YMCA'a sacensībām pulcēsies volejbolisti, basketbolisti, galda tenisisti un šachisti. Nav vēl zināmi volejbola vienību sastāvi, kur V. Galviņš atrodas grūtībās ar vīriešu labāko spēlētāju izraudzīšanu. Sekojoši latviešu sportisti aizstāvēs mūsu krāsas Kanadas baltiešu sporta spēlēs: basketbolā vīriešiem: Miezītis, J. Richters, A. Richters, A. Litaunieks (visi DV), R. Bulte, A. Spricenieks, G. Raits (Sparta), Zommers, Zempickis I (Montreāla), Bergvalds (YMCA), Ploriņš, Simsons un Brīmanis (TLSK).

Sievietēm: V. Audere, M. Lukstiņa, Dz. Tora, M. Tetere, B. Skujiņa, V. Šildere, A. Matīse, L. Brinkmane, I. Apine un H. Beķere.

Jaunatnei: Zempickis II, U. Rudzītis, J. Zibens, J. Gerdauts, I. Timbergs, J. Petmanis, J. Grīnbergs, O. Puķītis, V. Kalniņš.

Galda tenisā: Cīrulis, Žulps, Paukšēns, Eichvalds, Kuga, Apsītis, Kāpostiņa, Ādmine, Vikse, Pērkone un Jaunzema.

VIEGLATLĒTIKAS SACĪKSTES TORONTO

30. maijā, plkst. 10.00, Bīča laukumā TLSK rīko eksternas sacīkstes vieglatlētikā ar šādu programmu:

400 m skr. vīr., 60 m skr. siev., 100 m vīriešiem, tāllēkšana, vīr./siev., lodes grūšana vīr./siev., 200 m skr. vīr., kārtslēkšana vīr., diska mešana vīr./siev., augstlēkšana siev, šķēpa mešana vīr./siev., vesera mešana vīr.

TĀLAVIEŠI ATKLĀJ SEZONU

Pirmās šīgada vieglatlētikas sacīkstes 16. maijā bija rīkojusi jaunā vieglatlētu kopa Tālava. Tajās piedalījās arī TLSK sportisti un vecais torontiešu paziņa — filadelfietis Mežaraups. Sezonas sākumam it krietnus rezultātus sasniedza mešanu disciplīnu pārstāvji — tālavieši Bergvalds, Miķelsons un kluba vīri — Viškers un Bernāts.

Techniskie rezultāti:

Sievietēm: 60 m. skrēj.: 1) Ādmine 9.0; 2) Vilsone 9.2. Augstlēkš.: 1) Ādmine 1.25; 2) Apene 1.25. Tāllēkšana: 1) Ādmine 4.38; 2) Vilsone 4.01. Lode: 1) Viškere 9.50; 2) Ādmine 8.51; 3) Apene 7.32. Disks: 1) Viškere 30.94; 2) Ādmine 23.63. Šķēps: 1) Viškere 19.71.

Vīriešiem: 400 m.: 1) Teteris 54.6; 2) Virkavs 57.7. Augstlēkšana: 1) Bergvalds 1.635; 2) Bernāts 1.58. Veseris: 1) Mežaraups 42.28; 2) Vasilis 33.62; 3) Bergvalds 32.71. Šķēps: 1) Miķelsons 52.11; 2) Bernāts 51.90; 3) Bergvalds 44.13. Lode: 1) Viškers 13.31; 2) Bergvalds 13.09; 3) Mežaraups 11.33. Disks; 1) Bergvalds 41.66; 2) Viškers 37.79; 3) Mežaraups 35.06.

FUTBOLS PASAULĒ

Vācijas meistarības izcīņā futbolā piedalās 6 vienības 2 grupās. I grupā VFB Stuttgart, Berlin SV 92 un Hannover 96. Šinī grupā pirmā spēle Berlīnē beidzās ar maz pārliecinošu rezultātu 1:2 Hanoverai par labu. Nākošā spēlē satiekas VFB - SV 92 Berlīnē.

II grupā. 1. FC Kaiserslautern (bijušais Vāc. meistars), E. Frankfurt un 1. FC Koeln. Pirmā spēlē 1:0 uzvaru guva 1. FC Kaiserslautern pār E. Frankfurt. Nākošā spēle E. Frankfurt - FC Koeln, kas nāk kā meistars no rietumu grupas.

Pašlaik ir grūti spriest, kurai vienībai ir lielākas izredzes nokļūt finālā, jo pirmie rezultāti liecina, ka vienību sniegumi atrodas apmēram uz viena līmeņa.

No Kanadas, kurā futbola spēle nav visai populāra, uz pasaules meistarības spēlēm Šveicē pieprasītas 200 ieejas kartes. Cerēsim, ka kanadieši gūs labu iespaidu un piešķirs lielāku vērību šim vīrišķīgajam sportam Kanadā.

Vislielāko pieprasījumu — 15.000 ieejas kartes nodevusi Vācija, kur futbols ir jau tautas sports.

ŠACHS ČIKĀGĀ

No 29.—31. maijam Čikāgā notiek liels šacha turnīrs. Tajā sagaidāma ASV vidējo valstu labāko latviešu šachistu piedalīšanās. Ir zināms, ka no Čikāgas latviešiem startēs Jānis Tums („vējainās pilsētas šī gada latv. meistars) un Ēriks Gūtmanis. Iespējama arī Georga Rudeļa (bij. LDzB) piedalīšanās. Šī turnīra uzvarētājs saņems 165 dol. skaidrā naudā.

Kā mūs informē Jānis Tums, Čikāgas latviešu šacha klubs saņēmis Aleksandra Liepnieka no Linkolnas, Nebraskā, rakstītu vēstuli, kurā Liepnieks ierosina sarīkot šacha turnīru starp Linkolnas, Čikāgas un Milvoku latviešu izlasēm. Līdzīgs ierosinājums saņemts arī no Klīvlendas. Šis turnīrs notiks visā drīzumā, bet kur, vēl nav zināms.

Čikāgas latviešu šacha klubs, kas darbojas pie O. Krolla Mākslas aģentūras, savās rindās saistījis J. Tumu, G. Rudeli, J. Kalniņu, A. Krūmiņu, E. Gūtmani un E. Kārkliņu. Klubs ir š. g. Greater Chicago līgas meistars.

EIROPAS MEISTARSACĪKSTES

ZVIEDRIJA — VĀCIJA 36:32 (15:16)

Otrā spēlē pirmoreiz Vācijas latviešu priekšā stājās Zviedrijas basketbolisti. Zviedrijas latviešu izlase meistarsacīkstēs ieradās kā pilnīgi neaprakstīta lapa. Gan bija zināmi tās lielie panākumi 1948. g. Francijas turnejā, kur, salīdzinot ar Anglijas DV vienības turneju, tika pārliecinoši uzvarētas daudz spēcīgākas franču vienības, bet, ko Zviedrijas izlase spēj pašreiz, uz to, liekas, grūti būtu atbildēt pat pašiem tās spēlētājiem un vadībai.

Spēle diemžēl nedeva gaidīto atbildi, un par īstajām Zviedrijas latviešu basketbolistu spējām skatītāji tā arī palika neziņā.

Arī Zviedrijas — Vācijas spēle ritēja nervozā noskaņojumā, kam klāt vēl nāca Zviedrijas spēlētāju nogurums no garā ceļa, negulētām naktīm un iepriekšējās spēles Hamburgā.

Kā patīkams pārsteigums toties nāca Vācijas vienības sniegums, kur bez liekām finesēm katrs darīja savu: dominēja spēlētāju miers un cīņas gars, kas sevišķi izpaudās 1. puslaika cīņā pie groza. Puslaika rezultāts 16:15 Vācijas izlases labā. Otrā puslaikā jau labāki veicās Zviedrijas latviešu basketbolistiem, kas neapārprotami arī spēlēja labāku basketbolu, un, pateicoties vienības labajai aizsardzībai, Vācijas vienība punktus spēja gūt tikai ar tāliem metieniem, kas labi veicās Sockim ar Koceru. Labi tika uzmanīts Vācijas labākais punktu guvējs Šēnbergs, kas ieguva tikai 3 punktus, ar ko uzvarētājs bija arī izšķirts. Gala rezultāts 36:32 Zviedrijas labā.

Spēli apmierinoši tiesāja V. Baumanis (Francija) un A. Mauriņš (Anglija, nenonākot sīkumos un galējībās.

Abās vienībās spēlēja un punktus guva:

Zviedrija: Teriņš 10, Šmits 9, Janovskis 5, Strunke A. 5, Reneslācis 3, Klaišis 2, Brands 2.

Vācija: Sockis 11, Kocers 10, Karps 4, Šēnbergs 3, Liepnieks 2, Zebekste 2, Feifs, Kuliņš un Dzenis 0.

Līdz ar to pēc pirmās spēļu dienas punktu stāvoklis I Latviešu Eiropas meistarsacīkstēs bija sekojošs:

1.	Francija	1	1—0	46:33	2
2.	Zviedrija	1	1—0	36:32	2
3.	Vācija	1	0—1	32:36	0
4.	Anglija	1	0—1	33:46	0

Pēc izlozes nākošajā spēļu kārtā bija jāsatiekas Zviedrijai ar Franciju un Anglijai ar Vāciju.

(Turpinājums sekos)

MEKLĒJU sievieti, kura vēlētos vasaru pavadīt, bez atlīdzības, farmā. Zvanīt pēc pl. 4 vakarā. LL 3589, Toronto. (595)

DIVAS LIELAS nemēbelētas istabas izīrējamas pilsētas austrumu daļā. Auto novietošanas iespējas. Zvanīt vakaros HA 2093, Toronto. (602)

OSSINGTON — HALLAM izīrējamas 2 mēbelētas istabas ar virtuvi kopā vai atsevišķi (pieaugušiem). Gāze. Ūdens. Zvanīt — LO 2083. Toronto. (601)

IZĪRĒJAMAS 2 mēbelētas istabas ar virtuves un ledus skapja lietošanu. Parkošanas iespējas. Precētam pārim vai vieniniekam. Toronto, Glenlake Ave 388, pēc pl. 5 vakarā. (549)

IZĪRĒJAMI ģimenēm ar vai bez bērniem divi nemēbelēti dzīvokļi (2 istabas un virt. katrā), sākot ar 29. maiju Eglinton — Kane rajonā. Zvanīt no 6—8 pp. ME 1901 Toronto. (568)

IZĪRĒJAMAS istabas ar vārīšanas iespējām, upīte, mežs, ērta satiksme. N. Feodorovs R.R.2 Mono Centre, Ont. Tel. Orangeville — 640W1. (585)

SUNNYSIDĒ — KING ST. izīrējamas istabas ar vārīšanas iespējām. Auto parkošana. Zvanīt pēc pl. 6 vak. ME 5193.

IZĪRĒJAMAS divas atsevišķas mēbelētas istabas, kopīgi vai atsevišķi. Vārīšanas iespējas. Uz vēlēšanos garāža. OL 7056, Toronto. (598)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba klusā mājā vienai personai vai pārim Bloor — Dovercourt rajonā. Zvanīt pēc plkst. 5 vak. LO 5235. (552)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam-cei ar virtuves lietošanu, elektriskais ledus skapis. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā KE 0758, Toronto. (555)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba klusā mājā vienai personai vai pārim Bloor — Dovercourt rajonā. Zvanīt pēc plkst. 5 vak. LO 5235. (552)

IZĪRĒJAMA glīta istaba klusā rajonā ar vārīšanas iespējām. Garāža. HA' 6350, Toronto. (597)

HIGH PARK rajonā izīrējama glīta istaba otrā stāvā ielas pusē. Ērta satiksme. ME 3786, Toronto. (591)

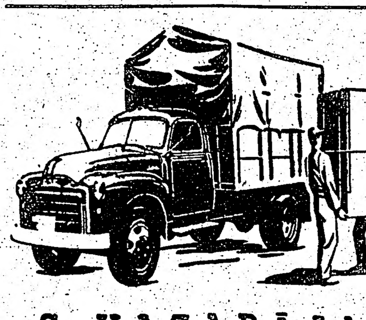

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT OL 1403, Toronto

TAUTIETE
vēlas iepazīties ar nopietni domājošiem kungiem, no 45 — 55 g. v. Saprašanās gadījumā būs kopējs savs kaktiņš, savs stūrītis zemes
Vēstules adresēt šīs avīzes kantorī 583

TAUTIETE
nopietnā precību nolūkā vēlas sarakstīties ar kungiem no 40—50 g. v. Nopietni domātas vēstules rakstīt šī laikraksta kantorī Nr. 596

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

Svētdien, 23. maijā, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā Bruklinā dievkalpojums. Archibīskapa vietn. prāv. J. Ķullītis un māc. R. Zariņš; koncertmeistars Francis Vlašeks, čello.

Plkst. 2.15 turpat bērnu dievkalpojums.

Plkst. 6 vakarā Sv. Toma baznīcā Bronksā dievkalpojums, māc. A. Ozols.

Plkst. 4 p.p. dievkalpojums Hempstedē, Epifānijas baznīcā, Fulton Ave (Mead un Hilbrt ielu krustojumā). Māc. A. Grauds.

Debesbraukšanas dienas vakarā, 27. maijā, pl. 8 draudzes namā Bruklinā māc. R. Zariņš, Sv. Toma baznīcā Bronksā apkalpo māc. A. Ozols.

Svētdien, 6. jūnijā Betlemes baznīcā svētdienas skolas izlaiduma dievkalpojums sāksies pl. 2 dienā.

Daitonā (Ohio) latviešu ev. - lut. dievkalpojums svētdien, 23. maijā, plkst. 2 p.p. St. Paula ev. - lut. baznīcā (239 Wayne Ave). Mācītājs Jēkabs Osis. Bērniem turpat svētdienas skola plkst. 1.00.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis 331 Argyle St Port Arthur, Ont.)

Svētdien, 30. maijā, pl. 6,30 vak. Jaunatnes dievkalpojums.

Dievkalpojums notiks Fort William'ā Trīsvienības (Trinity) baznīcā, 560 May St.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.)

Londonā, 23. maijā, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Londonā iesvētes mācības sākums 28. jūnijā. Iesvētes 11. jūlijā. Lūdz jauniešus pieteikties iesvētes mācībā.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E. Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltona, Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue South) 23. maijā, pl. 4.00 p.p. dievkalpojums.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto. Sv. Andreja bazn. Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.).

Svētdien, 23. maijā, pl. 11.00 Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Svētrunu teiks māc. G. Kpezs - Kpezinskis no ASV.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

23. maijā, plkst. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā V. Salnas garīgs koncerts.

30. maijā, plkst. 4 p.p. Bērnu dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā.

Māc. H. Kuzāis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr.: DE 8394).

23. maijā, plkst. 1 p.p. dievkalpojums. Bērnu dievkalpojums pl. 12.30 p. p.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzē, 210 Wilbrod St.

Kornvalā, Ont.

30. maijā, plkst. 11 rīta dievkalpojums pie M. Dārznieks kunga namā, 1326 Aubin Ave.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Trīsvienības baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu stūrī.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

23. maijā plkst. 3 p.p. Latvijas ev. - lut. baznīcas archibīskapa Dr. T. Grīnberga 55 g. amata jubilejas dievkalpojums. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. Edg. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā, Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā:

23. maijā, plkst. 3 p.p. dievkalpojums.

Māc. E. Caune, 10168 - 107 Str., Edmonton, Alta, tel.: 41890.

Edmontonā.

Draudzes dievkalpojums 23. maijā, plkst. 4.00 p.p.

Katru ceturtdienu plkst. 7.30 vakarā draudzes namā, 107. ielas un 99. Ave stūrī. 6. un 13. maijā bībeles stundas pl. 7.30 vakarā.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave. Red Deer, Alberta. Tel.: 2918, 248 Selkirk Ave. Winnipeg, Manitoba. Tel. 565145.

Kalgarijā, 23. maijā, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Mt. Calvary baznīcā, 3 Str. un 4 Ave. stūrī.

Edmontonā, 30. maijā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā, 96 Str. un 110 Ave. stūrī. Pēc dievkalpojuma draudzes sapulce baznīcas zālē.

Māc. E. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Timinsā, svētdien, 23. maijā, plkst. 5.00 dievkalpojums (Spruce St.) Bērniem mācības plkst. 10.00.

Māc. Arturs Voitkus, Hamiltonā, 118 Locke St., N., tel. JA 8-2259. Prīstila ev. - lut. latviešu draudzē dievkalpojums svētdien, 23. maijā, plkst. 5.30 vakarā. Svētdienas skola bērniem plkst. 10 no rīta mācītāja dzīvoklī (vecākai un jaunākai grupai kopā).

Nacionālais tautas tērps Serbijā

Šis ir tipisks serbu tautas tērps. Ipatnējs apģērbs pasvītro serbu noteikto nostāju pret zemes apspiedējiem. Tērpi parasti ir vilnas, lielāko tiesu roku darināti. Cepure ir tumši brūna, žaķete gaiši zila ar tumšāku vesti zilā krāsā. Brūnas bridža bikses, ar gaišas krāsas zeķēm. Neparastie ādas zābaki ar uz augšu uzliektiem purngaliem ir šim tērpam raksturīgi.

Svētdienām serbu nacionālais tērps — īpaši žaķete — ir bagātīgi izgreznota ar spīdīgiem sudraba rotājumiem.

Publicēts uz sabiedrības vēlēšanos

BRADING'S
Cincinnati Cream

(Bredinga alusdarītavu akc. sab. Otavā un Vindzorā)

BRADINGS— izrunā — BRĒDINGS

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Šiņķis, KURZEMES CIETOKSNIS, ies. 3.50
Dr. med. H. Budulis, CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ, ies. 2.75
Dr. med. H. Budulis, VESELĪGA DZĪVE, ies. 2.10
K. Hamsuna, MISTĒRIJAS, romāns, ies. 3.30
I. Grebzde, PELĒKĀ MĀJA, ies. 2.80
K. Raudive, NEREDZAMĀ GAISMA, ies. 3.90
LATVIAN LITERATURE, broš. 5.50
" ies. 6.70

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto, tel. EM 8-0792

LIELĀ IZVĒLĒ 1954. GADA
METEOR, MERCURY un LINCOLN
vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle
PUDDICOMBE MOTORS LIMITED
1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
Dāmu un kungu drēbniecība ● Ķīmiskā tīrītava
Veļas mazgātuve ● Apdrošināta kažoku un drēbju glabātuve
● Kažoku labošana un tīrīšana ●
Piegāde mājā Zvanīt ME 7545
FEDERAL CLEANERS CUSTOM TAILORS
728 St. Clair Ave, W., Toronto

EAST — WEST TULKOŠANAS BIROJS
L. Urbat kundze, diplomēta tulkotāja
Visu dokumentu tulkojumi notāra apstiprināti. Korespondence ar iestādēm. Izkārtoju iebraukšanu un izbraukšanu, kā arī pavalstniecības dokumentus. Ātrs darbs, piemērotas cenas. Birojs 1663 Bloor St. W. Toronto. Tel. OL 4251 vai BE 1-4872

Iznākusi jauna grāmata
JĀNIS MIERKALNS
Trīsdesmit cittautu 1000 sakāmvārdi oriģinālā un latviskojumā
40 lpp. Cena $1.00. Pārdevējiem parastā atlaide
Autora apgāds: 4010 L St., Lincoln, Nebr., U.S.A.

Iris PUĶU SALONS
588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665
Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem
Orchidejas, gardēnijas, rozes utt.
Palmas, ziedoši stādi par pazeminātām cenām no pašu siltumnīcām

---

Radio un televīzijas tehniķis A. EGLĪTIS
pieņem labošanā visāda veida radio un televīzijas aparātus. Pārbūvē Eiropas aparātus. Izbrauc arī mājās. Garantēts darbs.
62 LANGLEY Ave Toronto. Tel. RI 6477

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. S. UŽANS
Bērnu, iekšķīgās un ādas slimībās. No plkst. 5—7, sestdienās no plkst. 12—1.
52 LINSMORE CRES. (Bloor-Danforth tr. pieturvieta).
Tel. GL 2892, Toronto

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(LIETUVIETIS)
Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu
Runā vācu un slāvu valodās

Bruno Purins

REAL ESTATE BROKER
ACTIVE MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ
PĒRKOT: PIEDĀVAJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.
PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ
AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ
FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ
Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk
GALVENAIS BIROJS **OL 7561** 1318 Bloor W. Toronto
BIROJI ATVĒRTI NO PL 10—10 VAKARĀ

HIGH PARK — lēpna 8 istabu kalto akmeņu — dubultķieģeļu atsevišķa 2 stāvu māja ar lielu, kokiem bagātu dārzu, ķieģeļu garāža, silta ūdens apkure, moderna virtuve un vannas istaba, atsevišķa tualete pagrabā. Dzīvojamā istaba ozolkoka sienām. Iemaksa apm. $6.000. Atlikums — viena ērti maksājama atklāta obligācija uz 15 gadiem. Lūdz zvanīt OSKARAM PERRO, OL 7561.

ANNETTE — RUNNYMEDE 6 istabu ķieģeļu māja ar skaistu dārzu un izbūvētu atpūtas telpu pagrabā. Eļļas apkure un cietkoka grīdas. Virtuves iespējas otrā stāvā. Daudz ērti iebūvētu skapju. Iemaksa ap $3.000. Lūdz zvanīt OSKARAM PERRO — OL 7561.

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO NAMU SARAKSTU

C·C·M·

PIRMĀ IZVĒLE KANADIEŠIEM

Braukšana ar velosipediem Kanadā ir nedaudz savādāka. Lielāki attālumi, citādi laika apstākļi un labie ceļi.

Bet visos apstākļos C.C.M. ir lielākas priekšrocības ar mazāk traucējumiem, lielāku komfortu, izturīgāku un ekonomiskāku izmantošanu, jo C.C.M. velosipēdi tiek ražoti, piemērojoties Kanadas apstākļiem.

C.C.M. ir apgādāti ar brīnišķajām Herkules bremzēm ātrai un drošākai apstādināšanai. Ir arī iespēja dabūt velosipēdus ar rokas bremzēm un ātrumu pārslēdzējiem.

Sazinieties ar jūsu C.C.M. tuvāko pārdevēju. Vienalga, kāda tipa velosipedu jūs vēlētos, redzēsit, ka C.C.M. ir piemērotākais, reizē ar to manīsit, ko velosipedistam nozīmē C.C.M. Tas ir Kanadā vērtīgākais.

REGISTERED CCM TRADE MARK

PATĪKAMA BRAUKŠANA — pastiprināts viengabala rāmis ar lodīšu gultņu riteņiem un ērtu darbināšanu.
PASTIPRINĀTI RITEŅI — trīskārtīgi sametināti loki, kas ir chromēti; nerūsoša tērauda spieķi.
C.C.M. Herkules bremzes — ātri un vienmērīgi iedarbojas, piemērotas ātrai bremzēšanai, reizē padarot drošāku braukšanu.
SPĪDĪGS, NENOLIETOJAMS KRĀSOJUMS — trīs emaljas kārtas tiek lēnām un uzmanīgi pārklātas par krāsojamām daļām. Gaumīga krāsu izvēle.
IZTURĪGI CHROMĒTS — vismaz 20 gadiem.
DUNLOP RIEPAS — pasaulē labākās velosipedu riepas.
IEGĀDĀJOTIES KANADAS RAŽOJUMUS, LĪDZ AR TO NODROŠINĀT DARBA IESPĒJAS DAUDZIEM KANADAS IEDZĪVOTĀJIEM

C.C.M. daļas un klientu apkalpošana vairāk kā 3000 pārdošanas vietās visā Kanadā

VELOSIPEDU, KOMBINĒTO VELOSIPEDU, BĒRNU VELOSIPEDU, IZPRIECAS UN ROTAĻVĀĢU GATAVOTĀJI KOPŠ 1890. GADA

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID Ave, WA 1-6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN
Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski un krieviski

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel.
WA1-0556 vai MA 5243

Dr. med.
K ŽYMANTIENE
Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave) Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 vai pēc vienošanās. OL 6851
Runā latviski un vāciski

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.
202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.
Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. JĀNIS REKAI
chirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI
iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave, W.
Toronto, Ont.
Iepr. telef. pieteikšanās
WA 3-2395

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 8-9038, Toronto
(168)

Dr. med. Nichlas Sand
Ilggad. Prāgas universitātes klīnikas ārsts. Speciālists iekšķīgās kakla, deguna un ausu slimībās
605 BLOOR ST., W.
pieņem ikdien. 1—3 un 7—9 vak
Tel. KE 2844, Toronto
Runā vāciski un krieviski

FRANK VASS, B.A.
ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — WA 2-4989
Dzīvoklī — WA 3-9352

NUPAT IZNĀKUSI
G. VIRGILA GEORGIU
I. GRĪŠĻA tulkojumā
25. STUNDA
Nežēlīga grāmata, kas jums jāizlasa... Satriecošs stāsts... Par briesmīgu ironiju un traģēdiju... Ja sākts, tas saista jūs, liek jums nodrebēt īgnumā, šausmās... kaut kas līdzīgs Kandidam... Tas ir šī laika ievērojams romāns ..
Iesieta $3.80
DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO, ONT.,
Tel. EM 8-0792

Nepalaidiet garām izdevību nogaršot latviešu zvejnieka B. Lipsberga ķertus un
Žāvētus zušus
tikai 60c mārciņā. Augstākās kvalitātes — nav mēnešiem ilgi gulējuši saldētavā
ARTURS ANŠMITS
PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA
274 Parliament St., Toronto, tel. EM 8-2361
Nēģi no abām latviešu ceptuvēm. Vienmēr krājumā: miežu putraimi, iesala ekstrakts, ārstniecības augu tējas un plašā izvēlē eiropiešu garšai piemērotas pārtikas preces

---

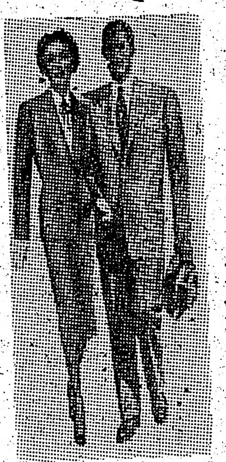

PIEŅEM PASŪTINĀJUMUS KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM
V. KUČĀNS
387 Milverton Blvd.
Tel. GE 6813, Toronto
Bagātīga angļu drānu izvēle vasarai. Rūpīgs darbs, ātrs pasūtinājuma izpildījums, labākie piederumi. Pazeminātas cenas: uzvalks $68.50, kostīms $63.50, sporta žakete $39.50, atsevišķas bikses. $18.00. Pieņem ikdienas no plk. 9—21, sestdienās 9—16.00

---

ir vērtīga ikvienā mājā, sevišķi skolu jaunatnei un studentiem, jo mašīnrakstīti darbi tiek vērtēti 25% augstāk. Glītas, klusas, modernas, ar latviešu u. c. alfabētiem vienā mašīnā, piegādā ikvienā vietā ASV un Kanadā
V. KALIŅŠ 21 Denison Rd. W., Toronto 15, Ont.
P.O. Box 853, Kalamazoo, Mich. U.S.A.

Visāda veida
RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu taustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāšanas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, Ont. (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

Kāpēc baidīties bezdarba, ja
WILLIAM BOLLAND
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1120 College St., Toronto, LL 3744
JUMS PIEDĀVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ:
VEIKALUS, AUTO REMONTU DARBNĪCAS, FABRIKAS un DZĪVOJAMĀS MĀJAS
kur ikviens ar savu ietaupījumu var sev un savai ģimenei nodrošināt darbu un maizi.

ĒDIENU VEIKALS
un 2 istabu dzīvoklis ar virtuvi dzīvā rūpniecības rajonā. Ļoti piemērots vienai ģimenei, kas tikai ar $2.500 iemaksu var nodrošināt darbu divām personām. Tīrs atlikums $160 nedēļā
RUNNYMEDE — BLOOR
6 istabu māja, eļļas apkure, labi atremontēta, cietkoka grīdas. Cena $11.500. Iem. $3.000.

Pēc tuvākas informācijas
zvanīt LL 3744 dienā un pēc pl. 6 vak., bet no 4—6 un svētdienās LL 7606
prasot
V. MUKTU
Iegaumējiet, ka mums ir bagātīgā izvēlē dzīvojamās mājas visos pilsētas rajonos par katra kabatai piemērotām cenām

---

Pieņemu labošanā visāda veida
PULKSTEŅUS
Garantēts darbs
O. BARONIŅŠ
553 Concord Ave, Toronto
Tel. LA 6139

RAAMAT
REAL ESTATE LIMITED
1199 Bloor St. W., OL 7981
2031 Yonge St., 392 Danforth Ave,
310A Bloor St. W., 2158 Queen Street E.
Apkalpo visā pilsētā

JĀNIS INKA
Ir jūsu rīcībā ar saviem laipniem pakalpojumiem

ŠĪS DIENAS LABĀKAIS PIRKUMS

$3.500 iemaksa. Divstāvu ķieģeļu māja klusā ielā, DUFFERIN — COLLEGE apkārtnē. 6 gaišas ist. ar skatu uz Dufferin parku un hipodromu. Cietkoka grīda. Eļļas apkure. Viegli maksāšanas noteikumi, jo pilna cena tikai $13.500.

Māja jūsu pilnīgā īpašumā dažu dienu laikā.

$1.200 iemaksa, atlikums $90.00 mēnesī, un šī 5 istabu māja — SHERBOURNE — DUNDAS apkārtnē ir jūsu. Piemērota daudzbērnu ģimenei.

Bez minētajām piedāvāju vēl daudz citu visos pilsētas rajonos.

Ja meklējat pirkt māju un varat tam ziedot daļu sava brīvā laika, es rūpēšos, ka nopērkat, tieši ko vēlaties. Jebkādai informācijai lūdzu nevilcinieties zvanīt:

Tel. birojā OL 7981 Tel. mājā LL 7139